

broj
14

DOK HOLIDEJ

drške Holidejevih koltova
vrole su za bandite...

hteo je
da
umre uspravno

★ CENA 4 DINARA ★

Frenk Larami:

**HTEO JE DA UMRE
USPRAVNO**

Naslov originala:

FRANK LARAMY —

„GOLD FÜR SANTA FÉ“

Copyright 1973 by

MARTIN KELTER VERLAG

Sva prava pridržana

PREVOD: Ć. KULINOVIĆ

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni
urednik Svetozar TOMIĆ Izlazi svakog prvog u mesecu Copyright 1972
by Martin Kelter Verlag

Ostobodeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekre-
tarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine br. 413-279/73. od
1. januara 1973. godine
1. juli 1973. godine.

Sunce nad nebom Novog Meksika izgledalo je kao srebrna ploča. Bila je zima, decembar.

Sneg se već nalazio na vrhovima planina. Okomite strane visokog vrha Pik izgledale su bele i kao izumrle. Najviši vrh, Trač Pik bio je visok četiri hiljade jardi.

Reka Rio Grande del Norte tekla je lenjo svojim koritom prema jugu, put dalekog Meksičkog zaliva.

Taj dan ni po čemu nije trebalo da bude naročit. Bio je drugi decembar. Počeo je sumorno. Nebo je bilo sivo, ali bez oblaka. Vetar, koji je dolazio iz planina u rečnu dolinu, već je počeo da biva hladan. U toku zime je, izuzev u planinama, uglavnom u Novom Meksiku vladala prijatna klima. Taj dan bio bi vrlo brzo zaboravljen da se nešto nije dogodilo što je učinilo da se ovaj datum još i danas pominje, da bude zapisan u anđlima američke istorije.

*
• •

Četiri čoveka sedela su u poslednjem vagonu voza. Četiri čoveka, koja su se igrom sudbine sasvim slučajno tu zatekla, u istom vagonu. Jedan od njih, koji je se deo sasvim napred uz pomična vrata sa prozorčićem, bio je najzanimljiviji od sve četvorice. Bio je izuzetno visok i vitak i nosio elegantno, crno, pamučno odelo. Međutim, odelo nije bilo to šta je na njemu posebno upadalo u oči. Pre bi se to moglo reći za njegovo neobično lice, na kojem se nije pokretao ni jedan mišić, ni jedan nerv. Zbog toga su ostali putnici, nesvesni onog što čine, svaki čas pogledali u njegovom pravcu. Kao da su bili hipnotisani pogledom tih tvrdih čeličnoplavih očiju, koje su na neki način podsećale na zvezde koje svetlucaju u polarnoj noći. Pogled je bio tako tvrd i hladan da ga je bilo neprijatno posmatrati.

Ovaj čovek nije bio niko drugi do doktor Džon Herni Holidej.

Na Zapadu su ga nazivali kraljem revolvra. Ovaj neobični čovek koji je, sledeći svoju još neo-

bičniju sudbinu, krstarilo Sjedinjenim Državama nije imao nikakve veze sa onim što će se narednih sati ove dogoditi. Krenuo je iz Taksona u Santa Fe. Njegov konj je bio smešten u furgonu voza.

Holidej je odabrao put vozom, umesto teškog jahanja kroz planine. Hteo je da olakša ne samo sebi, nego i vernoj životinji. I upravo ovaj put zamalo ga nije doveo na ivicu propasti.

U sredini vagona sedela su dva čoveka. Izgledalo je da se poznaju, iako nisu međusobno razgovarali. Međutim, iskusnom posmatraču nisu mogli da promaknu pogledi koji su ova dvojica upućivali jedno drugom. Bili su to rečiti pogledi. Dvojica ljudi u sredini vagona imali su lica tvrda i gruba kao i predeo, kroz koji se voz lagano kotrljao. Koža im je bila preplanula, a crte grube. Izraz im je bio prilično surov, što je bilo karakteristično za one koji su mnogo šta prevalili preko glave. Ono što je, međutim, na ovoj dvojici naročito padalo u oči bila je neverovatna sličnost. Nije bilo sumnje da moraju imati neke rođачke veze. I imali su. To su bila braća blizanci Bili i Džefri Skidmor.

U vagonu je bio još jedan čovek. Sedeo je na suprotnom kraju. Civilno odelo nije moglo da prikrije da je po struci vojnik. Bio je to kapetan Mek Kantrel iz dvadeset četvrte konjičke regimente. Imao je uzano, lepo lice. sa nešto isturenim jagodičnim ko-

stima, što mu je davalo nečeg azijskog. Oči su mu bile sive, kao i odelo koje je nosio. Težak vojnički revolver na bedru odavao je da pripada plavokaputašima. On je bio četvrti i poslednji putnik u ovom vagonu. Pre dva dana je dobio nalog da prati ovaj voz. Međutim, nije on pratio voz i putnike. Zaštitu je trebalo da pruži nečim sasvim drugom. Ispod njegovog sedišta nalazio se veliki, jednostavan crni drveni kofer. Uglovi su bili okovani metalom, a s leve i desne spoljne strane nalazile su se ručke. Bio je to kofer kakav se često na zapadu koristi, neupadljiv bezazlen komad koji ne privlači pažnju. Nalazio se tačno ispod oficirovog sedišta. U tom običnom i bezazlenom drvenom koferu nalazilo se nešto što je bilo značajnije od dinamita i opasnije. U tom drvenom koferu bilo je smešteno zlato za Santa Fe.

Guverner Novog Meksika je izabrao ovako neupadljiv način transporta. Uglavnom su transport zlata pratili čitavi odredi plavokaputaša i onda bi, naravno, svako znao šta se u sanducima nalazi i šta to vojnici čuvaju. Od deset pošiljki na mesto opredeljenja stizalo je uglavnom jedva pet. Krv se lepila na zlato namenjeno Santa Fe. Mnogi ljudi su zbog toga morali da umru.

Surovi razbojnici nisu znali za milost. Vrebali su kao šakali ovakve transporte i napadali ih u najpogodnijem trenutku. Nisu znali za milost prema železničarima,

putnicima, ni prema bilo kome. Njihovi meci su bili ubitačni.

Poslednji zlatni transport, kako su ga nazivali, pratilo je dvanaest vojnika. Samo ih je šestorica stigla u Santa Fe. Ostalima su se u telu nalazili komadi olova.

Upravo zbog svega toga, guverner je odlučio da pokuša da poveri čuvanje zlata jednom jedinom čoveku u civilu.

*
* *

Bilo je podne kada su dva razbojnika ustala sa svojih sedišta.

Dok Holidej ih je posmatrao ispod spuštenih kapaka

Kapetan Mek Kantrel takođe podiže pogled kada je video da dvojica putnika ustaju. Odavno je motrio na njih. Međutim, njegova glavna pažnja bila je usredsređena na Džordžijanca. Njega, čoveka u tamnom odelu sa hladnim očima i ukočenim licem, Kantrel je smatrao opasnim. I doista Dok Holidej je bio opasan, samo ne na način na koji je to kapetan pretpostavljao.

Braća Skidmor prodoše pored Džordžijanca, otvoriše vrata i izađoše na platformu. U tome nije bilo ničeg značajnog.

Često se dešavalo da neko napusti vagon da bi izvesno vreme stajao na platformi.

Čoveka iz Džordžije, međutim, obuze neko čudno predosećanje. Posmatrao je lica razbojnika. Nije mu promakla napetost, koju je na njima pročitao. Tako upravo iz-

gledaju ljudi koji smeraju neko zlo! Dok Holidej je lupao glavu šta bi ova dvojica morala to da planiraju. Naravno, nije imao pojma šta se nalazi u drvenom kofeur ispod Kantrelovog sedišta.

Postavljalo se samo pitanje odakle to mogu znati dvojica razbojnika?

Ovo obaveštenje braću Skidmor stajalo je prilično novca. Podmitili su bankarskog službenika koji je rado igrao poker i nalazio se u novčanim neprilikama. Od tog lupeža su saznali da ovaj put zlato neće imati uobičajenu pratnju.

Braća Skidmor su takođe posmatrala Džordžijanca. U osnovi su bila zadovoljna što izuzev kapetana, postoji samo još jedan putnik u vagonu. Stajali su napolju, na platformi. Hladan vetar šibao im je lica.

— Ovaj kraj je vraški nepogodan — rekao je Bili žmirkajući.

Posmatrao je predeo kroz koji je voz vijugao.

— Bili bismo budale, ako još čekamo — odgovorio je Džefri. — Može nam se desiti na sledećoj stanici da u voz uđe čitava momčad s nekog velikog ranča.

— U pravu si — složio se brat. — Pazi dobro, i ne puštaj nikog na platformu.

Bili se prebacio preko ograde na platformi i počeo da otkaćinje vezu između vagona, u kojem su se nalazili, i ostale kompozicije. Bio je to vratoloman, opasan posao. Stajao je na prečki koja je vezivala vagone i Sve vreme se

ljuljala. Bili se samo jednom rukom mogao da drži za metalnu ogradu.

— Moramo čekati dok voz stane — doviknuo je Džefriju. — Pre toga ne mogu da otkačim ovu vezu.

Džefri je klimnuo glavom, izvukao je kolt i uperio cev prema vratima vagona.

Voz se zaustavio. Bilo je to ispred jednog drvenog mostića, koji je vodio preko bučnog pótoka.

Dvojica ljudi u vagonu nisu ni slutila šta se na platformi dešava.

Dok Holidej je pogledao kroz prozor i video most i penušavu plavu vodu.

Onda je čuo neobičan šum.

Bio je to metalno zveckanje. Kada je hteo da pride vratima, ona su se iznenada otvorila. Cev teškog kolta bila mu je preteći uperena u glavu.

— Sklanjaj šape i digni ih visoko, gradski kicou! — naredi mu Skidmor.

Naravno, nije znao sa kakvim strelcem ima posla, smatrajući da su koltovi, čije su drške ukrašene slonovačom u opasaču ovog elegantnog čoveka, neka vrsta ukrasa.

Džefri Skidmor prođe pored svog brata. Stao je u sredinu vagona. Revolver s dugom drškom upernio je na Mek Kantrela.

Kapetan je skočio kao oparen. Bio je to hrabar čovek, oficir iz dvadeset četvrte konjičke regimente. Hrabar da, ali ne naročito mudar. Ne obraćajući pažnju

na preteći uperenu cev, izvukao je svoj kolt.

Vagon je u međuvremeno bio otkačen. Kod jednog malog uspona zastao je za nekoliko sekundi, a onda počeo da se kotrlja unazad.

Holidej je odmah shvatio šta se dogodilo. Samo jedna osoba nije imala pojma ni o čemu. To je bio vozovođa, koji je stajao napred u lokomotivi. Tek u Santa Fe primetio je da mu jedan vagon nedostaje.

Pucanj, ispaljen iz vojničkog revolvera oficira u civilu, na neki način je prekinuo napetost koja je vladala u vagonu.

Braća Skidmor bila su ljudi koji se dobro razumeju u ovakav posao. Džefri je ležao pljoštimize na podu vagona, kao da se tamo oduvek nalazio. Međutim, nije pao pogođen kapetanovim metkom. Usijano olovo nalazilo se na jednu jardu iza Džordžijanca zariveno u drveni zid vagona.

Kada je oficir potegao oružje, Džefri Skidmor je munjevito legao na pod i istovremeno pucao.

Razbojnikov metak nije promašio cilj.

Kao pogođen džinovskim čekićem, oficir je osetio bol u grudima. Tu mu se zarilo usijano olovo. Zaneo se unazad. Njegove ruke mlatarale su kao da traže oslonac. Najzad su mu pale kao odsečene uz telo, a onda se sručio na pod.

Nije se čuo ni jedan jecaj ni jedan jauk. Ležao je bez reči, bez uzdaha, na podu. Njegov ukočen

pogled počivao je na Džordžijan-
cevom licu.

Dok Holidej mu više nije mo-
gao pomoći. I sam se nalazio u
vraški opasnoj situaciji. Ispred
njega i iza njega nalazio se po je-
dan lupež sa uperenim revolve-
rom. Položaj mu je bio, dakle,
beznadežan.

— Ustrelili onog drugog — ur-
lao je Džefri ljutito.

Bili Skidmor otkoči kolt, a on-
da zastade za trenutak.

— Ne znam, Džefri — rekao je
zamišljeno, ne ispuštajući pri tom
Džordžijanca iz vida. — Možda bi
nam ovaj momak mogao biti od
koristi.

Njegov brat ustade sa zemlje i
isrpavi se. Kratko je pogledao
mrtvog oficira, a onda prišao Ho-
lideju.

— Zaista, ne znam čemu bi
nam ovaj momak mogao poslu-
žiti, Bili? — upitao je, ljutito od-
meravajući Holideja.

Da je ovaj čovek mogao samo
da nasluti u kakvoj se opasnosti
nalazi, kakvog fantoma od strel-
ca ima pred sobom, svakako bi
bio oprezniji.

Bili Skidmor je prišao svom
bratu blizancu.

— Nemamo vremena, Džefri,
— rekao je. — Uzmi pucaljku i
veži ga.

— Čemu sve to?

— Sve ću ti kasnije objasniti.

Onda se Holideju dogodilo ne-
što što mu se još nikada u živo-
tu nije dogodilo, niti će mu se
kasnije dogoditi.

Uzeli su mu oružje, vezali su
ga!

Međutim, Bili Skidmor ga je
vezao tako da je mogao da se os-
lobodi.

Džordžijanac nije izustio ni
reč. Nije učinio nikakav pokušaj
da se brani.

Kada mu je bili uzeo koltove
iz futrole, široko se nasmešio.

— Može li se iz ovih srebrnih
stvarčica takođe pucati? — pitao
je podrugljivo odmeravajući ele-
gantno odevenog kockara?

Džordžijanac se i sam osmeh-
nuo. Bio je to njegov tipičan,
hladan osmeh.

— Nosim ih zato, da bih se
pravio važan, burazeru.

— Upravo tako i izgledate —
rugao se Bili Skidmor, odmerava-
jući oružje na dlanu.

Razbojnici su izvukli drveni ko-
fer ispod kapetanovog sedišta i
prebacili zlato u dva kožna dž-
ka. Onda su napustili vagon.

— Mnogo sreće, gradski kicošu!
— doviknu Bili s vrata. Iz reči
je izbijala poruga.

Braća Skidmor su mrzela sva-
kog čoveka koji nosi čistu košu-
lju i svilenu kravatu. Ta mržnja
im je prosto ležala u krvi. Uvek
ih je takav čovek, u tamnom ode-
lu, beloј košulji i svilenoj krava-
ti stavljao u memljive ćelije iza
rešetaka. Zbog toga su sve takve
i slične mrzeli.

Vrata su za dvojicom razbojni-
ka ostala otvorena.

Ostali su sami: čovek iz Džor-
džije i mrtvi oficir. Hladan vetar

duvao je sada kroz vagon. Bio je to vetar koji je dolazio sa vrhova planina, pokrivenih snegom. Vetar je raznosio i dim iz lokomotive, koja je već daleko odmakla, grabeći prema jugu kroz rečnu dolinu.

Četvrt sata kasnije uspeo je Džordžijancu da se oslobodi veza. Uspravio se i oslobodio noge, a onda prišao kapetanu Kantrelu. Njemu se više nije moglo pomoći. Bio je mrtav.

Kockar mu sklopi oči, a onda se uspravi. U rukama je držao težak Kantrellov vojnički revolver. Braća blizanci Skidmor su ostavili na podu oružje, ili su ga možda i prevideli.

Džordžijanac je prošao kroz otvorena vrata i stao na platformu. Hladan vetar ga zapahnu.

Od dvojice razbojnika više nije bilo ni traga. Predeo oko njega bio je pust i mrtav. Kamene gromade, sivo žbunje, isušena trava, takva je bila dolina Rio Grande del Norte nedaleko od Santa Fe.

Holidej se nasloni leđima na gvozdenu ogradu. Još uvek je u ruci držao težak vojnički revolver. Pogled mu je počivao na oružju.

Usko koščato lice slavnog kockara bilo je mračno i kao zamrznuto.

Da li je čovek iz Džordžije slutio šta ga u Santa Fe očekuje?

Svakako da nije. Međutim, činilo mu se da gotovo fizički oseća da mu predstoji nešto krajnje neprijatno. Da je sada pošao, na-

pustio vagon, vagon u kome se nalazio mrtvac, možda bi izbegao neprilike.

*
* *

Vudli Fosgejt se zvao vozovođa opljačkanog voza. Lice mu je bilo izabrano kao i svih vozovođa na zapadu. Čad mu se tako uvukla u pore da je izgledao tamnoput kao južnjak.

Međutim, Fosgejt nije bio južnjak. To bi se tek primetilo kada bi zabacio šešir na potiljak. Kosa mu je bila plameno crvena. Bio je Škotlandanin. Njegov zavičaj nalazio se na ostrvu Šetland. Koji ga je vetar doneo ovamo, u Sjedinjene Države, niko nije znao. Možda je to bila želja za avanturom, čudan magnetizam koji je pre mnogo godina ovamo doveo mnoge ljude i nagnao ih da prevale ogroman put preko okeana.

Vudli Fosgejt je stajao u lokomotivi. Užasna jara izbijala je iz kotla. Ložač je bio pored njega i izbacivao je parčad drveta. Bio je Crnac i nije imao ime. Možda ga je i imao, ali ga je zaboravio. Uostalom nije isključeno da mu nikada niko i nije dao ime. Svi su ga prosto zvali Blek.

— Zatvori konačno kapak! — naredi vozovođa i dade Crncu znak. Blek je poslušao. Zatvorio je teška gvozdena vrata.

— Uskoro ćemo stići — rekao je osmehujući se i brišući gar sa čela.

Voz je ulazio u Santa Fe, ali

ne onako kako su to ova dvojica mislila. Vagoni su se kotrljali prema stanici Santa Fe. Stara lokomotiva izbacila je stub dima iz svog odžaka i gotovo zaklonila vidik na sve strane. Jedva se naziralo „Santa Fe” ispisano krupnim crnim slovima na beloj tabli.

Santa Fe, glavni grad Novog Meksika!

Grad je bio, u stvari, sličan svim ostalim gradovima, kao načinjen od drvenih sanduka. Tako je bilo na celom zapadu. Čak je i stanična zgrada bila napravljena od drveta. Sunce, koje je ovde nemilosrdno pržilo u letnjim mesecima potpuno je isušilo daske i načinilo ih sivim.

Sivo je delovao i čovek koji je stajao ispred stanice.

Bio je to železnički činovnik po imenu Genon. Ispod gustih, četinjastih obrva posmatrao je voz.

— Ovde nešto nije u redu — mrmljao je sebi u bradu. Od jednom je nabrao orbve. — Prokletstvo, od kada to podnevni voz dolazi sa dva vagona — nastavio je da mrmlja u bradu.

U međuvremenu se lokomotiva zaustavila.

Vudli Fosgejt siđe niz gvozdene letvice.

— Hej, Genon! — doviknuo je činovniku. — Kako si?

Ovaj podiže ruku u znak pozdrava.

— Kako mogu da budem? — uzvratio je. — No, što se mene tiče, nije ni važno. Vama izgleda poslovi idu na gore?

— Otkud ti takva pomisao?

— Pa zar ste spali na samo dva vagona?

Tek tada se Fosgejt okrenuo prema vozu i počeo prstima da broji vagone.

— Pa to nije moguće! — uzviknuo je uplašeno. — Pa to je nemoguće. Hej, Blek! — doviknuo je.

Na otvoru se pojavila glava Crnca.

— Šta se dogodilo, gazda?

— Sidi i pogledaj ovo.

Crnac spretno siđe niz merdevine i stade uz svog pretpostavljenog. Glava mu je bila još crnija od gari koje je izlazilo iz lokomotive.

— Šta to treba da pogledam? — Upitao je hrapavim glasom.

Fosgejt pokaza na vagone.

— Zar ne vidiš da jedan nedostaje?

Crnac razrogači oči.

— Da, bila su tri. Znam pouzdano.

— I gde je treći vagon?

Bleki načini izraz lica, kao da je on optužen što jedan vagon nedostaje.

— Pa ja to ne znam — uzvatio je, zbunjeno gledajući na mesto gde bi se pod normalnim okolnostima trebalo da nalazi treći vagon.

— Prokletstvo, izgubili smo ga! — opsova vozovođa.

U Isleti je još bio tu, gazda — objašnjavao je Crnac. — Video sam ga. Dva čoveka su ušla u Isleti u voz.

Upravo ta dva čoveka, o kojima je bezazleni Crnac govorio, bi-

la su braća Skidmor. Dok Holidej se ukrcao u voz mnogo ranije.

— Grom i pakao! Onda smo vagon izgubili nedaleko odavde — mrmljao je vozovođa i krenuo da obide kompoziciju. Pažljivo je ispitivao veze između pretposlednjeg i poslednjeg, nestalog vagona. Crnac i službenik željeznice stajali su iza njega.

— Ovo ne izgleda kao da se vagon sam otkao — zaključio Fosgejt i zamišljeno pogladi bradu.

— Da, izgleda vraški drugačije — dodao je službenik. — Vagon je već otkao.

Fosgejt je neodlučno gledao u vagon.

— Samo mi je još to nedostajalo! — ljutito se brecnuo.

Vudli Fosgejt bio je jedini, koji je bar približno znao ko i šta se u poslednjem vagonu nalaze. Međutim, o tome nije smeo da govori.

— Šta sad da činim? — pitao je, bespomoćno uvlačeći glavu u ramena.

— Ne možeš tako dalje putovati — rekao mu je Genon.

— Moramo da se vratimo — podsetio je Crnac. S tim se složio i službenik stanice.

— U pravu je, ne može se tek tako ostaviti vagon na šinama.

U međuvremenu su iz prvog vagona izašli putnici. Počeli su da mumlaju, kada su čuli da će se voz vratiti.

— Ne, uopšte ne dolazi u pitanje — vikao je debeli trgovac stokom, sav crven u licu. — Ja

moram dalje! Nemate prava da nas zadržavate.

Tako je i bilo. Prugu bi morala neka pomoćna lokomotiva da raščisti.

To je znao i Fosgejt, vozovođa, a isto tako znao šta se u nestalom vagonu nalazi.

Znao je takođe šta mu predstoji ako oficir u civilu ne stigne sa svojim prtljagom u Santa Fe. Naravno, Fosgejt je snosio deo odgovornosti za sigurnost voza. Kako da sada da objasni putnicima i službeniku željeznice? Nije smeo da proslovi ni reč o oficiru i tajnom teretu.

Postojao je samo jedan način, a to je da se posavetuje sa šerifom.

— Moram da govorim sa šerifom — došapnuo je tiho Genonu.

Službenik krišom pogleda putnike.

— Ako je tako, onda ovu braću molim te ti umiri — rekao je šapatom i odmah šmugnuo u staničnu zgradu.

Fosgejt je ljutito gledao za njim, a onda pokušao da koliko-toliko umiri putnike.

Dragoceno vreme je proticalo. Vreme u kojem su razbojnici dobijali veliku prednost.

*
* *

Stari kauboj Patrik Džerson video je dvojicu kako nailaze. Dolazili su s reke. Zastao je u poslu i posmatrao ih očekujući. Retko

se dešavalo da ovde, tako udaljeni od ranča, neki ljudi pešice idu pašnjakom.

Kakvi su to ljudi? Stočar sigurno nije slutio da su to njegove ubice i da će već u sledećem minutu njegov šezdesetogodišnji kaubojski život biti ugašen.

U rano jutro napustio je ranč u lakim kolima. Trebalo je da popravi ogradu pašnjaka. Na nekoliko mesta rda je načela žicu, pa je i tu ograda bila prekinuta.

Već godinama je to bio Džersonov zadatak da preduzme ovakav posao. Jutrošnji posao je bio ujedno i poslednji u životu starog stočara. Nailazila su pašnjakom braća Skidmor, ubice kapetana Mek Kantrela.

Dvojici razbojnika nimalo nije bilo stalo do Patrika Džersona. Međutim, yeoma im je bilo stalo do dva ridana, upregnuta u laku kočiju. Razbojnici, naime, nisu imali konje, a bez konja su u ovom kraju bili izgubljeni.

Još kad su planirali napad bilo im je jasno da moraju da ukradu konje. Isto tako, znali su da duž reke ima mnogo rančeva i da neće baš biti tako teško da se dočepaju konja. Ipak, nisu ni slutili da će do cilja doći tako brzo. Samo što je proteklo pola sata od kako su napustili vagon, a već su naišli na ovog starca.

— Ništa bolje nismo mogli naći — došapnu Bili svom bratu, smešeći se. — Ovaj matori je naišao kao poručen.

Džefri Skidmor baci težak kožni džak sa ramena.

— Meni je ovo pešačenje sa džakom preselo — ječao je.

— Zaveži! — brecnuo se brat. — Ja bih za džak pun zlata nedeljama vukao čoveka na ramenu.

Džefri se složio.

— A zašto vući, kad se može natovariti na konja?

Osmeh, kojim je propratio ove reči, bio je zao. Nemilosrdni osmeh zločinca.

— Da, kupićemo konje, ali na naš način, Džef.

— Zar ćeš da likvidiraš matorog?

— A šta si ti mislio? Ne očekuješ valjda da ću dozvoliti da čitavu momčad sa njihovog ranča imam za petama? Znaš tu bratiju, kada se radi o krađi konja, kao da polude.

Džefri Skidmor nije imao nikakvog sažaljenja za starog čoveka. Bio je isto tako nemilosrdan kao i njegov brat. No, palo mu je nešto na pamet.

— Zar misliš da neće krenuti u poteru za ubicama?

Bili se isceri.

— Naravno da će krenuti, ali mrtvac ne može da ispriča kako su konjokradice izgledale, niti kako je izgledao čovek koji ga je ubio.

U međuvremenu su prišli starom kauboju na stotinu jardi.

Patrik Džerson se naslonio leđima na stub ograde i mirno ih posmatrao. Pušio je. Bila je to poslednja cigareta popušena u njegovom životu, životu ispunjenom napornim radom.

Dva razbojnika su nastavila

svoj zločinački razgovor. Ponovo je Džefri izrazio sumnju.

— A šta je sa onim gradskim kicošem, koga smo vezanog ostavili u vagonu? Šta će biti s njim? On može da govori ako ga budu pitali.

— Njemu niko ni reč neće poverovati — objašnjavao je Bili.

Džefri iznenađeno pogleda brata.

— To baš ne razumem sasvim.

— Ne sumnjam. No, odmah ćeš shvatiti. Kada budemo likvidirali ovog starca, odjahaću odmah u Santa Fe.

— Jesi li sišao s uma?

— Ma nikako. Idem da obavestim šerifa da sam video jedan usamljen vagon na sred pruge i mrtvaca koji u vagonu leži. Onda ću mu ispričati da sam primetio jednog čoveka u crnom odelu kako se sa teškim pake-
tom provlači kroz šipražje kraj reke.

Džefri Skidmor zazvižda kroz zube.

— Shvatio sam, burazeru. Dok oni budu otkrili u čemu je stvar, mi ćemo odavno sa našim plenom biti u Meksiku.

— Ako uopšte i odgonetaju u čemu je stvar. Možda će obesiti onog momka u crnom, a nas ostaviti na miru.

Prerano su se radovali uspehu blizanci Skidmor.

Stigli su do ograde. Stali su pred Patrika Džersona, koji ništa nije slutio. Starac se dobroćudno osmehnulo:

— Gde ste izgubili svoje konje? — upitao je pridošlice.

— Imaš prava da tri puta pogadaš, amigo — odgovorio je Bili Skidmor podrugljivo. No, brzo je promenio ton. Konačno, želeo je od ovog čoveka da dobije neko obaveštenje.

— Koliko ima još do tvog ranča, kauboju?

Stočar pokaza palcem preko ramena.

— Ako budete morali da idete peške, uveče ćete stići na imanje.

Dva brata se zadovoljno pogledaše. Sada su znali da leš starca neće do sledećeg jutra pronaći.

Patrik Džerson je posmatrao dvojicu momaka. Video je dva teško kožno džaka koji su ležali pred njihovim nogama. Međutim, Patrik Džerson je bio suviše pošten i bezazlen čovek da bi bilo šta posumnjao. Tek kada je Bil Skidmor izvukao kolt iz opasača razrogačio je oči.

— Čemu to? — promućao je uplašeno.

— Odmah ćeš saznati, prijatelju. Podigni šape i okreni se.

Kauboju nesvesno podiže lagano žuljevite ruke, ali se ne okrete. Njegovo preplanulo lice postalo je blede kao hartija.

— Nećete me valjda...?

Bili Skidmor podiže kolt. Izgledao je kao gnevni, razbesneli pri-
rijski vuk.

— Treba da se okreneš, kravaru. Ako ovde neko postavlja pitanja, onda sam to ja.

— Ne odugovlači, Bob — rekao

je Džefri i uperio kolt. Ciljao je pravo u grudi stočara.

Patrik Džerson je sklopio oči i lagano se okrenuo. Dva pucnja odjeknuše udoljicom.

Kauboj je bio mrtav još pre nego što je njegovo telo dodirnuo visoku bufalu travu.

▼ Ubistvo, podmuklo ubistvo je bilo izvršeno. Krv nedužnog čoveka napajala je preriju.

Tih godina istorija Sjedinjenih Država bila je pisana krvlju. Prošle su mnoge godine pre no što su ljudi od zakona najzad porazili i istrebili razbojnike.

Borbu protiv razbojnika nisu vodili samo ljudi sa zvezdom, nego i mnogobrojni drugi pravični, ispravni i hrabri. Jedan od takvih bio je i Dok Holidej. Počeo je da se služi revolverom samo zbog toga što je na to bio prinuđen. Čak je govorio jedinom prijatelju kojeg je u životu imao:

— Ja nisam došao na zapad da bih postao revolveraš. Uvek sam mrzeo kolt...

Možda ove reči najbolje opisuju i pokazuju čoveka kakav je bio Dok Holidej. On nije išao od grada do grada da bi se dokazivao kao revolveraš. Naprotiv, kada god mu se zato ukazivala prilika, povlačio se i izmicao, kako bi se konačno oslobodio mračne slave, koja ga je pritiskala kao mora.

No, kako shvatiti tadašnja divlja, skoro bolesna vremena? Kako shvatiti da je uvek bivalo otpadnika, revolveraša koje je on privlačio kao svetlost mušice. Da je odluka bila na njemu, nikada u

životu ne bi imao dvoboj revolverima. Kasnije je imao običaj da govori Vajatu Erpu, jedinom prijatelju, kojeg je stekao: „Da se ne užasavam samoubistva i prepuštanja smrti, odavno me ne bi bilo.”

I ove reči prikazuju njegovu ličnost i njegov životni stav.

Ljudi, koji su ga, ne razmišljajući, hteli da prikažu kao divljeg revolveraša, nisu baš imali mnogo pameti, niti su poznavali ljude.

Dok Holidej nije bio razbojnik.

*
* *

Već tri godine Bart Vinen je nosio zvezdu zakona u Santa Fe. Plećati visok, kao čuvar zakona delovao je lepo i ubedljivo. Kosa mu je bila tamna, gotovo crna. Razmaknute, sive oči delovale su mudro i budno. Nije bio lak život koji je Vinen kao šerif u Santa Fe ovih godina provodio.

Široki ožiljak na desnoj strani lica predstavljalo je nemog svedoka žestokih dana, koji je ovaj čuvar zakona morao da prevale.

Santa Fe je bio početna tačka velikih, čuvenih karavana koji su se kretali dole prema Dodž Siti-ju, pa i Kansasu.

Ovde dole u Novom Meksiku su krda gonjena prema severu. Goniči, divlji, surovi momci, stalno su unosili nemire u grad i nisu davili prilike šerifu da predahne. Teško je nabrojati noći kada šerif Bart Vinen nije morao sa

koltom u ruci da ulazi u krčme i salune i izbacuje obesne goste. No, stalno su dolazila nova krda, a sa njima novi kauboiji koji su donosili Santa Fe nemir. Međutim, oni su donosili dolare, teško zarađen novac koji su lakomisleno ćerdali u salonima. Santa Fe je bio najveći stočarski grad, grad goniča goveda u južnom delu zemlje i od toga je i živio.

Šerifska kancelarija nalazila se na sredini glavne ulice. Bila je to dugačka, drvena građevina sa mnogo ćelija. Bart Vanen je često koristio ove ćelije, jer se dešavalo čak da mora da strpa u zatvor celokupnu momčad koja gori stoku.

Kada je Fosgejt vozovođa stupio u njegovu kancelariju, šerif je upravo čistio svoj kolt kalibra 44. Sedeo je za pisaćim stolom i podmazivao doboš.

Vanen podiže pogled, kada je železničar ušao u kancelariju.

— Dakle, šta je? — upitao je kratko.

Njih dvojica su se već dugi niz godina poznavali. Fosgejt je vozio deonicom, ovom istom još kada je željeznica stigla do Santa Fe. S vremena na vreme bi mu se događalo da mu je bila potrebna pomoć šerifa. Uglavnom onda kada je trebalo umiriti pijane i obesne putnike.

Vudli Fosgejt skloni stolicu koja je stajala s druge strane pisaćeg stola.

— Ovaj put je paklena stvar, šerife — uzdahnuo je, brišući znoj sa čela.

Vinen podiže glavu. Upitno je pogledao železničara.

— Šta to znači?

Fosgejt podiže ruke.

— Kad bi samo znao šta je posredi! Nedostaje mi jedan vagon.

Šerif ustade. Podbočio se obeima rukama za ivicu pisaćeg stola.

— Šta to govorite, čoveče? Nedostaje vam vagon? Kako to da shvatim?

— Prosto nedostaje. To smo primetili tek ovde u Santa Fe. Mora biti da je otkaćen između Islete i vašeg grada.

Bart Vinen obide pisači sto i stade ispred samog vozovođe, nagnu se i gotovo unese u Fosgejtovo lice.

— Da vi niste možda pili, Fosgejt? — upitao je podozrivo.

Vozovođa skoči kao oparen.

— Mi sada nemamo vremena za šalu, šerife. Moram da se vratim do voza, to jest moram da potražim vagon. Morate mi pomoći da umirim putnike.

— Znate i sami da to ne ide. Neka Genon ide po vagon s pomoćnom lokomotivom.

Fosgejt ponovo klonu u stolicu. Izvadio je iz džepa, garavim prstima zgnječenu cigaretu, stavio je u usta i pripalio.

— Mora da može. A sad ću vam, uostalom, i reći zbog čega mora.

Bart Vinen je vozovođu još uvek smatrao pripitim. Koješta je u svom gradu doživio, ali to da vozovođa na putu izgubi vagon, to se valjda još nikome nije dogodilo.

— Veoma sam radoznao da ču-

jem priču — zaključio je šerif i zavalio se u stolicu.

Vudli Fosgejt spusti snažne šake na kolena i naže se.

— Meni je nagovešteno da se u vagonu nalazi vaše zlato.

— Tako, naše zlato? A gde su onda plavokaputaši?

Ove reči čuvar zakona kao da je u jednom dahu govorio. Više nije raspoložen za šalu.

— U tom i jeste stvar — objašnjavao je vozovođa. — Ovaj put su hteli da to izvedu drugačije, neupadljivo. Nijednog plavokaputaša nije bilo u vozu. Samo je jedan oficir u civilu brinuo o prtljagu. Čak ne znam tačno ni ko je on bio.

Vinen se ujede za usnu.

— Vraška stvar! — psovao je. — Onda u svakom slučaju morate da se vratite s lokomotivom. Sačekajte ovde. Ja ću sakupiti nekoliko ljudi. Možda imamo posla i sa čitavom bandom.

Šerif izađe, a Vudli Fosgejt ostade da čeka. Dragoceno vreme je i dalje odmicalo. Potrajalo je gotovo pola sata dok se šerif vratio. Vodio je petoricu građana, ljude u koje je mogao da ima poverenje. Vinen dade znak.

— Nećemo više da gubimo vreme!

Vreme je međutim bilo izgubljeno!

*
* *

Konj se kupao u znoju, a na nozdrvama mu se sakupila bela

pena. Jahač je bio nagnut na vrat neosedlane životinje.

Bio je to Bili Skidmor. Prevalio je još jednu milju do prvih kuća u gradu. Video je crni dim, koji je upravo izbijao iz lokomotive, dižući se prema sivom nebu.

Dakle, nije stigao prekasno. Skidmor je stalno zabijao mamuze u slabine konja.

Kratko ispred grada, u blizini stanice, nalazio se stari ambar, koji je korišćen kao šupa.

Nigde nije mogao da primeti ni živu dušu. Zbog toga je poterao konja u otvorenu kapiju. Skočio je na zemlju i pričvrstio uzde za neka stara kola koja su se tu zatekla. Pošto je to obavio, istrčao je napolje.

Niko ga nije primetio. Uostalom, trudio se da ga niko ne vidi na konju bez sedla. Uputio se prema železničkoj stanici i ugledao uznemirenu grupu ljudi na peronu. Niko na njega nije obraćao pažnju. Razbojnik se pridružio grupi, a onda polako krenuo dalje prema lokomotivi. Još iz daleka primetio je čoveka sa zvezdom. Mora se priznati da je bio krajnje hladnokrvan, jer je mirno prilazio čuvaru zakona.

Možda se to dogodilo zbog opšteg uzbuđenja, tek nikome nije palo u oči da je čovek bez konja.

Vudli Fosgejt je upravo krenuo gvozdenim stepenicama na lokomotivu. Za to vreme šerif je svim silama nastojao da umiri putnike. Nagovarao ih je da uđu u staničnu zgradu i sačekaju da se voz vrati.

Odjednom se Skidmor stvorio pred njim.

— Jeste li vi šerif Santa Fe?
— upitao je.

Bart Vinen ga kratko odmeri.

— Da, ja sam. Šta hoćete? Nemam vremena — uzvratio je.

Razbojnik se uzdržano smešio.

— Imaćete minut vremena, šerife. Video sam vagon na putu.

To je privuklo pažnju čuvara zakona. Povukao je razbojnika za rukav na stranu.

— Šta imate da mi saopštite?

Zločinac je ispričao izmišljenu priču ne trepnuvši.

Šerif mu je verovao, ne pitajući ništa dalje. Verovao mu je, iako mu se lice ovog čoveka nije dopalo.

Sada se vozovođa popeo na lokomotivu.

— Krenite! — naredio je šerif Fosgejtu.

Železničar povuče kočnicu. Čuo se zvižduk, kloparanje i teška lokomotiva je krenula.

Nikó više nije obraćao pažnju na ubicu Bila Skidmora, koji se šunjaó oko stanične zgrade kao senka.

Jedini čovek, koji bi možda mogao da prepozna razbojnika, upravo se popeo u lokomotivu i počeo da ubacuje drva. Bio je to Crnac Blek. On je bio taj koji je braću Skidmor video u Isleti u trenutku kada su ulazili u voz

*
* *

Dok Holidej je još uvek sedeo na stepeništu vagona. Pripalio je drugu cigaretu i zamišljeno pušio. Bilo mu je jasno da su u Santa Fe morali primetiti da im jedan vagon nedostaje. Zbog čega onda da krene dalje pešice? Ne mogu ostaviti ovde vagon, izvesno je da će doći po njega.

Trajalo je duže nego što je verovao. Protekla su puna dva sata kada je najzad u daljini, iza brežuljka ugledao stub dima. Odmah zatim je osetio lako treperenje na šinama ispod vagona. Brzo je skočio s vagona i stao kraj pruge. U tom trenutku se zahuktali voz pojavio na vidiku. Kočnice su zaškrilale i lokomotiva se zaustavila ispred izgubljenog vagona.

Džon Holidej nije mogao da vruje svojim očima kada je sa prozora vagona ugledao nekoliko cevi uperenih prema njemu.

Šerif i Fosgejt su silazili s lokomotive, vozovođa je ostao kraj mašine, a Bart Vinen krenua prema Džordžijancu. I on je potegao oružje i uperio cev na kockareve grudi. Stao je ispred slavnog Holideja raskoračen, dok su mu sive oči ljutito sevale.

— Niste imali sreće, mister — rekao je odlučno. — Bila je veoma loša ideja da ostanete ovde i izigravate bezazlenog i nevinog čoveka.

Holidej je posmatrao čuvara zakona s krajnjim nerazumevanjem.

— Ne bi naškodilo da mi objasnite kako to mislite?

Bart Vinen se oštro nasmeja.

— Nemojte izigravati nevinašce i budite ljubazni da podignete ruke u vis.

Džordžijanac je tog dana po drugi put bio prinuđen da podiže ruke.

Ne ispuštajući Holideja iz vida, šerif doviknu prema vagonu:

— Hajde, pogledajte šta je sa onim drugim!

Dvojica građana su se popela na otkaćeni vagon. Kada su se posle dva minuta vratila, lica su im bila bleđa.

— U vagonu leži jedan mrtvac, šerife — obavestili su uzbuđeno.

— To sam vam i ja mogao reći! — umešao se Džordžijanac.

Vinenovo lice se smračilo.

— Za to ćete posetiti čoveče?

Džordžijanac se nasmeja.

— Zašto baš ja?

Vinen mu priđe korak bliže.

— Ja sve znam, mister. Vaša gluma vas neće spasiti konopca.

Retko se dešavalo da Džordžijanac govori glasno, veoma retko. No, ovaj put mu je prekipelo.

Ne obračavajući pažnju na upe-reno oružje, pustio je ruke.

— Sad mi je stvarno dosta, šerife. Stvarno mi je dosta predstave, koju ste mi ovde priredili. Onaj čovek unutra pao je pogođen mecima razbojnika, pa bi bilo vlaški bolje da krenete za tim momcima!

Za ove reči Bart Vinen je imao samo podrugljiv osmeh.

— Tu priču biste mogli eventualno da ispričate sudiji. — U to se, rekavši to, obratio se jed-

nom od svojih ljudi: — Oduzmi mu oružje Džim.

Bilo je to oružje mrtvog oficira, vojnički revolver duge cevi. Holidej ga je uđenuo u pojas. Nije dozvolio da čovek uzima oružje, nego mu ga je bacio pred noge. Tek tada je šerif primetio dve prazne futrole na opasaču.

— Gde je ostalo oružje? — upitao je.

Holidej pokaza na vojnički revolver, koji mu je bio oduzet.

— To je oružje onog mrtvaca.

— A gde su onda vaša dva kolta? — raspitivao se Vinen.

— Gde su sada, to vam na žalost ne mogu reći — glasio je odgovor.

— Naći ćemo ih, budite uvereni, mister. Pronaći ćemo mi još mnogo što šta.

— Ako se budete ovde još dugo vrzmali, ništa nećete naći, šerife — primetio je kockar ledeno.

Bart Vinen nabra obrve.

— Šta kažete na to, ukoliko budem pretražio šipražje kraj reke?

Džordžijanac uzvratil osmehom. Bilo mu je potpuno nejasno šta šerif hoće tom svojom čudnom primedbom.

Ipak, nešto je kockaru bilo jasno. Ovi ljudi ga smatraju ubicom oficira u civilu koji leži u vagonu. Zbog toga nije brinuo. Bio je uveren da će se stvar vrlo brzo razjasniti. Međutim, kada je iz usta samog šerifa saznao šta se u međuvremenu u Santa Fe dogodilo, shvatio je u kakvoj se groznoj opasnosti nalazi.

Isto tako, shvatio je da razbojnici nisu došli na takvu pomisao da na njega svale krivicu, sigurno bi ga još u vagonu likvidirali.

Braća Skidmor su počinila životnu grešku.

Kada je Bart Vinen ispričao svoju priču, Džordžijanac je prsnuo u smeh. Šerif ga besno odmeri.

— Zanima me vaš odgovor. Je li smeh bio jedini odgovor?

— Ne, nipošto. To nije moj odgovor.

— Zar ne uvidate, mister, da ste odigrali svoje?

Holidej se više nije smejao. Lice mu je bilo ukočeno kao maska.

— Ja doista ništa ne uviđam. — Hladno je pogledao Vinena pravo u oči. — Uviđam samo jedno šerife.

— A to je?

Džordžijanac pređe palcem preko usne, a onda odgovori:

— Nas su obojicu lepo uvalili u nevolju.

U to se umešao i vozovođa u razgovor. Prišao je šerifu:

— Ne biste li vi to mogli i kasnije da uredite? Ja, konačno, moram dalje.

Bart Vinen mu nije odgovorio. Još uvek mu je u ušima odzvanjalo Džordžijančeva poslednja rečenica.

— Šta to treba da znači? Nas su obojicu udesili? Mislite nasapunjali?

Sada je tek kockar ispričao šta se dogodilo. Ljudi, koji su stajali oko njega, a i sam šerif, nisu poverovali.

Ledenoplave, neprijatne oči ovog stranca ispunile su sve prisutne podozrenjem. Oštar, podrugljiv način, na koji je stranac ispričao svoju priču, nije uopšte delovalo na prisutne. Naravno, niko od njih nije znao zbog čega je ovaj čovek tako ogorčen i odbojan. Nisu znali njegovu tešku sudbinu.

Bart Vinen je saslušao nekadašnjeg lekara, ne prekidajući ga. Onda je dao ljudima znak da opkole Holideja.

— Zar ovo nije lepo smislio, gospodo? Nego, recite mi kako se vi uopšte zovete mister?

— Holidej.

Nekoliko minuta vladao je tajac, prekidan zviždanjem lokomotive.

Očima punim neverice Bart Vinen je posmatrao čoveka u crnom odelu.

— Rekli ste: Holidej?

— Da, Holidej — uzvрати Džordžijanac ljutito. Znao je šta sada sledi. Često je to doživljavao. Tačno je znao izraze lica onih koji su saznali njegovo ime. Gotovo da je bio blizu odluke da se ubuduće predstavlja lažnim imenom. U ovom trenutku, u dolini reke Rio Grande del Norte, prvi put je odlučio da to sprovede u delo. Ta ideja mu je kasnije takođe često dolazila. Međutim, ubrzo je spoznao da je ovaj pokušaj bio besmislen. Ljudi nisu poznavali samo njegovo ime. Svaki čovek na zapadu gotovo bez razlike znao je kako Dok Holidej izgleda i kakvo oružje nosi.

Dejstvo, koje je njegovo ime imalo, nije ni ovog puta izostalo. Prošlo je nekoliko sekundi pre nego što je šerif Vinen promrsio.

— Holidej? Dok Holidej?

Džordžijančev odgovor je bio suv i hladan:

— Da, Dok Holidej.

Mnoge misli sada su se kovitalale u šerifovoj glavi. No, jedna od misli bila je čak prijatna: sreća da ovaj čovek nema svoje slavne koltove uz sebe.

Ostali ljudi su se nesvesno povukli jedan korak nazad.

Bart Vinen se povratio od prvog iznenađenja. Lice mu je bilo mračno.

— Znači, sada ste se prihvatili novog posla, Dok? Poker ne donosi više dovoljno, izgleda?

Slavni kockar je progutao pljuvačku. Imao je neki čudan neprijatan osećaj kao da mu neka nevidljiva ruka steže grlo.

Prokletstvo, zar nikada ne može da bude drukčije? Zar uvek moraju tako stvari da teku?

Obuzeo ga je umor. Ne, to nije bio fizički, telesni umor, nego neka vrsta očajničke rezignacije nešto što je dolazilo iz unutrašnjosti njegovog bića.

Zbog čega li mu je onaj razbojnik poklonio život, oprostio ga, prođe mu sad kroz glavu. Bolje bi bilo, sve bi bilo završeno da ga je ustrelio.

Kako je čoveku iz Džordžije? Niko od ovih ljudi nije to mogao da nasluti. Svi su ga posmatrali

podozrivo, kao što se posmatra divlja zver.

Međutim, ta divlja zver nije imala više svoje opasne očnjake, jer je i Holidej bez svojih revolvera bio bezopasan!

Ljudi su postajali hrabri. Posmatrali su ga na način kao da je njihova lična zasluga što je Džordžijanac pred njima bez oružja.

Vudli Fugejt priđe šerifu i pokaza glavom na Holideja.

— Zbog čega se toliko natežemo? Znam dovoljno ljudi koji su zbog ubistva sa pljačkom odmah bili obešeni na prvu granu.

Holidejevo lice se ni po čemu nije promenilo. Stajao je okružen ljudima i izgledao kao da je gluv.

— U Santa Fe linčovanja nema — uzvratio je šerif otegnuto. — Zakačite vagon, nastavljamo put! Vraćamo se u grad.

Onda se obratio petorici ljudi, koje je poveo iz Santa Fe.

— Potražite u šipražju zlato, moramo ga naći. Poslaću nekoga sa vašim konjima da biste mogli da se vratite u Santa Fe.

Građani su poslušno klimnuli glavom i odmah krenuli na obalu.

Naravno, ništa nisu našli, čak ni probušeni cent.

Džefri Skidmor je već odavno bio u planinama, daleko na zapadu. Dva kožna džaka ležala su na leđima ukradenih konja.

Kada se voz najzad vratio u grad, sunce se već bližilo zapa-

du. Njegovi zraci bili su bez topline.

*
* *

Crni ložac je sišao sa lokomotive i krenuo prema staničnoj zgradi. Tamo se već okupila grupa građana. U gradu se pričalo već uveliko da je voz, pristigao u podne, usput izgubio jedan vagon. Sada se, naravno, nije moglo prećutati ono što se desilo napolje na pruzi.

Mrtvi kapetan Mek Kantrel iz dvadeset četvrte konjičke regimente ležao je na niskim tovarnim kolima ispred stanične zgrade.

Crnca Bleka nije baš krasila velika pamet. Potrajalo je prilično pre nego što je primetio da nedostaju dva putnika, koja su se u Isleti ukrcala u voz. Tačno je mogao da se seti činjenice da su obojica ušla u vagon sa šeširima duboko navučenim na čelo. Gde li su sada?

Crnac ništa nije čuo o onome šta je Džordžijanac pričao ljudima. Nalazio se na lokomotivi, jer se ustručavao da se priključi belcima.

Međutim, sada je smatrao svojim dužnošću da svog šefa obavesti o tome da nema dvojice putnika, da su nestali.

Uzbudena masa nije dozvolila Crncu da dođe do reči. Šerif Vinen, koji je imao dosta brige i nevolja da umiri okupljene građane, grubo ga je oterao.

Ovaj uvuče glavu u ramena i kao pretučeni pas se vrati na lokomotivu. Ovaj „gvozdeni konj” garav, bučan i vreo bio je njegov zavičaj, njegov prijatelj. Poznavao je mašinu, njenu snagu i njene slabosti, kada je izbacujući varnice grabila kroz noć. Crnac je držao glavu isturenenu napolje, puštajući da mu vetar mrsi crnu, kovrdžavu kosu. Tada bi bio beskonačno zadovoljan i pevao pesme svojih predaka, berača pamuka. To su bili najlepši trenuci u životu crnog čoveka.

Upravo ovaj Crnac je bio jedini koji bi mogao da potkrepi tvrdnje Džordžijanca. Međutim, njega su oterali kao što bi se oterala dosadna mušica. Šta, u ostalom, Crnac ima i da govori?

Ispred stanične zgrade situacija je postajala krajnje zategnuta. Džordžijanac se nalazio još u većoj opasnosti. Naslonio se leđima na drveni zid. Bart Vinen je stajao ispred njega i govorio je ljudima koji su želeli da ga odmah obese.

— Vi nas nećete sprečiti da ga odmah ovde na stub trema obesimo! — vikao je neko iz gomile.

Kockar leđeno odmeri čoveka. Još uvek je bio zaklonjen širokim leđima šerifa. Još uvek! Međutim, izgledalo je da to neće dugo potrajati.

Okružavali su ga ljudi divljih surovih lica, uzbuđeni. Većina od njih bili su kauboji, gomići koji su u grad navratili samo na jedan dan. Mnoge od njih ni-

su ni pomišljali na osvetu ili pravdu. Predstavljalo im je zabavu da vide obešenog čoveka.

Bart Vinen podiže obe ruke.

— Urazumite se, ljudi! — vikao je ali njegov glas nije mogao da nadjača povike.

Obruč oko dvojice ljudi, optuženog i čuvara zakona bivao je sve manji.

Jedan krivonogi kauboj sitnih očiju izbi napred.

Poznavao je Holideja. Jednom je u Koloradu seo s njim za kockarski sto i izgubio.

To se dogodilo u Pueblu. Sada mu se pružila prilika da se na jevtin način osveti.

— Bolje bi vam bilo da nam se sklonite s puta — govorio je kauboj čuvaru zakona.

— Zaveži, kauboju, i gubi se! — brecnu se šerif. — Ti sa ovom stvari nemaš ništa. Idi lepo u salun, kao i obično, i napij se.

Tamne kaubojeve oči postale su uzane kao prorok.

— Vi se varate, šerife. Imam ja što šta sa ovim lupežom, kojeg ste zaklonili svojim leđima. On mi je u Koloradu uzeo celu platu.

— Nisi imao sreće, kauboju — preseče ga Vinen.

Samo mu je ovaj gonič krava nedostajao! Svojim podbadanjem unosio je još veći nemir među okupljene ljude.

Krivonogi kauboj se nije dao zbuniti, niti ga je šerifova strogost uplašila. Okrenuo se prema okupljenim građanima i nastavio:

— Ja poznajem ovog Doka Ho-

lideja, gospodo. On na savesti nosi mnoge hrabre goniče. Mnogi- ma je svojim trikovima uzeo teško zarađeni novac iz džepa.

Odjek ovih reči sasvim je odgovarao krivonogom goniču. Svi su počeli da viču u isti glas.

— Sklanjajte šerifa s puta!

— Dajte nam konopac!

— Neka ubica visi!

Počeli su da se tiskaju, a Bart Vinen je morao da uzmiče.

„Sada je, znači, gotovo!” pomislio je. „Ne mogu više da ih zadržim. To ću platiti svojom zvezdom.”

U njegovom gradu do tada ni jedan čovek nije bio linčovan, bar ne u godinama od kako je on čuvar zakona.

— Nazad, — vikao je iz sveg glasa.

Na licu Džordžijanaca nije zaigrao ni jedan nerv. Bilo je kao od kamena isklesano. Međutim, mišići su mu bili napeti kao panteru, koji se sprema za skok.

Pošto stvari tako stoje, odlučio je da pruži otpor.

Neka ovi ljudi vide šta znači tako se okomiti na svog šerifa. Ne, videćete ko je Dok Holidej!

Ni jedan od uzbuđenih građana nije se drznuo da dodirne Holideja. Ustručavali su se kao da ovaj još uvek ima u futrolama svoje nadaleko čuvene revolvere. Svaki od njih imao je prilike više puta da čuje da je slavni kockar izuzetno brz i dobar strelac, najbrži na zapadu!

Međutim, čovek iza šerifa, čo-

vek tvrdog uzanog lica nije bio naoružan.

Dva niklovana revolvera bila su zadenuća za opasač razbojnika Džefri Skidmora.

Uskoro je gužva počela. Bila je to gužva kakvu grad Santa Fe nikada neće zaboraviti. Tu ispred stanične zgrade, bilo se iskupilo dvadeset ljudi koji su stajali okružavajući Doka Holideja. Svi oni su umeli, koliko-toliko, da rukuju koltovima.

Kockar munjevito ispruži ruku napred tako kao da u njoj već drži svoj revolver. I doista, držao je revolver, ali šerifa Vinena. U trenutku izvukao je čuvaru zakona oružje iz futrole. Prvi koji je to primetio, bio je krivonogi kauboj.

Jedan metak mu zakači vrh čizme. Kriknuo je uplašeno i skočio unazad. U trenutku se Džordžijanac stvorio kraj njega, a u sledećem već držao drugi kolt u ruci.

Protekle su ukupno tri sekunde. Svi su stajali kao okamenjeni. Džordžijančev glas preseče tišinu koja je nastala.

— Dole oružje, momci! Ko ne poslušaj, imaće metak u glavi.

Najbučniji su odmah poslušali. To su isto učinili i ljudi koji su stajali nešto dalje. Bilo je neshvatljivo kakvu moć može da ima oružje u rukama ovog čoveka, koji je već postao legenda na zapadu.

Čuo se mukli tresak oružja o zemlju.

Lica okupljenih ljudi bila su

iznenađena, uplašena i ljutita u isto vreme.

Šerif nije bio u stanju da izusti ni reč. Nije znao da li ovoj promeni situacije da se raduje ili da se zbog toga ljuti. U svakom slučaju, zlo je bilo u tome što je izgubio ugled pred svojim građanima. Njegov zarobljenik, nenaoružan čovek, uspeo je da se dokopa revolvera i da ih sve drži u šahu.

Međutim, time svaka opasnost po Džordžijanca nije bila uklonjena.

— A sada se povucite, prijatelji. Ako u naredna dva minuta vaša zla lica vidim pred sobom, upoznaćete me!

Svi su pošli nevoljno, lagano, ukočenih koraka, ali su ipak odlazili.

Samo su ostali: šerif, Fosgejt i službenik stanice. Dva železničara nisu nosila oružja, a šerifov kolt je bio u ruci Doka Holideja.

— Pobrinite se da moj konj bude istovaren — rekao je kockar vozovodi Fosgejtu.

Ovaj ga prostreli pogledom.

— Ništa mi drugo i ne preostaje — promrsio je, a onda je doviknuo čoveku na lokomotivi:

— Blek, izvedi ždrepcu iz furgona.

Genon pomože Crncu pri istovaru. Holidej i šerif su stajali jedan prema drugom.

Vinenovo lice bilo je gotovo izobličeno od gneva.

— Nećete daleko stići, Holidej!

— To i ne nameravam — uzvratiti mu kockar mirno.

Sada se čuvar zakona iznenadi.

— Kako to da razumem?

— Zbog toga što hoću konačno da vam izbijem tu ludu ideju iz glave da sam nekoga ustrelio i opljačkao.

Pri tome pokaza na mrtvog oficira koji je još uvek ležao na kolima.

Bart Vinen odmahnu glavom. Činio je to polako, gotovo sa sažaljenjem.

— Priču s onom dvojicom razbojnika niko neće prihvatiti, Holidej.

U tom trenutku Crnac dovede konja. Životinja je lagano i zadovoljno zarzala kada se našla pored svog gospodara.

Blek baci uplašeni pogled na šerifa i pre nego što je progovorio, pogledao je molećivo svog gazdu.

— U Isleti su se dva tipa utovarila u poslednji vagon — rekao je onda bojažljivo.

— I? — upitao je Vinen sada malo strpljivije.

Crnac počeo da koluta očima, a onda sleže ramenima.

— Oni su nestali.

Ove reči bile su kao eksplozija dinamita.

Samo se Džordžijančevo lice nije izmenilo. Spustio je oružje.

— Zašto to nisi odmah rekao?

— breću se Vinen na Crnca.

— Ja sam hteo, masa, i vi ste me oterali — branio se nesrećnik.

Fosgejt se umešao u razgovor.

— U tom slučaju, trebalo je meni da kažete.

— Ja sam se toga malo pre setio.

Šerif počeo pored Holideja, zabaci šešir i počeo da se češe po potiljku.

Sada je uvideo da je počinio ogromnu grešku. Crnac je potvrdio Holidejevu izjavu, a okupljeni građani za dlaku nisu obesili Doka o prvo drvo.

Glasnije i oštrije nego što je to želeo, upitao je Crnca?

— Kako su ti ljudi izgledali?

Holidej je odgovorio umesto Bleka.

— Bili su braća. Možda čak blizanci, razbojnička lica, žučkaste oči, nosili su...

Vinen odmahnu rukom. Saznao je dovoljno. Čovek koji je pre jednog sata s njim ovde razgovarao bio je jedan od njih. Znači, progutao je udicu!

Holidej prekide šerifova razmišljanja. Pružio je čuvaru zakona kolt.

— Više mi nije potreban, šerife.

Vinen prihvati oružje oborena pogleda, a onda se nasmeja.

— Ovako se u celom svom životu nisam osramotio — jedva je uspeo da procedi, vraćajući oružje u futrolu. — Ne preostaje mi ništa drugo nego da po gradu izlepim plakate da to niste vi učinili, nego čovek koji me je pre nepuna dva sata oslovio.

Holidej se suvo nasmeja.

— Vi preterano brzo meniate mišljenje.

Šerif se ujede za usnu.

— A šta drugo da preduzmem, Dok? U svom uzbuđenju nisam pobliže pogledao tog čoveka, a sada se dobro sećam. Imao je razbojničko lice, žute prodorne oči kao tigar. Gde li je taj momak? Baš sam idiot! To se danas potvrdilo. Ali ipak nisam toliko glup da nastavim u tom smislu.

Džordžijanac osedla svog konja i dade novac Crncu.

— Hvala, prijatelju, za sedlo, za konja i za poštenu pomoć.

Crnac ponosno zabaci glavu. Retko mu se dešavalo da čuje prijatne reči.

Tek kasnije, kada je vozom napustio Santa Fe, setio se novca koji je stavio u džep. Izvukao ga je i posmatrao. Bila je to novčanica od dvadeset dolara. Za taj novac morao je Blek puna dva meseca da loži lokomotivu. Bio je srećniji nego ikada u životu.

Za to vreme Holidej je pričvrstio sedlo. Još uvek je bio sam sa šerifom. Fosgejt i Genon su se povukli u staničnu zgradu da jave u sledeću stanicu da voz kasni.

— Idem s vama u grad, Dok — rekao je Vinen. — Bolje je da ljudima sve objasnim.

— Nemojte se truditi. Jašim dalje.

— Niste hteli da ostanete u Santa Fe?

Džordžijancu se učinilo da se u ovom pitanju oseća olakšanje. Slavni kockar se osmehnu.

— Ne znam šta bi me zadr-

žalo u vašem gostoljubivom gradu, šerife?

Onda dodirnu rukama prazne futrole. Kolt krivonogog kaubojja još uvek mu je bio zadenut za opasač.

— Pravo da vam kažem, imam nešto protiv ljudi koji mi krađu oružje, mister. Idem da ga uzmem nazad.

— Vi ste, dakle, hteli u poteru za onom dvojicom lupeža? Dok?

Holidej potvrdno klimnu glavom.

Bart Vinen izvadi pribor za pušenje iz džepa i zavi cigaretu. Palidrvce je kresnuo o don čizme. Tek kada je povukao dva dima, nastavio je:

— Ja ću sa nekolicinom ljudi krenuti za razbojnicima.

— To je trebalo ranije da učinite.

Šerif kiselo razvuče lice.

— Znam. Nego jedno pitanje. Da li biste možda hteli da jašete s nama?

Holidej zamišljeno pogleda šerifa, a onda odmahnu glavom.

— Jahaću sam.

— Naravno, možete činiti šta vam je volja. No, naš put je isti. Zašto biste jahali sami?

Holidej nije menjao izraz lica, odgovarajući:

— Imam nešto protiv ljudi koji su hteli da me obese.

To je bilo sve što je rekao. Bez žurbe se vinuo u sedlo. Šerif je oborio glavu. Morao je da proguta gorak zalogaj, odgovaralo mu to ili ne. Ipak, još jednom je pitao:

— Kada budete našli i ako budete našli onu dvojicu, šta ćete učiniti s njima i sa zlatom?

Holidej odmeri čuvara zakona od pete do glave. U njegovim ledenoplavim očima videla se poruga:

— Obojicu ću predati prvom šerifu. Mislim, obojicu razbojnika, a naravno i zlato. Ono, uostalom nije moje.

Rekavši to, oboje je konja i odjahao.

*

•

Na tamnoplavom nebu iznad prerije svetlucale su prve zvezde i ličile na sitne srebrne tačke. Džordžijanac je u udoljici ugledao obrise lakih kola.

Nije bila slučajnost što je krenuo tim putem. Tim putem su razbojnici jedino i mogli da krenu, ako su hteli da se brzo dočepaju planina i tamo nestanu.

U toku popodneva, dok je još sedeo sam na stepenici vagona, dobro je razgledao predeo.

Koliko je u svojim pretpostavkama bio u pravu, Dok Holidej je saznao za nekoliko minuta i to na najgori mogući način.

U svakom slučaju, bilo mu je čudno da ovde napolju, tako daleko od svakog ljudskog naselja vidi napuštena kola. Konja nije bilo u blizini, jer da je tako, indijanski ždrebac, kojeg je jahao, davno bi to nagovestio svom gospodararu.

Holidej lagano obiđe kola. Od-

jednom se konj ukopao na mestu i ostao da stoji. Bilo je prilično mračno, tako da Holidej iz svog sedla nije mogao da vidi oko sebe. Brzo je skočio s konja i krenuo palidrvce. Morao je drugom šakom da zaklanja plamičak jer je noćni vetar pretio da ga ugasi.

Odmah je primetio čoveka ispruženog na zemlji.

Patrik Džerson je ležao okrenut licem u visokoj travi. Oči su mu bile ukočene i upravljene prema zvezdanom nebu nad savanom.

Holidej mu zatvori oči. Znao je kao lekar da je ovaj čovek mrtav već nekoliko sati. Sigurno je opravljao ogradu. Holidej je video bodljikavu žicu, klješta i drvene stubove natovarene u kočiju.

Gde je ranč? Gde je momčad? Gde je imanje kojem ovaj čovek pripada? Po danu bi Džordžijanac verovatno otkrio tragove kočija, ali šta da čini sada u noći bez mesečine? Proveo je neprijatnu usamljenu noć.

Poslednjih meseci došao je do zaključka, stekao gorko iskustvo da je mnogo bolje da se drži po strani od stvari i situacija koje se njega ne tiču neposredno.

Ali kako da ostavi mrtvaca ovde na sred pašnjaka? Ne, mora da ga odveze kod njegovih drugova. Rasedlao je ždrepeca i upregao ga u kočiju, a onda se naslonio na kola leđima o jedan točak.

Sedeo je tako dugo i pušio. Već je u toku tog dana držao stražu

kraj mrtvaca, kraj kapetana koji je pratio tovar sa zlatom. Međutim, opasan ishod te prve straže nije ga sprečio da opet ostane tu. Doista se može reći da je kockar Holidej bio neustrašiv.

Nešto kasnije na horizontu se pojavio polumesec, bacajući svoju bleđu svetlost na udoljicu i osvetljavajući mrtvog kauboja i slavnog kockara.

Bilo je hladno. Negde gore u vrhovima planina čuo se krik zveri. Holidej je izvukao čebe ispod sedla i njime prekrrio ramena. Navukao je šešir na čelo i posmatrao je mrtvog čoveka nedaleko od sebe. Slutio je ko ga je ubio. Sigurno su to bila dvojica razbojnika, koji su na savesti nosili i oficira.

Konji su im bili neophodni, a to je bezazleni i nedužni gonič stoke morao da plati životom.

Ponoć je odavno prevalila kada je Džordžijanac najzad zaspao. U međuvremenu mesec je zašao iza brežuljaka na jugu.

Na istoku su se pojavile svetle pruge, nagoveštaj novog dana.

*
* *

Dvorište ranča nalazilo se na obali reke Tarana. Bio je to veliki ranč sa čvrstim kamenim zgradama. Dvorište i sve zgrade bile su ograđene jakim ograđom.

Mek Traben je bio gospodar ovog imanja.

Bio je to snažan čovek, kru-

pan, pedesetih godina sa jakim, od rada ogrubelim šakama. Oči su mu bile svetle i ljubazne i nikako nisu odgovarale tvrdom licu ispresecanom borama.

Mek Traben je bio strog, ali veoma pravičan čovek. Kod njega se žestoko radilo, ali je za to svaki dobar radnik bio robro i plaćen.

Njegova momčad je već godinama radila za njega.

Najstariji među kaubojima bio je Patrik Džerson. Još u svoje vreme došao je zajedno sa rančerom u ovaj kraj i pomogao mu da podigne imanje. U toku godina i decenija kauboj i rančer su postali prijatelji.

Mek Traben se još prethodne večeri čudio što se Džerson ne vraća. No, nije bio uznemiren. Dešavalo se da ljudi, koji izađu na pašnjake da oprave ogradu, tamo i prenoće.

Sunce je već pokazalo prvu četvrtinu svoje usijane lopte, kada Mek Traben ugleda kočiju kako se približava sa brežuljaka. Jedan ždrebac je bio upregnut u nju.

Rančer još nije mogao da razazna da je to njegova kočija.

Mek Traben je imao nameru da izjaši do stoke, pa je zato već bio u sedlu. Sačekao je da kočija uđe u dvorište. Još uvek nije primećivao da mu se njegova sopstvena kočija približava. Pogled mu je, naime, bio prikovan za čudnog stranca koji je sedeo i upravljao kočijom. Izgledao je

kao lekar ili sudija u elegantnom crnom odelu.

Dok Holidej zateže uzde i zaustavi kočiju ispred samog rančera.

— Jeste li vi ovde gazda? — pitao je, pošto je ljubazno pozdravio. Mek Traben klimnu glavom.

— Da.

Džordžijanac pokaza rukom preko desnog ramena.

— Onda sigurno poznajete ovog čoveka?

Rančer pritera konja kočiji. Odmah ga je video kauboja, svog prijatelja.

U jednom skoku je bio na zemlji. Trljao je šakom oči, kao da hoće da odagna groznu sliku. Onda se nagao prema mestu gde je ležao Džerson i počeo da ga drmusa.

— Pet, otvaraj oči, Pet!

— On više ne može da otvori oči, rančeru — rekao je Džordžijanac tiho.

Mek Traben podiže glavu. Pogledao je Holideja. U njegovim očima ogledalo se duboka tuga.

— Mrtav je — rekao je žustro, a onda ponovo pogleda starog kauboja.

— To nije moguće. Pet nije imao neprijatelja, a kod nas već godinama nema puškaranja. Ko je mogao da ga ubije?

— Razbojnici kojima su bili neophodni konji — odgovori Holidej.

— Razbojnici?

Mek Traben je bio toliko izne-

nađen da je zaboravio da zatvori usta.

— Da, razbojnici — objašnjavao je Holidej i ispričao rančeru šta se sve prethodnog dana dogodilo.

Mek Traben je grčio pesnice, slušajući Holideja. Ni jednog trenutka nije sklonio pogled sa bledog lica mrtvog kauboja.

— Mi smo bili stari prijatelji, mister. On mi je pomogao da podignem ranč. Ja sam čak da on ne zna jednu četvrtinu prepisao na njega. Trebalo je, Pet, da ti to kažem. Trebalo je da ti poverim to.

Nesvesni rančer je govorio besmislice.

— Zar on nije znao da vam je ortak? — pitao je Džordžijanac.

Rančer odsutno odmahnu rukom.

— Ne, nije znao. Danas mu je šezdeseti rođendan. Hteo sam to da mu saopštim.

Holidej side s kola i ispreže svog ždrepcu, a onda prebaci sedlo na leđa verne životinje.

— To je doista žalosno — zaključio je, ne pogledavši rančera.

— Grom i pakao! To nije žalosno, to je pakleno! — nastavio je rančer, a onda se konačno pribrao i upitao Holideja:

— Nećete valjda odmah otići, mister?

— Morao bih da idem.

Mek Traben odmahnu glavom.

— To ne dolazi u pitanje. Vi ćete prvo noći u moju kuću, pojesti i popiti nešto. Morate mi

ispričati kako su ta dva lupeža izgledala? Od uzbuđenja polovinu nisam čuo.

Holidej sleže ramenima. Shvatio je ovog čoveka.

— U redu, hvala. Na deset minuta, a onda moram dalje.

Džordžijanac je vezao konja ponovo za kola, a onda su obojica zajedno ušla u kuću.

— Zbog čega vam se toliko žuri, mister? — raspitivao se rančer.

— Zbog toga što postoje dva čoveka, kojima ne bih želeo da dozvolim da odmaknu daleko.

Mek Traben pogleda stranca ispod oka. Tek tada je primetio čudno, ozbiljno lice čoveka iz Džordžije.

— Kakve vi veze imate s tim, mister? Sami ste rekli da je šerif već krenuo u poteru za razbojnicima.

— Da, to sam rekao. Ali on ih neće naći.

— Otkud vi to znate?

— Ne znam, ali pretpostavljam.

Sedeli su u velikoj dnevnoj sobi rančerske kuće. Jedna Indijanka ih je poslužila mesom, hlebom, sirom i viskijem.

Holidej nije mnogo jeo.

— Mislim da bih sad morao da krenem — rekao je i obrisao usta belom maramicom.

— Još uvek mi niste rekli zbog čega ste za petama tim razbojnicima. Da nije možda zlato razlog?

Dok Holidej odmeri rančera.

— Ne, mister, nije zlato.

Mek Trabenu je bilo neugodno.

— Mene se to naravno ne tiče mister, samo bih to rado hteo da znam, jer sam, naime, želeo da pođem sa vama.

Tek tada Holidej shvati smisao pitanja.

— Razbojnici su mi odneli oružje. O tome se radi.

Rančer je zaboravio zapaljeno palidrvce u ruci, kojim je hteo da pripali cigaretu. Tek kada je počelo da ga peče, ljutito je bacio drvce na pod.

— Vi hoćete da se izložite takvoj opasnosti samo zbog dva kolta? Mister, vi doista ne izgledate kao neko ko nije u stanju da u svakoj radnji sebi kupi dva nova revolvera.

Kockar je već ustao sa stolice.

— Ja hoću da dođem do svojih dva revolvera.

Mek Traben još jednom natoči čaše.

— Izvinite, mister, vi konačno to najbolje znate.

Ispili su natočeno piće, a onda je rančer upitao:

— Hoćemo li da krenemo?

Holidej je još uvek držao praznu čašu u ruci.

— Možda bi bilo bolje da vi ostanete.

— Kako to mislite? — upita rančer iznenađeno.

— Vašem imanju je potreban gospodar.

Mek Traben odmeri Džordžijanca od glave do pete. Posmatrao je elegantno odelo, lepo ve-

zanu mašnu, blještavobelu košulju.

— Zar nije možda opasno da vi sami jašite za dvojicom opasnih zločinaca i ubica?

— Možda, ali isto tako nije bezopasno ako obojica budemo jahali.

Rančer je sa neskrivenom sumnjom posmatrao Holideja. Smatrao ga je građaninom, koji se slabo razume u rukovanje oružja, a još manje ima iskustva u jahanje prerijom.

— Jahaćemo zajedno. Sačekajte ovde, moram da izdam neka naređenja, molim vas.

Posle toga je izašao.

Džordžijanac je okretao zamišljeno čašu u ruci, a onda je spustio na sto.

Daleko bi više voleo da sam jaši, i sigurno bi to i učinio, da mu se Mek Traben na neki način nije dopao.

Nekoliko minuta kasnije rančer se vratio, noseći džak s namirnicama u ruci.

— Možemo da krenemo. Ja se mogu osloniti na svoje ljude, čak i ako budemo duže odsustvovali. Znaite, oni su već dugi niz godina kod mene.

Kada su stigli u dvorište, rančer zastade još jednom kraj kočije na kojoj je ležao njegov mrtvi kauboj.

— Uveravam te, Pet, da ću te momke uhvatiti — rekao je kao da se zaklinje.

Kauboji, koji su se zatekli u dvorištu, okružili su kočiju.

— Zar ne bi bilo dobro da i nas povedete, gazda? — pitali su.

Mek Traben odmahnu rukom.

— Ovom ranču potreban je svaki čovek.

Rekavši to, vinuo se u sedlo. Džon Holidej je već sedeo na leđima svog ždrepcu.

Dva čoveka napustiše dvorište, a kauboji skidoše mrtvog druga sa kola i odnese ga iza rančerske kuće na brežuljak.

Tamo su iskopali raku za Patrika Džersona, čoveka koji nikada neće moći saznati da je bio ortak svog gazde.

*
* *

Bila je noć. Zimska noć u preriji. Mesec je obasjavao široku krošnju jednog drveta, ispod kojeg su ležala dva čoveka. Nisu spavala. Mesečeva svetlost činila je da njihova lica izgledaju bleđa, kao samrtnička. Međutim, oba čoveka su bila živa. Neobična sudbina spojila ih je na opasnom putu. Retko se dešavalo da izmene po neku reč. Vladalo je ćutanje. Noć, mesec i zvezde kao da su ovo ćutanje još više probuđivali.

Najzad je Mek Traben prekinuo tajac. Na njegovo pitanje, koje je upravo izgovorio, Holidej je već satima čekao:

— Ja sam u svom ovom uzbuđenju potpuno zaboravio da vas pitam za ime, mister.

Pitanje je lebdelo u vazduhu kao avet. U prvom trenutku Ho-

lidej nije hteo da odgovori. Čutao je. Čutao je više od dva minuta, ležeći podbočen sedlom. U desnom kraju usana gorela mu je cigareta.

Rančer najednom oseti da sad između njih dvojice nešto neobično lebdi. Shvatio je to. Jedino nije mogao da shvati vezu između svog pitanja i reakcije neobičnog stranca.

— Ne morate navesti svoje ime, mister — rekao je pomirljivo. — Uopšte se ne radi o tome kako se ko zove, nego šta čini. Imena ima mnogo, može se uzeti svako, koje se izabere.

— Zovem se Holidej — najzad izreče Džordžijanac, i to glasom kao da izriče presudu.

Ponovo je zavladao tajac.

Onda odjeknu rančarov smeh kroz noć.

— Gotovo da sam tako nešto i mislio. Dok Holidej! Mnogo sam o vama čuo i u toku puta sam lupao glavu ko bi mogao biti čovek koji nosi takvo odelo kao vi, a jaši prerijskim.

Džordžijanac upita sada svog sabesednika muklim glasom:

— Ne bi ste li sada hteli sami da nastavite put?

Mek Traben se još glasnije nasmeja:

— Zar vam nisam malo pre govorio šta mislim o imenima? Šta bih ja mogao da imam protiv vašeg imena? Istina, na zapadu se mnogo govori o vama. No, šta se to mene tiče? Vi ste doveli mog prijatelja Patrika i vi ste na tragu ubica koji ga nose na sa-

vesti. To je meni dovoljno. Ništa više ne tražim.

Holidej odjednom dobi napad kašlja. Konačno je procedio:

— Možda bi bilo bolje da sada spavamo.

— Imao bih još samo jedno pitanje, Dok?

— Da čujem.

— Zašto jašimo gore prema Rio Santa Hoze?

— Zbog toga što su razbojnici krenuli tim putem, Mek Traben.

Rančer iznenađeno podiže glavu.

— Odakle vi to znate?

— Postoji samo jedan put, kojim ta dvojica zločinaca mogu da krenu, a to je put u Meksiko. Sigurno će krenuti preko Sijera Blanke u Arizonu, a onda dalje perma jugu.

Mek Traben je gotovo počeo da podozreva. Šta ako je ovo neka prepređena i podmukla igra? Konačno, razne priče su kružile zapadom o Dok Holideju. Bile su to mračne priče.

Srećom, Mek Traben je bio čovek bez predrasuda. Nije polagao mnogo na prepričavanja i priče po salunima i uz logorske vatre. Za njega je bio važan samo utisak koji na njega učini čovek, a ovaj mu se Dok Holidej, dopao. Dopao mu se uprkos svojim ledenim očima i odbojnom stavu.

— Vi hoćete dakle da ih sledite ako treba i do samog Meksika?

— A zašto ih ne bi sledio? Ja

nemam ranč, nemam kauboje, nemam kuću nemam ženu. Hoću nazad svoje koltove, pa taman se oni nalazili i u Akapulku.

Mek Traben klimnu glavom uveren da je Džordžijanac rekao tačno ono što je i mislio.

Osim toga on izgleda kao čovek koji ostaje pri svojoj odluci.

— I ja ću s vama da jašim, Dok Holidej, čak ako treba i u Meksiko.

— Bilo bi bolje ipak da ste ostali na svom imanju, mister Mek Traben.

Ovaj zaključak zvučao je ravnodušno, ali to nipošto nije bio.

Džordžijanac je slutio da im predstoji dug, jako dug put. Dva razbojnika i zločinca, kojima Dok Holidej nije znao imena, morala su da grabe što dalje napred, što brže, onoliko koliko ih daleko mogu doneti ukradeni konji. Trebalo je sreće stići ih i naći, slediti pravi trag.

Protekao je gotovo pun sat pre nego što je Mek Traben ponovo progovorio:

— Znam da je bolje da sam ostao na svom ranču. Ali ja ne znam, izvinite mister, da li ste vi ikada u životu imali dobrog, pravog prijatelja?

Iako je mesec bacao svoju oskudnu bledu svetlost na zemlju, rančer je mogao da vidi kako su se kraj Džordžijančevih usana usekle dve duboke gorke bore.

— Ne, nikada nisam imao prijatelja — uzvрати Holidej muklo i odmah zažali što je to kazao.

Posle toga su učitali i posle nekog vremena zaspali. U šest ujutru nastavili su put.

*
*

Grad se zvao Akoma. Ležao je u planinama i bio osuđen na lagano umiranje.

U ovom trenutku još uvek je živeo, postojao. Ime ovog malog zabačenog planinskog grada uskoro će se pominjati u svim salunima i u sve logorske vatre srednjeg zapada. Pominjaće se ime Doka Holideja. Ime rančera Mek Trabena bi davno bilo zaboravljeno, da slučaj nije hteo da zajedno jašu.

Protekla su tri dana, tri dana od kako su poginuli kanetan Mek Kantrel i kauboi Petrik Džerson.

Tri dana od kako su Dok Holideja u Santa Fe hteli da obese. Tri dana su proletela prerijom kao senka ili oblak.

Ljudi su bili u sedlima, pratili su tragove razbojnika kao psi tragači. Planinski vazduh hladan vetar bili su im stalni pratioci.

Bart Vinen, šerif iz Santa Fe, krenuo je pogrešnim tragom. Sa svojim ljudima unutio se rečnom dolinom Rio San Hoze, a ne kao Holidej i Mek Traben, prema jugu i planinama. Stigao je u Akomu kada je već sve bilo prošlo.

Uveče istog dana, dvojica ubica Bili i Džefri Skidmor naišla su

u grad sa severa. Njihovi konji bili su iscrpljeni i pokriveni znojem. Prevalili su preko sto milja. Sto milja kroz kamenjari preko planinskih puteva.

— Meni je prekipelo, Bil — ječao je Džefri.

— I meni takođe — uzvratu mu brat i nadlanicom obrisa znoj sa čela, koji je izbijao uprkos hladnoći.

— Mislim da bismo mogli jednu noć da predahnemo — nastavio je. — Ako su nam doista za petama, onda nas mora da deli bar jedan dan jahanja.

Bili Skidmor prezrivo odmeri pogledom male, bedne drvene kuće koje su stajale na obronku kao pokunjene ptice.

— Izgleda kao žalosno razbojničko naselje, ova Akoma — mrmljao je.

— Onda je nama ovde i mesto — isceri se Džefri i zaustavi konja na sred prašnjave ulice ispred jedinog saluna. Na drvenoj fasadi bilo je ispisano krupnim slovima „Santa Hoze”.

Jednospratna zgrada nipošto nije ličila na ono što je nametljivo nudila natpisom. No, možda su se ovde građani Akome dobro osećali, kao u dvorcu, jer su mogli da za jeftine pare dobiju loše piće.

Braća Skidmor vezaše konje za prečku, otkačiše kožne džakove sa sedla i krenuše u krčmu.

— Hej, jeste li crvenokošci, pa jašite bez sedla? — doviknu nekko za njima.

Čovek, koji ih je oslovio, na-

slonio se leđima na stub trema. Dugonja, mršavko, sitnih prodornih očiju duboko usađenih u duplje i tankih usana, gotovo pokrivenih bujnim brkovima.

Bio je to Moro, Meksikanac. Niko nije znao od čega živi. Samo su jedno znali: kada naiđe u grad, uvek ima kod sebe gomilu dolara.

Posle njegove posete Akomi kružile su priče o nekakvim napadima, ubistvima, razbojništvima. Moro je imao dara da svoj posao obavi tako da niko ništa protiv njega ne može dokazati.

Moro je imao, osim toga, izvanredan njuh da oseti zlato u sakrivenim škrinjama, u sanducima zabačenim u ostave za hranu, u poštanskim kočijama ili bilo gde. Žuti metal nije mogao da ostane sakriven.

Sada je oštro odmeravao dva kožna džaka, koja su braća Skidmor držala u rukama. Ta dva džaka i uz to neosedlani konji dali su mu razloga da grozničavo razmišlja. Za Mora, meksičkog razbojnika, nije bilo teško da sve iskombinuje. Braća su se osećala nelagodno pod prodornim pogledom mršavog Meksikanca.

— Ukrali su nam sedla — pokušao je Džefri da objasni.

Moro se zaverenički osmehnu.

— Sigurno imate dovoljno para da kupite nova. Pri tom značajno pogleda džakove.

— Zašto govoriš s tim momkom? — bregnu se Bili. — Šta se njega tiče da li mi jašimo sa sedlima ili bez njih?

Meksikanac se odvoji od stuba i pride dvojici stranaca. Dok je hodao preko trema, mamuze na čizmama su mu zveckale. Odjednom je izgledao preteće i opasno.

— Na vašem mestu ne bih se toliko pravio važan — rekao je tiho. — Možda ima ljudi koji se ovde živo interesuju za to šta nosite u svojim kožnim džakovima.

Međutim, braća Skidmor nisu bili plašljivi. Bili su konačno isklesani od istog drveta od kojeg i meksički razbojnik. Morovo preteće držanje nije ih mnogo zbunjivalo. Džefri spusti džak na drveni pod trema.

— Možda ima i ljudi koji priželjkuju nekoliko unci usijanog olova među rebrima.

Moro se žustro nasmeja.

— Nervoazan si prijatelju? Mogu da shvatim. Sigurno ste prevalili dug i naporan put? Možda će te prvo popiti po čašicu. Možemo kasnije da nastavimo razgovor.

Džefri ponovo podiže svoj kožni džak.

— Ne znam.

— Ne znam šta bi smo imali da razgovaramo sa vama? Nas smo dvojica i možemo se međusobno sasvim lepo zabavljati i razgovarati.

Još jednom je prostrelio pogledom Meksikanca, a onda je sa bratom ušao u salun.

Moro se značajno smejaio iza njihovih leđa. Nije krenuo za dvojicom stranaca. Izašao je na

ulicu i dobro odmerio njihove konje. Kada je na zadnjoj nozi otkrio žig, glasno je zazviždao. Na nogama konja bila su utisnuta slova MT. Moro je znao taj znak veoma dobro. Konačno, pre dve godine je i sam sa Mek Trabenovog pašnjaka ukrao konja.

— Dakle, ti momci dolaze iz Santa Fe — mrmljao je sebi u bradu. — Možda su opljačkali banku, a možda voz.

Meksikanac Moro bio je stručnjak u ovoj oblasti. Po braći Skidmor odmah je video da se bave istom delatnošću kojom i on.

— To su početnici — nastavio je razgovor sa samim sobom. — Zašto vuku plen tako upadljivo? Mogli su mirne duše da sakriju džakove u planinama.

Tu se Meksikanac prevario. Braća Skidnom nisu bili početnici. I oni su razmišljali da li da novac ponesu ili da ga sakriju. Međutim, došli su do odluke da zajedno sa plenom što je moguće brže pređu granicu. Kasniji povratak po zlato u Novi Meksika bio bi uvek skopčan s opasnošću. Konačno, nisu samo opljačkali zlato, nego su i ubili dvojicu, što se neće tako brzo zaboraviti.

Sada su bili u situaciji da imaju ne samo gonioce za petama, nego su svojom lakomišljenošću i nepromišljenošću navukli sebi na glavu još jednog neprijatelja. Jer sa stanovišta razbojnika Mo-

ra počinili su neoprostivu grešku došavši u Akomu.

Trebalo je da u širokom luku obidu grad.

No, tako uvek biva ranije i kasnije. Nema savršenog zločina. Razbojnici uvek poćine neku grešku, koja im dođe glava.

Moro je pripalio cigaretu i razmišljao. Bilo je njemu svojstveno da pri tom sam sa sobom razgovara.

— Sigurno ~~se~~ umorni kao psi. Prenoćite u gradu. — Pri tom se smešio. — Kada ~~se~~ sutra ujutru budu probudili ona dva džaka će već biti daleko.

Za Meksikanca nije postojala ni najmanja sumnja da se u džakovima bile što druge može nalaziti ~~ostan~~ dolarskih novčanica ili zlata.

Ušao je u salun tek kada se veće sasvim spustilo.

•
• •

Dva brata Skidmor sedela su za šankom obešenih glava od umora.

Vlasnik krčme, Anri Koster, mali debeljčkast čovek, dao im je flašu viskija i dva čaše, a onda se povukao na drugi kraj. U svom dugom životu umorio se slušajući razgovore gostiju. Uvek su stojeći za šankom govorili jedno te isto.

Dva kockarska stola bila su već zaposednuta. Za njima su sedeli građani, poslovni ljudi i ig-

rali poker. U Akomi nije bilo mnogo posla. Da, nekada pre mnogo godina bilo je drugačije. U ono vreme jedan od kopača zlata našao je ovde u planinama žilu, a oda je nastala gužva. Zlatna groznica. Doptovali su ljudi, željni brzog bogaćenja, sa svih strana Sjedinjenih Država u poteri za žutom prašinom.

To nije trajalo dugo, svega nekoliko godina, a onda zlata u planinama više nije bilo. U Akomi se sve smušdilo.

— Taj momak napolju mi se uopšte nije dopao — došapnu Bili svom bratu.

— Zar misliš da se meni dopao? — odgovori Džefri i natoči viski. — Moramo se dobro čuvati tog tipa. Izgleda da se bavi istim poslom kao i mi.

Bili klimnu glavom.

— U tom slučaju on slući šta se u džakovima nalazi.

— Meni se čini. Možda bi bilo bolje da odmah nestanemo iz Akome?

Džefri odmahnu glavom.

— Potrebna su nam sedla. Ne mogu dalje ni milju na ovaj način.

— U redu, pitaću krčmara.

Bili Skidmor se uputi do drugog kraja šanka, gde je sedeo krčmar.

— Hej, debeljko! Možeš li nam reći gde možemo da kupimo sedla?

Krčmar podiže pogled. Nije se liutio zbog ovako grubog oslovljavanja. Najzad, ljudi u ovom

divjem kraju ne biraju baš mnogo reči.

— Hoćete da kupite sedla, džentlmeni? Cenim da ćete morati da ih ukradete, jer u Akomi ne znam nijednog čoveka koji prodaje sedla.

— To, uostalom, zavisi od cene — začuo se neočekivano glas sa ulaza.

Bio je to Moro, Meksikanac.

— Nebesa, Moro! — doviknu mu krčmar. — Da nećeš ti možda sopstveno sedlo da ustupiš?

— Rekao sam: sve zavisi od cene.

— Mi dobro plaćamo — rekao je Bili Skidmor, iako mu baš nije bilo drago da pregovara sa ovim neprijatnim Meksikancem. No, sedla su im bila neophodno potrebna da bi nastavili put.

Moro je prišao šanku, zveckajući mamuzama.

Bilo je nekoliko ljudi koji su ležali tri stope pod zemljom. Poslednje što su u svom životu čuli bilo je baš zveckanje ovih mamuza.

Meksikanac je smešeci se odmeravao dvojicu stranaca. Onda mu pogled osta prikovan za jedan od dva niklovana kolta, koji je Džefri Skidmor zadenuo za opasač.

„Prokletstvo, niklovani revolveri sa drškama ukrašenim slo-novačom”, razmišljao je Moro.

Odjednom mu osmeh nestade sa lica. Poznavao je samo jednog čoveka koji nosi takvo oružje.

Slavni kockar Holidej! Preko

u Teksasu jednom je video tog fantoma od strelca iz Džordžije.

Kako su ovi mali lupeži uspeali da se dokopaju njegovog oružja?

Bilo je nezamisljivo da Holidej svoje oružje založi u kocki ili da nekom dozvoli da mu uzme.

Džefri Skidmor je primetio Meksikančev pogled. Pri tom je osetio mučninu u želucu.

Prokletstvo. Kamo sreće da su ovo proketo гнездо obišli u širokom luku!

Međutim, čekao ih je dug put do Arizone, dug i naporan preko kamenitih staza Čirakua planina. Stotinama milja nije bilo naselja, nije bilo grada gde bi se mogla kupiti sedla ili namirnice.

Sada je u svakom slučaju bilo kasno za razmišljanje, bili su u Akomi.

Meksikanac je opet nastavio da se smeška. Ovaj put je to bio ciničan osmeh.

— Za ova dva kolta mogli biste da imate sedlo — rekao je Moro i pokazao na niklovano oružje.

Džefri Skidmor nije znao šta da kaže. Uvitno je pogledao svog brata. Bili je stajao iza njega. Nije dalje obraćao pažnju na razgovor, nego je gledao šta se dešava za kockarskim stolom.

— Nećemo plaćati koltovima — uzvratio je Džefri nesigurno. Nesvesno je počeo da dodiruje Holidejevo oružje u svom pojasu.

— Možda biste hteli da plaćate zlatom? — upitao je Moro zna-

čajno, gledajući svog sabesednika.

Tek sada Bili Skidmor priđe napred.

— Čemu ta prazna brbljanja?

— brecnuo se na Meksikanca.

Morovo lice se ukočilo.

— Ako hoćete nešto da kupite, mogu onda da pitam čime ćete platiti.

Bili Skidmor ljutito otpljunu na prljavi pod krčme.

— Ko je rekao da mi nešto hoćemo od vas da kupujemo?

Za kockarskim stolovima ljudi su prekinuli partiju. Svi su gledali prema šanku i sledili razgovor. Poznavali su Moroa, ali onu drugu dvojicu još nikada nisu videli u gradu. Međutim, bilo mi je jasno da ni jednog od trojice ne bi smeli pokloniti poverenje.

Moro se obrati krčmaru:

— Dajte mi jedan viski. Ova dvojica momaka ovde idu mi na nerve.

Vazduh u San Hoze salunu bio je napet do eksplozije. Najbolje se to videlo po licu debelog krčmara. Bilo je sada ispresecano ne brojenim borama. Iz svog dugog životnog iskustva znao je da ovakva napetost može samo da donese eksploziju.

— Ovde neće biti puškaranja — upozorio je Moroa.

— Ko uopšte govori o puškaranju, krčmaru? Ja sam pomenuo samo viski. Poručio sam ga! — brecnu se razbojnik.

— Da, to znam — uzvрати debeljko. — Sve u svemu ovde miriše na usijano olovo.

Tačno je. Debeli krčmar nije pogrešio. U salunu San Hoze doista je mirisalo na usijano olovo i barutni dim. Mirisalo je još pre nego što je došlo do pucnjave. Tada je Meksikanac Moro dodao:

— Ovde, ukoliko neko uopšte bude pucao, onda to sigurno neće biti ova dva nesprenjakovića.

Džefri Skidmor je već držao revolvere u rukama.

— Pokazaću ja tebi! — siktao je, držeći oružje.

Moro se isceri i poteže. Potegao je brzo, tako da je Džefri mogao da puca, ispali dva metka jedan za drugim, ali nemajući vremena da cilja. Ipak jedan metak je zakačio Meksikanca. Međutim, nije bio smrtonosan. Usijano olovo zarilo mu se u mišicu. Bol je učinio svoje, oduzeo mu je sposobnost razmišljanja.

Pucao je na Džefri Skidmora. Nisu svi meci pogodili, ipak Džefri je bio odbačen nazad na sto, pokušavao je da se održi na nogama, a onda se sručio na pod.

Džefri Skidmor nije bio mrtav. Njegov smrtni čas još nije iskucao. Ipak, bio je tako ranjen da ne bi mogao ni na osedlanom konju da nastavi put.

Bila je to slučajnost, igra sudbine, koja je dvojicu ubica zadržala u Ankomi.

U salunu „San Hoze” vladala je grobna tišina. U ušima gostiju odjekivala je samo eksplozija metaka. Nad šankom se dizao gust oblak barutnog dima.

Tišinu je prekinuo krčmar.

— Treba pozvati šerifa!

— Šerif se nalazi u Albukirku — javio se neko sa kockarskog stola.

— Prokletstvo, kada nam je taj magarac potreban, nikada ga nema! — progundao je vlasnik saluna.

Bili Skidmor je klekao kraj svog brata na pod. Otvorio mu je košulju na grudima. Ulazni metak nalazio se na desnoj strani.

— On je još uvek živ — uzviknuo je Bili, a onda lagano podigao glavu i odmerio Moroa. — To ćeš mi platiti, pseto!

Meksikanac je u ruci držao ispražnjen kolt. Pred njegovim nogama ležao je jedan od niklovanih revolvera Doka Holideja. Meksikanac se brzo saže i dohvati ga sa zemlje.

— Pričekaćemo i videti ko će da plati — uzvratio je hladno i uperio oružje na Bila.

— Izgubi se odavde, Moro! — rekao mu je krčmar. — Za danas je dovoljno.

— On je prvi potegao oružje! — podsetio je Meksikanac.

— Da, jeste — brzopleto je potvrdio Bili Skidmor. — Ali ti si ga ustrelio, ti prokleti razbojniče.

Moro se ružno cerio.

— A šta mi je drugo ostajalo? Možda bi bio brži da je potegao sopstveno oružje.

Bili je upravo previjao rane svog brata. Međutim, ove reči Meksikanca privukle su mu pažnju.

— Šta to treba da znači?

Meksikanac sleže ramenima, a

onda pogleda niklovano oružje u svojoj ruci.

— Poznajem čoveka kome ovi revolveri pripadaju.

Skidmor je napregnuto slušao. Osećao je da ovo počinje da biva veoma opasno.

Međutim, strah koji mu je prošao kroz kosti u sledećem minutu bio je daleko veći.

— Vi, dakle, poznajete tog čoveka?

Zvučalo je to ravnodušno, ali se ipak u glasu osećala pažnja.

— Da, ja ga poznajem!

Izenada su svi ljudi u salunu očekivali odgovor, i to napregnuto. Nekako su naslutili da se ovde radi o nečem naročitom i da njihov uspavani grad na jednom počinje da biva uzbudljiv.

Bili Skidmor je držao komade košulje, koju je iscepao da bi previo bratu rane. Stao je na noge. I on je osetio da se nešto opasno sprema.

— Ako tog čoveka poznajete, onda sigurno i znate njegovo ime.

Uopšte nije primetio da se tim rečima odao. Priznao je da ova dva kolta sa drškom ukrašenim slonovačom pripadaju nekom drugom.

Odgovor, koji je sada dobio, dokrajčio ga je. Meksikanac podiže visoko kolt, tako da ga je u salunu svako mogao da vidi.

— Ja poznajem samo jednog čoveka na zapadu koji nosi niklovane koltove sa drškama ukrašenim slonovačom. — Načinio je kratku pauzu da bi napravio što

veći utisak i dodao: — Taj čovek se zove Dok Holidej.

Bili Skidmora ovo ime pogodi kao grom.

Dok Holidej!

Pa to nije moguće! To jednostavno ne sme biti istina!

Upravo on je bio taj koji je svog brata sprečio da stranca u crnom odelu u vagonu likvidira.

Prokletstvo, ako je taj stranac doista Dok Holidej, onda što pre moraju da hvataju maglu. Što brže!

Kockar, koji je predstavljao strah i trepet za sve, neće sići iz sedla dok ih ne bude našao.

Bili je pokušao da prikrije svoje iznenađenje. Međutim, nije mu uspelo.

— Baš me čudi. Mi smo ta dva kolta kupili u Isleti. Međutim, ja ne znam uopšte čoveka o kojem govorite.

Onda je ponovo kleknuo kraj svog brata.

— Njemu je potreban lekar.

— Neka neko škokne do doktora Adamsa — pozvao je krčmar. Bio je srećan da ranjenika što pre iznesu iz njegovog lokala.

Bili pridiže brata, uze ga u naručje i odnese do ulaza. Tu je još jednom zastao i okrenuo se. U pogledu, koji je uputio Meksikanacu, ležala je sva mržnja koju jedan čovek može da nosi u sebi. I reči, koje je zatim izgovorio, zvučale su opasno i preteći.

— Moro se zoveš, dakle. Zapamti jedno: to ime će uskoro biti usječeno u nadgrobni spomenik.

Posle toga je izašao, a Meksika-

nac se grohotom nasmejavao. Međutim, taj smeh je zvučao nekako šuplje i neuverljivo.

Oko kockarskih stolova stajali su ljudi neodlučni šta da čine: da li da nastave igru? Ne, predomislili su se i prišli šanku da plate račune.

Nije prošlo nekoliko minuta, a krčmar i Moro su ostali sami.

— Lepo si ovu stvar sredio — mrmljao je krčmar besno. — I onako se u ovom prokletom gnezdju ne može gotovo ništa zaraditi, a ti mi sada još rasteruješ poslednje goste.

Meksikanac odmahnu glavom.

— Nije bila moja krivica, stari debeljko. No, budi zadovoljan, ona dvojica će se vratiti. Hteli to ili ne, ne mogu da nastave put.

Tada je odjednom ugledao džakove. Stajali su u podnožju sanki.

Bili Skidmor ih je najverovatnije zaboravio u uzbuđenju. Meksikanac se pretvorio u divlju zver koja vreba. Kako da neprimećeno odnese ove džakove? Morao je da uspe na neki način.

Debeli krčmar uopšte nije ni slutio koliko se u tom trenutku nalazi blizu smrti.

„Moram ga izbaciti na neki način“, mislio je razbojnik. Još uvek je držao Holidejev revolver u ruci, lagano ga je okretao, a onda otkočio.

Međutim, nešto se dogodilo što je produžilo krčmarev život.

Debeljko je prljavom krpom brisao šank. Moro je već podigao oružje, no, vlasnik saluna na to

nije obraćao pažnju, obesio je krpu na ekser i rekao:

— Ti ćeš sigurno još ostati, Moro. Ja moram da skoknem do kuhinje.

Rekavši to, izašao je iz saluna.

Meksikanac spusti oružje i zadenu ga za pojas.

— Sad ili nikad — šaputao je, sagnuo se i otvorio jedan od džakova. Gotovo je uzviknuo od iznenađenja.

Nije se prevario.

U džakovima je bilo zlato! Žuti metal, zbog kojeg su dva čoveka platila životom.

Morove ruke su pohlepno drhtale kada je podigao plen sa zemlje i stavio ga pod pazuhom. Bio je to najveći plen njegovog života! Kao senka šmugnuo je iz salona. Noć ga je primila pod svoje okrilje i sakrila od radoznalih pogleda. Međutim, niklovani revolver, koji je zadenuo u pojas doneće mu veliku nesreću i propast. Možda bi mu i uspjelo da umakne sa plenom da ga negde sakrije, da je nekim čudom ostavio Holidejevo oružje u salunu.

Umesto da to učini, zadržao je najopasnije i najpoznatije oružje na zapadu.

Nije to bila jedina greška koju je razbojnik Moro te večeri počinio. Hteo je da veoma mudro organizuje i sprovede svoj poduhvat. Izabrao je da ostane u gradu. Da, ostao je. Čak se nekoliko minuta kasnije vratio u „Santa Hoze” salun. Opljačkano zlato nalazilo se na nekih dvadeset jar-

di od lokala, sakriveno u velikoj bačvi za kišnicu.

Moro je ušao u salun u istom trenutku kada je krčmar izašao iz kuhinje. Bilo je to upravo u istom onom trenutku kada je Bili Skidmor shvatio, setio se da je zaboravio kožne džakove.

Doktor Adams je upravo vadio metak iz Džefrijevih grudi. Bili na jednom skoči kao oparen i izlete iz ordinacije.

Lekar je gledao za njim, odmahujući glavom. Još uvek je držao klješta u ruci.

— Kakvi su ovo ljudi! — mrm ljao je, nastavljajući posao. Bili Skidmor je grabio ulicom, saplita se o stepenice trema i najзад gurnuo pomična vrata. Ušao je u salun.

Njegov prvi pogled bio je upeřen na mesto gde su se pre kratkog vremena nalazili kožni džakovi.

Mesto je bilo prazno. Samo nekoliko jardi dalje stajao je jedan čovek: Moro meksikanac. Lice mu je bilo bezizrazno.

Skidmor je stajao zadihan na ulazu.

— Gde je zlato? — odao se brzopleto.

Moro iznenađeno pogleda krčmara. Pretvarao se kao da je pitanje bilo upućeno debeljku, a ne njemu.

— Pitao sam gde su dva kožna džaka? — čulo se ponovo sa ulaza.

— Kakvo zlato, kakvi kožni džakovi? — pitao je krčmar koji nije imao pojma o čemu se radi.

Skidmor se tek sada pribrao. Shvatio je grešku koju je počinio.

— Ja sam ostavio ovde ispred šanka naš prtljag — rekao je grubo.

— Ja sam sve vreme stajao iza šanka i nisam video vaš prtljag — objašnjavao je krčmar. Ipak, onako debeo, potrudio se da izađe ispred šanka. No, tamo gde je tobožnji prtljag trebalo da stoji, stajao je sada Moro Meksikanac.

Uplašio se, uhvativši Skidmorov pogled iz koga je izbijao ogroman bes. Brzo se vratio za šank.

— Ovde se više neće pucati — rekao je oprezno.

Sada se i Moro umešao u razgovor.

— Zašto bi se ovde pucalo? Ako je ovaj čovek ovde ostavio svoj prtljag, onda ga mora i naći.

Bili Skidmor priđe nekoliko koraka bliže.

— Vi biste, mister, morali da znate gde su džakovi?

Moro se nasmeja.

— Mora se priznati da vi imate veoma neobičan način da se obraćate ljudima.

Skidmor još jednom odmeri Meksikanca.

— Nemojte da mi okolišite, vi ste ga uzeli!

Moro lupi šakom o dršku kolta.

— Vama je izgleda stalo do drugačije vrste razgovora, amigo?

Bili se povuče nazad. Ipak nije hteo da odustaje.

— Vi ste ustrelili mog brata. Ne pada mi napamet da se povu-

čem. To zadovoljstvo vam neću prirediti.

Moro se nasmeja.

— Ostavimo se prepirke, sve će biti u redu. Popijmo radije jedan viski.

Krčmar je odahnuo sa olakšanjem.

— Ovo mi se već više dopada, ljudi.

Debeljko je rano odahnuo, pre-
više rano.

*
* *

Pet milja od grada jahala su dva čoveka. Konji su im bili umorni i pokriveni znojem. Na njihovim licima uhvatila se skrama od prašine; odela su im takođe bila natopljena prašinom. Ta dva jahača bili su Dok Holidej i rančer Mek Traben.

U toku poslednjih dana i noći gotovo nisu silazili s konja. Džordžijanac je bio taj koji je stalno podsticao da nastave put. Tako je bilo i ove večeri.

— Siguran sam da do Akome nema više od nekoliko milja — rekao je napregnuto gledajući napred.

— Šta ćemo u tom gradu? — pitao je rančer gotovo ljutito. — Ne verujete valjda da su razbojnici tamo svratili i čekaju nas?

Džordžijanac se suvo nasmeja.

— Ne verujem da nas čekaju.

— Zašto onda, nebesa, hoćete na silu boga da ubijete konje pod nama? Već dva dana smo izgubi-

li svaki trag. Jašimo na sreću, ne znajući kuda.

— Nismo imali drugog izbora, mister Mek Traben.

— Možda je bilo bolje da smo pošli prema severu, umesto na jug.

— A šta ćemo na severu? Za dvojicu razbojnika postoji samo jedan put, a on vodi u Meksiko. To je na jugu.

— To ste već deset puta rekli.

— Onda vam to kažem jedanaesti put. A put za Meksiko vodi preko Cuni planina. Tek kada razbojnici budu stigli u Arizonu, skrenuće oštro na jug.

— Odakle vi to tako precizno znate?

— Zato što nisu tako ludi da jašu preko Sijera Delaha.

Rančer je polako popuštao.

— U redu, Dok, kako kažete, malo sam premoren. Možemo jahati do tog prokletog mesta.

Mek Traben je poslednjih dana mnogo što šta doživeo, pre svega, veliki broj iznenađenja. Nikada nije mogao da pretpostavi da ovaj elegantno odeveni lekar iz Bostona može tako naporno i dugo da jaše i da je vešt u čitanju tragova kao stari Indijanac.

Dok Holidej je naime otkrio tragove dvojice razbojnika i ako rančer ništa nije video ispred sebe sem prašine.

Jahali su ponovo kroz noć. Bilo je tako mračno da Mek Traben više nije raspoznavao put.

Za razliku od njega Džordžijanac je grabio napred mesečarskom sigurnošću. Nalazio je put

u sred noći, kao da je tuda prošao bar sto puta.

Kako je moguće da upravo ovaj čovek, čija se rodna kuća nalazila u Valdosti, u pitomom, civilizovanom kraju, tako dobro ume da se snalazi u ovoj pustoši i divljini?

To je za uvek ostalo tajna. Ostala je tajna kako je postao tako izvanredan strelac, iako je vrlo kasno uzeo revolver u ruke.

Nikada niko nije video Doka Holideja, ni jedan jedini put, da vežba streljačke veštine.

Istina je da je brza, sigurna ruka Džordžijancu bila dar prirode, nešto što je s njim došlo na svet. Kada je pre dugo vremena u Dallasu uperio revolvere prvi put u životu na razbojnika Gonzalesa i sam je bio iznenađen svojom veštinom.

Slična stvar dešavala se i za kockarskim stolom kada je igrao karte. Poznavao je karte koje su njegovi partneri držali u rukama. Ne zbog toga što su bile markirane. Prosto je slušio šta drže u rukama. Isto tako mogao je da nasluti koje će karte pasti na sto. Osim toga, bio je izvanredan blefer, ali nikada nije varao u igri. Ljudi, koji su mu stajali iza leđa, gotovo da nisu ni disali videći ga kako igra.

Bio je pravi hazarder u igri, životu i dvoboju. Dobijao je, dobijao je uvek.

Često su mu šanse bile majušne, tako male da bi svako drugi na njegovom mestu odustao.

Dok Holidej nije odustajao, bio

je žilav i uporan. Takav je bio i ove noći.

Mek Traben, rančer koji je navikao na težak i naporan rad, imao je muke da se održi u sedlu. Put koji su prevalili bio je dug, naporan, bez odmora. Međutim, čovek iz Džordžije se nije žalio na umor, nego je jahao bez predaha samo zbog toga da bi se dočepao svoja dva kolta.

Stigli su u dolinu u kojoj se nalazio mali grad Akoma.

Sa brežuljka su mogli da vide bledu svetlost koja je izbijala iz nekih prozora. Džordžijanac zaustavi konja.

— Za četvrt sata moći ćemo da isperemo prašinu iz usta — rekao je preko ramena.

Mek Traben, koji je jahao iza Holideja, takođe zaustavi konja.

— Meni pri toj pomisli udara voda na usta — priznao je iskreno.

Čuture, koje su nosili sobom, vezane za sedlo bile su još od podneva prazne. Bili su žedni, iako nije bilo preterano toplo.

— Možda u tom gradu ima nešto što liči na postelju — rekao je Holidej.

— Da, siguran sam da ima — objašnjavao je rančer. — Pre nekoliko godina sam navratio ovde, gonili smo malo krdo goveda preko planina u Arizonu.

— Ako je tako, šta još čekamo? — zaključio Holidej i obode konja.

*
* *

Doktor Adams, stari lekar iz Akome, prekinuo je razgovor dvojice ljudi za šankom. Ušao je u „Santa Hoze” salon upravo kada je krčmar točio piće.

Odmerio je ljutito Skidmora i rekao još sa ulaza:

— Šta vi mislite, u stvari, mister? Ja nemam bolnicu! Morate negde da smestite vašega brata.

Moro se zlorado smeškao.

— Možda bi on želeo da popije čašicu viskija s nama.

Iz njegovih reči nije moglo da se razume na koga cilja: na lekara ili onoga koga je pre kratkog vremena teško ranio.

Doktor Adams nestrpljivo odmahnu rukom.

— U narednim nedeljama tom čoveku će biti potrebno mleko, a ne viski.

Bili Skidmor prostreli Meksikanca pogledom. Međutim, nije mu ostalo ništa drugo nego da ode po svog brata i smesti ga u sobu koju su iznajmili u salunu „Santa Hoze”.

Pre nego što je otišao, dobio je Meksikancu:

— Odmah se vraćam, amigo, a onda ćemo nastaviti razgovor!

Moro se samo osmehnu, no želja za smejanjem brzo će mu proći.

Da je ostavio kolt u salunu, onaj koji je zadenuo za opasač, možda bi mu čak i uspelo da umakne s plenom. No, na svoju nesreću, nije mogao da mu odoli i stavio ga je sebi u pojas, a onda izašao čim je Bili Skidmor napustio lokal.

Napolju se već spustila noć. Meksikanac je čuo topot kopita koji su odjekivali sa obronka. Taj put, koji je vodio sa brda u dolinu — u Akomu — bio je prilično kamenit. No, na taj topot Meksikanac nije obraćao pažnju, jer u to doba dana mnogi ljudi su navraćali u Akomu. Na Doka Holideja Moro uopšte nije pomišljao.

Na slavnog kockara nije pomišljao ni čovek koji je otišao sada po svog teško ranjenog brata. Naravno, nije mu bilo na kraj pameti da do svog gonioca može možda da se dobaci kamenom.

Bili Skidmor je stigao u salun, a da ga nisu приметили, nosio je ranjenika na rukama i poneo uz stepenice. Zastao je za trenutak kod šanka.

— Gde je Meksikanac? — upitao je žustro.

Debeli krčmar sleže ramenima.

— Otišao je.

Po izrazu razbojnikovog lica moglo se videti da je razočaran.

— Dakle, otišao je — promrm-ljao je Skidmor i pogledao svog ranjenog brata. Onda je podigao glavu. Za trenutak je izgledalo da će baciti svog brata na pod.

— Ne sme da ode! — povikao je kreštavim glasom. — On nas je opljačkao, pokrao sve naše zlato...

Ujeo se za usnu i, ne govoreći ništa, dalje krenuo uz stepenice u sobu.

Krčmar je odmahivao glavom. Jedino je shvatio da se radi o ne-

kakvom zlatu i da je Moro u celu stvar umešao prste.

Vlasnik saluna nije bio najbolje raspoložen. Obuzela ga je neka zla slutnja. Činilo mu se da još nisu ispaljeni svi meci u Akomi i da to tek prestoni.

Predosećanje ga nije prevarilo.

Ljudi koji će doprineti da opet dođe do puškaranja, upravo su grabili glavnom ulicom.

*
* *

Moro je stajao kraj bačve u koju je sakrio kožne džakove.

— Morao bih ovu stvarčicu da iznesem iz grada — mrmljao je sebi u bradu. Još jednom je spustio ruku u bačvu i opipao džakove. — Još uvek su tu — rekao je zadovoljno samom sebi, a onda se uputio u konjušnicu gde mu je bio smešten konj.

Poveo je konja i izveo ga iz dvorišta konjušnice baš u trenutku kada je Dok Holidej vezivao svog vranca za prečku ispred saluna.

Još uvek nisu znali jedan za drugoga dva čoveka u mračnoj ulici Akome. Nisu, naravno, mogli ni da znaju da će im se putevi uskoro ukrstiti.

Jedan je napuštao grad. Za njegovo sedlo bilo je vezano čitavo bogatstvo, a drugi je upravo umoran ušao u „Santa Hoze” salun.

Lokal je bio prazan, samo je krčmar još stajao za šankom. Odmerio je prašnjave jahače. Ne bi

se moglo reći da se obradovao kasnim gostima.

— Šta još mogu da učinim za vas? — upitao je ne preterano ljubazno.

Holidej je skinuo stetson i počeo njime da otresa prašinu sa odela.

— To ste mogli učiniti napolju — procedi krčmar mrzovoljno. Onda je video strančevo lice i ućutao. Bez reči je stavio flašu viskija na šank i hteo da se okrene.

Međutim, u mestu ga prikova Džordžijančev glas.

— Ja pijem brendi, mister.

Krčmar se maši ispod šanka i iznese smeđu bocu.

— Dakle, brendi — promrsio je sebi u bradu.

Mek Traben prihvati flašu i otvori zapušač, pa natoči piće u dve čaše i to do same ivice. Rančer iz Santa Fe se smešio tako da mu je skorena prašina na licu pucala.

— Čini mi se da ovde nismo baš dobro došli, Holidej!

Ime je bilo izrečeno!

Holidej! Dok Holidej!

Krčmar zabaci glavu. Pogled mu se prikova za hladno strančevo lice.

— Jeste li vi Dok Holidej?

— Da, on je Holidej — odgovorio je Mek Traben. — Da nemate nešto protiv? — U rančarovom glasu kao da se osećao ponos.

Džordžijanac ispi brendi. Preko čaše je posmatrao krčmara.

Ovde mu nešto nije bilo u redu. Čovek na kraju krajeva nije mo-

gao tek tako da se uplaši samo zbog toga što je čuo kockarevo ime.

— Šta bih mogao da imam protiv mister? — pravdao se krčmar. Onda je nesvesno okrenuo pogled prema stepenicama koje vode na gornji sprat.

Holideju taj pogled nije promakao.

— Imate li sobu za nas? — upitao je.

Debeljko još jednom pogleda na stepenice. Mislio je na dvojicu ljudi koji su pre pet minuta tuda prošli.

Setio se i Meksikanca Mora! Mislio je na dva niklovana kolta.

Onda je najedanput osetio da mu se nešto steže u grlu, ali je ipak smogao snage da odgovori:

— Možete dobiti jednu sobu ako je neophodno.

Džordžijanac spusti čašu na šank — tako da je zazvečalo.

— Šta to treba da znači, mister?

Debeljko bespomoćno odmahnu rukom, shvativši da je učinio grešku. Odao se, bar tako je mislio. No, konačno, šta je on imao da se oda? U krajnjoj liniji, uopšte ga se ne tiču ljudi koji su se smestili gore u njegovu sobu. Najzad, ne tiče ga se ni onaj lupež Moro. A najmanje ga se tiče Dok Holidej.

— Možete da imate sobu — rekao je odlučnije — mada bi bilo draže da nastavite put.

Samo što je to izgovorio, a već je zažalio zbog toga. Led koji je

izbijao iz Džordžijančevog pogleda naterao ga je da se strese.

— Ostaćemo, krčmaru — rekao je Dok Holidej tiho, ali je to zvučalo kao naređenje. Slavni kockar se laktom naslonio na šank i držao čašu obema rukama.

— Vi ste već jednom bili ovde? — obratio se Mek Trabenu, ne ispuštajući krčmara iz vida.

Rančer potvordno klimnu glavom. I on je osećao da ovde nešto nije u redu.

— Da, bio sam jednom. No, tada je doček bio našto ljubazniji.

Bilo bi bolje da krčmar nije rekao ono što je kazao. Zvučalo je kao izvinjenje, ali...

— Tada ste bili ovde sa svojim kaubojima, a sada sa Dokom Holidejem.

Džordžijanac tresnu čašu koju je držao o šank. Brendi se razli preko ivice i počeo da natapa pod.

— Možda bi bilo dobro da nam ispričate ko je danas bio kod vas u lokal.

Ovo pitanje je bilo postavljeno tako hladno, tako odlučno i tako neumoljivo, da krčmar obori glavu.

Šta da odgovori? Ovaj slavni kockar kao da sve zna.

Međutim, Holidej je video krv kojom je bio natopljen prljavi pod krčme i to blizu šanka. Bila je to krv, koja je istekla iz rane Džefri Skidmora.

Krčmaru, naravno, nije pala na pamet krv iz strančeve rane. Mislio je da je Holidej na neki način upoznat sa događajima.

— Ko je mogao da bude ovde?

— uzvratilo je pokušavajući da se izvuče.

Džordžijanac se uzdržano smejio.

— Ovde je večeras bilo pušaranja — rekao je tiho i netremice gledao krčmara pravo u oči. Debeljko Koster prebledelo. Nije znao otkud mu odjednom takva mučnina u stomaku. Šta ga se, uostalom, tiču koltovi ovog stranca?

— Kako ste došli na to da je ovde bilo pušaranja?

Džordžijanac pokaza prstom na tamne mrlje na podu.

— Odakle to?

Debeljko se stenjući naže preko šanka i pogleda u pod.

— Koliko je meni poznato, jedan od gostiju je samo prosuo viski.

— Ovo je krv a ne viski — umeša se sada Mek Traben.

Koster se izveštačeno nasmeja.

— Uostalom, to vi bolje znate, mister. Osim toga, šta vas se tiče šta se nalazi na mom podu? Zar sam ja dužan da vam govorim o gostima koji su kod mene dolazili i onom šta su činili. Ako vam se moj lokal ne dopada, samo izvolite: jašite dalje.

— To ste već jednom rekli — dobaci Holidej i okrete se prema Mek Trabenu. — Mislim da ostajemo.

— Ja ne bih odavde makao ni korak — složi se rančer i natoči još po jednu čašu brendija.

*
* *

Džefri Skidmor je ležao nepomično, bleđa lica. Disao je teško i isprekidano. Bili je sedeo na stolici kraj postelje i pokušavao je svim silama da ga izvuče iz nesvestice, jer je morao s njim da govori. Radilo se o zlatu! Plen je nestao. Razbojnicima je gorelo pod nogama. Bili je morao da ode. Nije smeo da dozvoli da mu Moro umakne.

Odjednom je čuo glasove iz lokala. Vrata sobe samo su bila privorena.

U tom trenutku najzad se Džefri osvestio i otvorio oči. Bio je to mutan, prazan pogled kojim je prelazio preko zidova sobe sve dok se nije zaustavio na Bilijevom licu.

— Gde je zlato? — jedva je procedio.

Dakle, to je bila prva misao ranjenog razbojnika kada je došao svesti. Zlato zbog kojeg su dva čoveka morala da umru.

Bili Skidmor je rekao istinu.

— Nema ga više, Džef. Pas, koji te je ustrelio, mora da ga je ukrao dok sam bio s tobom kod lekara.

Ranjenikovo lice postade još bleđe. Jagodične kosti samo što mu nisu probile obraze.

— I ti sediš mirno ovde, čoveče? Gubi se, goni onog lupeža i oduzmi mu zlato!

Bili Skidmor ustade iz stolice. Pokreti su mu bili kao da su mu noge od drveta.

— Hteo sam da sačekam dok se ne osvestiš da bih govorio s tobom. Možda moram da odem iz

grada, a tebe da ostavim ovde. Trebalo bi pre toga, naravno, da te o svemu obavestim.

Ranjenik klimnu glavom.

— Idi, konačno. Nemoj gubiti vreme!

Bili je bio još uvek neodlučan.

— Doći ću po tebe, ne brini!

Džefri odmahnu umorno glavom. Za sebe samog više nije gajio nade.

— Oni su nam za petama, znam. Naći će me!

Brat ga je težio.

— Ne mogu da te obese, teško si ranjen. Pre nego što odzdraviš, ja ću te izvući iz bilo kog zatvora u Sjedinjenim Državama.

Džefri je pokušao da se osmehne, ali to je ostalo na pokušaju.

— Idi sada — rekao je umorno. — Nemoj gubiti vreme.

Bili Skidmor izađe iz sobe.

•
• •

Razbojnik se okameni kada je dole u salunu ugledao Džordžijanca za šankom. Stajao je gore na prvom stepeniku. Bilo je to staro stepenište, drvo je bilo već istanjeno i trošno, tako da je zaškripalo pod teretom čoveka. Grozan zvuk, koji je ličio na ječanje samrtnika.

Džordžijanac odmah podiže glavu, kada je čuo škrupu, i ugleda razbojnika kako stoji na vrhu stepenika.

Svetlost petrolejke iznad šanka zaslepila ga je. Nije mogao jasno da razazna čoveka na vrhu ste-

peništa. Međutim, kada je čuo da ovaj hitro grabi nazad u hodnik, odmah mu je bilo jasno da je u pitanju razbojnik za kojim traga.

I Mek Trabeni, a i vlasnik krčme, pogledaše gore.

Krčmar se ujede za usnu. „Znači dotle je stiglo,” pomislio je. I doista, stiglo je dotle.

Džordžijanac se naže preko šanka i uhvati krčmara za kaput.

— Ko je bio taj čovek?

Ovo pitanje pogodilo je čoveka iza šanka kao udarac bičem po sred lica. Zbunjen i uplašen, pokušavao je da se otrgne, ali mu to nije uspeło.

— Ko je taj čovek, pitao sam!

— Ne znam kako se zove -- mucao je krčmar.

Dok Holidej značajno pogleda rančera, a onda privuče krčmara prema sebi.

— On, dakle, nije sam — dokusirivao je na uplašenog čoveka.

Vlasnika lokala na jednom spopadne užasan strah. Sve one zastrašujuće priče, koje su kružile o Doku Holideju, prođu mu kroz glavu.

— Njih su dvocija, mister. Ali ja s tom stvari nemam ništa -- mucao je oznojena čela.

— Sa kojom stvari? -- pitao je Džordžijanac brzo.

Krčmarevo lice imalo je izraz kao da je upravo zagrizao zeleni limun.

— Prokletstvo, ovaj dan kao da je sam đavo smutio! Trebalo je da se držim po strani.

— Govorite već jednom! -- naredi mu Holidej.

— Ja mislim da ta dvojica imaju vaše koltove.

Reči su bile izgovorene. Nazad se nije moglo.

Džordžijanac pusti krčmara.

— To su oni -- saopštio je kratko Mek Trabenu. A onda je u nekoliko koraka stigao na vrh stepenica.

Zasula ga je olovna kiša. Holidej se vešto bacio unazad i legao približljen za stepenište.

— Jeste li pogođeni? -- vikao je rančer. Već je izvukao oružje i hteo da potrči uz stepenice.

Džordžijanac samo okrete glavu.

— Nisam pogođen, ostanite dole!

— Ali vi ne možete sami...

— Prepustite to meni, Mek Trabeni. Ostanite dole!

Holidej je ponovo skočio na noge. Krčmaru i rančeru je zastao dah videći tu gotovo ludu hladnokrvnost.

U međuvremenu Holidej je stigao do vrata sobe. Bilo je to tačno u trenutku, kada ga je ponovo osula kiša metaka. Meci su se zavrtao u okvir vrata.

Džordžijanac je odgovorio vatrom, a onda se prolomio gnevni, bolni krik.

Bili Skidmor je bio pogođen u ruku i zateran u tesnac. Grozničavo je punio jedan od džordžijančevih revolvera.

Dok Holidej je znao zvuk svog oružja, prvi meci bili ispaljeni, poznao je svoj kolt.

Razbojnik je stajao na ulazu,

na vratima sobe u kojoj mu je ležao brat.

Džefri je pokušao da se podigne iz postelje, ali mu to nije uspelo.

— Šta je? — pitao je žustro kroz vrata.

— Holidej — glasio je odgovor.

— Šta? — čuo se prigušen glas iz mraka.

— Da — potvrdi Bili — to je on. Sam đavo će znati kako je tako brzo stigao u Akomu.

— Trebalo je onda da ga ustreliš, kao što sam ti kazao.

Bili nije odmah odgovorio. Osluškivao je prema stepeništu.

Ništa se nije dešavalo.

— Sad ću to urediti, Džef — rekao je tako glasno da je Džordžijanac mogao čuti. Nasmejao se grohotom.

Bili Skidmor je bio hladnokrvni razbojnik. Krvavi posao s koltom bilo je nešto za njega sasvim uobičajeno. Međutim, čuvši sad ovaj grohotan smeh, obuzela ga je hladna jeza. Strah, užasan strah. Instinktivno je osećao da je odigrao svoje. Grozničavo je tražio i smišljao izlaz. Na neki način se mora odavde izvući. Kada bi bar znao da li se na drugom kraju hodnika nalaze još jedne pomoćne stepenice. Postojala je samo jedna mogućnost, jedan izlaz da odavde umakne. Bilo mu je jasno da mora da skoči kroz neki prozor.

Međutim, potrajalo je nekoliko trenutaka pre nego što je došao na ovu pomisao.

To vreme bilo je takođe dovoljno i Džordžijancu da se seti da bi

razbojnik mogao da iskoristi takvu mogućnost za bekstvo.

Stajali su tako u mračnom hodniku i osluškivali i jedan i drugi kao grabljive životinje u tamnoj šumi.

Dole u salunu stajao je Mek Traben. Držao je svoj teški kolt u ruci.

— Taj čovek doista ima nerve — mrmljao je i gledao prema prvom spratu.

Krčmar obrisa nadlanicom čelo. Znoj ga je oblivao u talasima. Odjednom mu se učinilo da je u lokalu neizdržljivo toplo.

— Vi to nazivate nervima? — uzvratio je žustro. — Za mene je to ludost!

*
* *

U to vreme Moro je jahao pet milja južno od grada putanjom kroz planinski masiv Sijera Madre. Poznavao je ovaj put dobro, pa je neometeno grabio kroz noć niz obronke. Znao je svaki klanac, svaki usek, svaku pećinu u koju bi se mogao sakriti. Ne samo on, nego i plen koji je nosio preko sedla. Bilo je to zlato, namenjeno gradu Santa Fe.

Za Moroa je to bio najlakše stečeni plen, do kojeg je došao u životu. Bio je to najveći plen istovremeno. Da nije nosio kolt u pojasu, niklovani revolver Doka Holideja, možda bi mu uspelo da umakne i živi bogato i udobno.

Svetlost bledeg meseca bila je stalni pratilac razbojnika. U klan-

cu u koji je upravo sada skrenuo, vladao je mrkli mrak.

Moro kliznu iz sedla.

Još jednom se obazreo pre nego što je odvezao džakove sa sedla.

U ovom useku planina bilo je tiho, samo se čulo lupanje krilima jedne noćne ptice, i to je bilo sve. Moro zaustavi disanje jer ga je ptica za trenutak uplašila. No, kada je shvatio o čemu se radi, odahnuo je s olakšanjem. Skinuo je džakove i spustio ih na zemlju, a onda ih odmah uneo u pećinu koja je bila široka nepunu jardu.

Gurao je zlato ispred sebe koje bi sada, pod normalnim okolnostima, trebalo da se nalazi u sefovima banke Santa Fe. Kada je to obavio, navalio je na ulaz ogromnog kamen. Bio je to veliki komad koji se verovatno pre nekoliko stoleća odvalio.

Meksikanac je imao muke da ovaj teški kamen navali na ulaz. U stvari, morao ga je kotrljati. To nije bilo prvi put da obavlja ovakav posao. Nije prošlo ni dva meseca od kako je baš u ovu pećinu sakrio plen kojeg se dočepao posle razbojničkog napada u San Diegu.

Tada su bili u pitanju dolari. Oteo ih je jednom vlasniku rečnog broda na Rio Grande del Norte. Vlasnik dolara je platio i životom.

Našli su ga istog dana na obali u pesku, samo sto jardi udaljenog od svog brodića. Nikada niko nije saznao da je Meksikanac Moro ubio ovog čoveka i opljačkao ga. Moro je bio pravi majstor, svog

posla, no ovaj put je zakazao. Slo mila ga je gvozdена volja čoveka, koji nikada nije odustajao pre cilja koji je sebi postavio. Razbojniku bi bilo daleko bolje da je nastavio put sa zlatom, možda u Teksas, a možda i u Meksiko. No, on je smatrao da postupa izuzetno mudro. Sakrio je plen, a onda se vratio u mali grad.

•
• •

U salunu „San Hoze” bilo je krajnje napeto. Protivnici su još uvek stajali gore u hodniku. Jedan od njih je lupao glavu, obuzet jednom jedinom mišlju: bekstvom! Drugi je čekao strpljivo i mirno. Dok Holidej je u ruci držao kolt kauboj iz Santa Fe. Bili Skidmor je stajao uvučenih ramena u udubljenju vrata. I on je držao kolt. Bilo je to Holidejevo oružje.

Dlanovi razbojnika Skidmora bili su orošeni hladnim znojem. Znoj mu je rosio i čelo. Čuo je iza sebe glas svog brata. Bio je to rapav, mukli glas.

— Moraš umaći, Bili. Nemaš nikakvi šansi protiv njega!

— Trebalo je da ga ubijemo — šaputao je Bili žustro. — Prokletstvo, da sam te bar poslušao!

— Ništa sad ne možeš izmeniti — govorio je Bili razbojnik. Govorio je tako da ga Holidej nije mogao čuti. — Daj mi svoj kolt — rekao je bratu. — Ja ću momka držati dok ti umakneš.

— Zar kroz prozor? — rekao

je Bili glasno ono što ga je već nekoliko minuta mučilo.

— A kako bi inače mogao da umakneš? — uzvratilo je Džefri.

— U redu, odlazim, ali ću se vratiti!

Džordžijanac je čuo da razbojnici razgovaraju. Međutim, nije mogao da razume o čemu.

Samo je mogao da čuje da pod nogama razbojnika škripi. Bili Skidmor je dao bratu kolt. — Holidejev revolver.

— Pucaj na svakog ko prođe kroz vrata — šaputao je a onda oprezno otvorio prozor. Bilo je dobrih pet jardi do zemlje. Ne obazirući se na to, razbojnik se zalete i iskoči napolje.

Osetio je prodoran bol u članaku leve noge, a onda je video konje, dva osedlana konja! Holidejevog ždrepcu i rančerovog rida. Razbojnik je, naravno, uzeo prvog konja koji mu je bio pri ruci. Bio je to Mek Trabenov rida. Odvezao je uzde sa prečke i u jednom skoku se našao u sedlu. No, pre nego što je obo konja, začu se jedan glas iz mraka:

— Ako budeš jahao amigo, nećeš daleko stići. Eventualno do groblja!

Bio je Džordžijanac.

Stajao je na pločniku. Dok Holidej je računao s time da će razbojnik pokušati da pobegne kroz prozor.

Sada je uz slavnog kockara stajao i rančer. Pošao je za svojim sarajnikom i, na nesreću, metak koji Holideju bio namenjen zaradio je stočareve grudi.

Bili Skidmor je pucao bez razmišljanja i bez nišanjenja. Na to ga je naterao paničan strah.

Iako pogoden, Mek Traben nije klonuo. Držao se grčevito za ogradu trema. Uspeo je da proćedi, stežući zube da ne bi glasno jaukao:

— Ja sam pogoden, pogoden, Dok!

Samo što je to izgovorio, a blještava svetlost suknu iz cevi revolvera i za trenutak osvetli ulicu.

Bili je još uvek sedeo na leđima ukradenog konja. Držao se još samo u uzengijama, a onda, nekoliko sekundi kasnije, telo mu klonu na vrat životinje. Ostao je tako da visi na konju, kojeg je samo minut ranije ukrao.

Džefri Skidmor je čuo pucnje. Uz ogromne muke i neizdržive bolove, jer je bio teško ranjen, spustio se sa postelje, pipajući je išao kroz hodnik a onda, kada je stigao do stepenica, klonuo na kolena.

Ječeći, ponovo se uspravio, grčevito se držeći za ogradu i krenuo. Lice mu je bilo bledo, sivo i upalo. Međutim, grčevito i znažno držao je kolt. Bio je to njegov sopstveni revolver.

Užarenih očiju gledao je dole u salun.

Lokal je bio prazan. Mek Traben, vlasnik krčme i Dok Holidej su bili na ulici.

Ranjenik se nekako dokopao do krila vrata, a tu je ponovo klonuo. Ovaj put nije više uspeo da se uspravi. Revolver mu je ispao

iz ruke. Klečao je pored vrata kao pseto, poduprevši se rukama da ne bi pao licem na zemlju.

Dok Holidej je čuo šum u salunu.

— Ima nekog kod vas u krčmi — rekao je vlasniku preko ramena.

— To mi je svejedno. Neću dozvoliti da me ustrele. Ostajem ovde!

Tako je rekao, ali ipak je krenuo nazad u salun. Ugledao je razbojnika kako leži na kolenima kraj vrata. Video je takođe i kolt koji je kraj ranjenika ležao na podu. Debeli krčmar se nikada u životu nije tako brzo kretao, kao u ovom trenutku. Naglim pokretom noge odbacio je oružje u stranu.

Džefri Skidmor podiže glavu.

Oči su mu sevale. Reči koje je šapatom prevalio preko usana predstavljale su pretnju:

— To ćeš zažaliti!

Krčmar se nasmeja.

— Ne, ništa ja neću zažaliti. Izbacieu te i to odmah.

Razbojnik je pokušao da se uspravi, ali nije mogao. Ponovo je pao.

Ovaj put nije čak uspeo ni da se odupre rukama, nego je ležao pljoštimice na prljavom podu.

Oči su mu još uvek bile otvorene.

— Gde je zlato? — jedva je promrsio.

— Do đavola i vaše zlato! — brecnu se krčmar.

— Gde je zlato? — ponovi raz-

bojnik još jednom, a onda sklopi oči.

U tom trenutku je pao iz sedla njegov brat Bili. Pao je sa konja kojeg je ukrao. Uzengije nisu više mogle da ga drže.

Holidej je trčao preko ulice. Razrojn timer je ležao lica zarivenog u prašinu.

Rančerov konj je uznemireno rzao i počeo da beži galopom.

Džordžijanac kresnu palidrvce i osvetli razbojnikovo lice. Odmah je video da je mrtav. Okrenuo se i vratio, jer je rančer bio ranjen i trebalo mu je pomoći.

Mek Traben je visio presavijenog gornjeg dela tela preko ograde trema. Osećao je u grudima neizdržljiv bol.

Dok Holidej mu spusti ruku na rame.

— Možete li još da hodate, Mek Traben?

Ranjenik potvrdno klimnu glavom.

— Da, moći ću da hodam.

Džordžijanac mu je pomagao. Formalno ga je vukao nazad u salun.

Tu je ugledao drugog razbojnika na podu, a i svoj kolt.

Upravo u tom trenutku je doktor Adams ušao u salun.

— Grom i pakao, šta je to odjednom u ovom prokletom gnezd...

Prekinuo je u pole rečenice, videvši blede Mek Trabenovo lice i tamnu mrlju koja mu se širila na grudima.

Stari lekar odmahnu glavom i zakikota se. Bilo je to tužno kiko-

tanje. Odmerio je Mek Trabena podrugljivo.

— U vašim godinama treba se okanuti takvih budalaština.

Rančer je s mukom podigao glavu.

— Zar vi nazivate budalaštinom goniti ubice?!

Doktor Adams nije odgovorio. Lice mu je postalo još mrzovoljnije. Spustio je svoju torbu sa instrumentima na sto i pregledao rančera.

Dok Holidej je stajao iza njega.

— Kako stoje stvari? — pitao je.

— Imao je sreće — uzvratilo je stari doktor, ne okrećući glavu. — Metak je udario u rebro, ali nije prodro dublje.

Ova sreća je rančeru bila prilično gorka. Čvrsti čovek stegao je zube i strpljivo trpeo bol.

No, kada mu je doktor Adams izvadio metak iz grudi, nije mogao da se uzdrži, a da ne krikne glasno. Krčmar mu donese čašu viskija.

— Ispijte — rekao je Mek Trabenu držeći mu čašu kraj usana.

Stočar ga pogleda zahvalno. Sedeo je zavaljen u stolici, gotovo ležao, a onda ispio čašu na dušak.

Pošto je previo rančera, doktor Adams sa Holidejem odnese ranjenika u sobu.

Mek Traben je tiho ječao.

— Sada je naš put završen, Dok — rekao je žustro.

— Bolje da ste ostali na svom ranču — odgovori mu kockar, stojeći na vratima. Već je držao ruku na kvaki.

— Samo trenutak, Dok! — zamolio ga je tiho. — Šta je sa onim drugim razbojnikom?

— Mrtav je.

— Dakle, mrtav. Onda smo šerifu uštedeli posao — zaključio je Mek Traben umorno.

Holidej izađe iz sobe i ostade da stoji u tamnom hodniku.

— Da, šerifu je ušteden trud — zaključio je Holidej mrmljajući samom sebi u bradu.

On, u stvari, nije krenuo za razbojnicima da bi ih ubio. Jedino što je hteo bilo je to da se dočepa svog oružja, da ga dobije nazad.

Slavni kockar je ušao u lokal. Adams je uz pomoć krčmara onesvećenog Džefri Skidmora položio na sto.

U međuvremenu su se još neki gosti sakupili. Pucnjava ih je digla iz postelja.

Kada je Holidej sišao niz stepenice, zamukao je razgovor. Sve su već čuli za misterioznog čoveka iz Džordžije i sada su piljili u njega kao u avet.

— Vi ste dakle, Dok Holidej — počeo je razgovor stari doktor Adams i s nevericom odmerio kockara.

Ime je tek malo pre saznao od krčmara.

Pogled, koji je stari Adams upravio na Holideja, bio je pun hladnoće i odbojnosti.

— Da, ja sam taj — uzvratilo je Džordžijanac lekaru, a onda se obratio vlasniku krčme: — Dajte mi jedan brendi!

— Odmah ćete ga dobiti.

Čim je Holidej prišao šanku, ostali gosti se izmakoshe. Osećao je da svi žele da se drže što dalje od njega. Znao je to. Uvek i svuda se tako događalo, ma u koji grad navratio. Zbog toga je stao uz šank bezizrazna lica. Samo je doktor Adams ostao da stoji uz njega.

— Šta hoćete ovde u gradu? — pitao je Adams.

Holidej podiže glavu i pogleda starog preko desnog ramena. Ovaj pogled trebalo je Adamsu da bude i odgovor. No, čekao je ipak reći, reći koje nije umeo da shvatiti.

— Zar treba vas da pitam za dopuštenje da bih došao u Ako-mu? — upita Holidej suvo.

Stari čovek nervozno obrisa naddlanicom ozojeno čelo. Nije više ništa rekao. Ostavio je čašu koju mu je krčmar natio netaknutu, a onda je napustio lokal. Otišao je oborenih ramena, i mrzovoljna izraza.

Dok Holidej nije gledao za njim. Pio je svoj brendi u malim gutljajima, a onda se uputio ponovo gore u sobu, u kojoj je ležao Mek Traben.

Bala je to jedna od onih noći, jedna od mnogih koju je Džordžijanac proveo bez sna.

Stajao je kraj otvorenog prozora. Svež noćni vetar mu je prijava. Mesečeva svetlost osvetljavala je sobu. Zraci su padali na izglatačne vrhove Holidejevih čizama i blede lice uzanih crta.

Iz mraka se začu Mek Trabe-

nov glas. Rančer mora da je bio odavno budan:

— Što ne spavate Dok? — upitao je tiho.

Holidej podiže glavu. Mesec mu je još jasnije osvetlio lice.

Da je sada neko stajao ispred njega i pogledao mu izraz lica, nikada ne bi došao na pomisao da ovaj čovek nema još ni punih tri-deset godina.

— Meni nije potrebno mnogo sna, mister — odgovorio je a onda uzeo cigaretu iz džepa i pripalio je.

— Ni ja ne mogu da spavam — objasni rančer. — Možda bismo mogli malo da razgovaramo.

— Zašto ne?

Mek Traben je, u stvari, mogao da spava. On je čak san smatrao potrebnim, posle tolikog dugog, napornog jahanja poslednjih dana. Međutim, ono što ga je sprečilo da spava bio je bol u grudima. Bio je to pakleni bol.

— Hoćete li jedan brendi? — pitao je Džordžijanac, ne okrećući glavu. Mek Traben uzdahnu.

— Ne bi moglo da mi naškodi.

Kockar ustađe, uze flašu koju je doneo iz saluna i pride rančerovoj postelji. Na noćnom stočiću stajala je čaša za vodu. Holidej je napuni i pruži ranjeniku.

Mek Traben je pio pohlepno, u velikim gutljajima.

— Dobro mi je činilo — rekao je s olakšanjem.

— Nisam znao da ste budni, Mek Traben.

— Razmišljao sam, Dok.

— O čemu?

— O vama.

Džordžijanac se tiho nasmeja.

— O meni nema nikakve svrhe razmišljati, mister.

Tek posle nekog vremena ranč-
čeh odgovori:

— O vama se baš može mnogo razmišljati, Dok.

Dole sa ulice odjeknu topot kopita. Bio je to Moro Meksikanac, čovek koji je nosio drugi Holidejev revolver u pojasu.

Da je Džordžijanac znao da dole ispod prozora njegove sobe jaši čovek, koji nosi drugi njegov kolt, ovaj naporan put, ova potera, bili bi u ovoj noći završeni.

Međutim, nije hteo da pogleda kroz prozor, pa tako nije ni video jahača koji se zaustavio pred salunom, vezao konja, olabavio sedlo, a onda stupio u krčmu.

— O čemu se to može razmišljati, mislim, u vezi sa mnom? — upitao je stočara.

Dole se više nije čuo topot.

To kao da je na nešto podsetilo rančera. Upitao je:

— Zašto ne jašimo nazad?

— Zato što vi ne možete da jašite.

— To nije baš tako strašno. Mogao bih da pređem nekoliko milja.

Džordžijanac nesvesno opipa praznu futrolu. Rekao je šta misli:

— Ja sam u poteri za razbojnikom, koji mi je uzeo kolt. Zbog toga sam i krenuo. Kao što znate, posao nisam obavio do kraja.

— Hoćete li doista svoj život

staviti na kocku samo da biste se dokopali drugog kolta.

— Nešto slično ste me već jednom pitali. Ja sam vam dao odgovor, Mek Traben. Možda nije samo u pitanju kolt za kojim tra-
gam.

— Da, i ja sam to mislio. Siguran sam da možete sebi da kupite nov, ali ipak ne shvatam šta je po sredi i o tome upravo sve vreme razmišljam. Zbog čega vodite ovakav život, Dok?

— Mislim da ću sada moći konačno da zaspim — izbegao je Holidej direktan odgovor.

Mek Traben je shvatio.

Ni jedan, ni drugi nisu zaspali.

Kada je sunce bacilo svoje crvene zrake kroz prozor, još uvek su bili budni.

Tako su i čuli da je salun ispod njih bio do duboko u noć otvoren. Međutim, nije bilo bučno u lokal.

Ljudi, koji su dole sedeli i pili, bili su mirni, uzdržaniji nego makog drugog dana.

Teško ranjeni Džefri Skidmor još uvek je ležao na kockarskom stolu. Bio je bez svesti. Nikome nije padalo na pamet da tog čoveka odnese u sobu i smesti u postelju.

U praskozorje su svi gosti napustili salun, izuzev jednog: Mora Meksikanca.

Dok Holidej je čuo kako se nekopenje uz stepenice i stupa u sobu do njegove.

Bila je to neshvatljiva slučajnost da Meksikancu razbojniku nije niko ispričao šta se te večeri

dogodilo. Prema tome, Moro ni o čemu nije imao pojma. Naročito nije znao da se sa Dokom Holi-dejem nalazi pod istim krovom.

Da je to znao, sigurno bi ova, južnjak još pre nego svane dan ponovo bio u sedlu. Ovako, zaspao je, spavajući do kasnog jutra.

*
* *

Novi dan je počeo. Bio je to jeziv dan.

Prvi znaci sunca uskoro su obasjali glavnu ulicu. Međutim, vedrina nije dugo trajala. Polako su se navlačili oblaci.

Zlato iz Santa Fe, žuti metal, bacao je groznu senku na dolinu Sijera Madre. Tog jutra su građani nosili na mesno groblje jednog mrtvaca. Samo dva čoveka su se bavila tim poslom. Dvojica nepoznatih ljudi iz Akome otpratili su ubicu Bila Skidmora na večni počinak. Nije bilo nikakve molitve, a još manje posmrtnog govora. Jednostavno su iskopali raku i spustili drveni sanduk u nju.

Bili Skidmor je svoj san o bogatstvu i blagostanju poneo sobom u grob. Zlato koje je ukrado ležao je u jednoj špilji. Tri čoveka su do tada platila životom zlato namenjeno gradu Santa Fe. Jedan od njih je sam bio kriv za svoju smrt — naravno zločinac Bili Skidmor.

U gradu Akoma još niko nije znao ko je taj čovek, niti su slušali da je ubica.

Ljudi su znali samo jedno: Skidmor je pucao na jednog čoveka, pogodio ga i teško ranio. Taj čovek je veliki rančer, bogati čovek Mek Traben, a njegovo imanje se nalazi dole nedaleko od Santa Fe.

Drugog, lekara u crnog odelu su poznavali bar iz priča. Slušali su bezbroj puta uz šank sve njegovo dogodovštine i avanture, naravno uveličane i predstavljene u pogrešnom svetlu.

Dva čoveka, koja su tog jutra stajala na mesnom groblju, obavljali su svoj posao ćutke.

Jedan od njih bio je Roli Džek, ne naročito ugledan građanin Akome. Njegov posao je bio da sahranjuje mrtvace. Tražio je tri dolara za raku koju iskopa.

Ti dolari su uglavnom završavali u džepu vlasnika saluna „Santa Hoze”.

Drugi, koji mu je pomagao u poslu da bezimenog mrtvaca spuste u raku, bio je sveštenik Abraham Grejn. Bio je veoma star, kosa mu je bila veoma bela, a leđa povijena.

On nije radio svoj posao za dolare. Abe Grejn je čak pokrio lice mrtvaca, i najzad, kad je sve bilo obavljeno, ipak izmolio molitvu.

Roli Džek, grobar glasno se nasmejao.

— Mogao si tu pesmicu preskočiti, Grejn. Njome ne možeš momka ponovo dići na noge.

Sveštenik je podigao glavu.

Čuo je šta mu je grobar kazao.

Uostalom bio je navikao da s njim teraju šegu.

— I ne želim da ga podignem na noge, Roli. To nije moj posao. Ja ne znam čak ni ko je on bio, ne znam ni kako se on zove. Ali, u svakom slučaju, ne treba da ode na onaj svet kao pas.

Roli Džek obrisa bradu.

— Ukoliko žališ dušu onoga koji ga je poslao na onaj svet, mislim čoveka koji je ustrelio ovog momka ovde, onda grešiš. Tome je bolje nego nama.

Stari sveštenik zainteresovano podiže glavu. Nije imao pojma šta se u toku noći dogodilo. Tek ujutru je Roli Džek došao po njega da bi mu pomogao u poslu.

Sad, pošto je mrtvac bio pod zemljom, sveštenika je zanimalo ko ga je ustrelio.

— Ko je ubio ovog čoveka? — upitao je.

— Zove se Dok Holidej — isceri se Roli Džek. — Da li si možda čuo za njega?

Ne, stari sveštenik nikada još nije čuo za Doka Holideja.

— Zar je on lekar? — pitao je iznenađeno. — Pa to nije moguće! Jedan obrazovan čovek, koji je studirao, neće tek tako potegnuti revolver i ustreliti drugog čoveka.

— Znači, stari, trebalo je da dozvoli da njega ustrele?

Bilo je to doista razumno pitanje, možda jedno od najrazumnijih koje je Roli Džek ikada izgovorio.

Sveštenik obori glavu i zagleda se u svežu humku.

— Ja bih dozvolio da me ustrelje — rekao je blago. — Ja se ne bih branio tako da ustrelim drugog, da ga ubijem.

Ćutao je neko vreme, a onda je dodao:

— Govoriću s njim.

Sada se grobar nasmeja grohotom.

— Bolje bi bilo da odigraš partiju pokera s njim. On se u taj posao odlično razume.

— Neću igrati s njim poker. Hoću da govorim s njim.

— Da, Dok Holidej je samo to čekao — primeti Roli Džek cinično.

Bilo bi bolje da stari Abraham Grejn, sveštenik, nije uopšte krenuo u takav poduhvat. Za njega bi bilo svakako bolje.

Tako je i Abe Grejn ušao u tu gužvu.

Dva čoveka napustila su groblje i krenula u grad. Počeo je da pada sitan sneg. Bio je to sneg mekan i neprijatan; topio se još pre nego što bi pao na zemlju.

Gore na groblju ostao je da leži Bili Skidmor. Nestao je sa ovog sveta kao bezbroj ljudi pre njega koji su mislili da se zločinom i pljačkom može steći bogatstvo. Sa njim su, međutim, nestali sa lica zemlje i mnogi ljudi koji su u ovu zemlju došli da bi radili i sebi stvorili novi život. Zločinački meci su ih likvidirali. Čitave generacije, koje su nameravale da podignu ovu zemlju, da je izgrade pali su od ruke ljudi sličnih Skidmoru.

Amerika je u zapadnim država-

ma još uvek vodila ogorčenu, žestoku borbu da bi postala civilizovana, mirna zemlja.

*
* *

Moro, razbojnik iz Meksika, dobro se ispavao. Prišao je prozoru, proteglio se i pogledao niz ulicu.

— Sneg mi dolazi kao poručen — mrmljao je sebi u bradu. — Neće naći moje tragove, čak i kad bi krenuli po njima.

Međutim, nije bilo nikog koji je išao sledeći njegov trag.

Do sada nije počinio grešku, možda nikada ne bi izgubio plen. No, pošto se umio i obukao, opasao je kolt. Niklovani revolver Doka Holideja ležao je na stolu. Zašto ga razbojnik nije ostavio da tu leži? Zašto ga, na primer, nije stavio u bisage ili prosto spustio na stolicu kraj kreveta.

Zbog čega ga je zadenuo za pojas?

Ni sam nije znao, tek tako je učinio, a to mu je donelo propast.

*
* *

Dok Holidej je pregledao rančerovu ranu i ponovo ga previo.

Upravo je obavio taj posao, kada neko zakuca na vrata.

— Imamo posetu — rekao je Mek Traben.

Rančer se osećao nešto bolje.

Holidej priđe vratima, okrete ključ i otvori.

Sveštenik Abraham Grejn stajao je na vratima, pogrbljen, ko se mokre od susnežice.

— Jeste li vi Dok Holidej? — upitao je.

Džordžijanac potvrdno klimnu glavom.

Slavni kockar je razmišljao šta ovaj čudni čovek hoće od njega.

Abe Grejn je hteo da donese mir, dobre reči, da pomogne.

No, doneo je nešto sasvim drugo, a sâm toga nije svestan.

*
* *

Moro je upravo nameravao da otvori vrata, kada začu reči koje su izgovorene. Zastao je kao ukoopan.

Prokletstvo, Dok Holidej! Znači, on je bio u poteri za onom dvojicom lupeža. „To sam mogao da pomislim, mogao sam odmah da naslutim da ona dvojica neće uspeti da ga likvidiraju”.

Razbojnik je oprezno provirio u hodnik. Video je samo sveštenika pred vratima Holidejove sobe. Poznavao ga je iz viđenja.

Grejn nije primetio da ga neko posmatra. I dalje je mirno razgovarao sa Džordžijancem.

— Vi ste ustrelili čoveka koga smo jutros sahranili, Dok? — U ovom pitanju nije bilo prebacivanja.

— Ko ste vi? — upitao je kockar mirno.

Sveštenik se zbuni, kada je osetio hladan, odbojan pogled stranca.

— Zovem se Grejn — uzvratilo je tiho. — Hteo sam...

Nije umeo dalje; prosto nije znao šta dalje da kaže. Zastao je u pola rečenice.

— Šta ste hteli? — upitao je Holidej oštro.

— Hteo je da vam drži prdiku, Dok — čulo se iznenada iz Morove sobe.

Džordžijanac izađe u hodnik.

I Abe Grejn se okrete i iznenađeno pogleda razbojnika koji se pojavio u hodniku.

Grejn ga je poznavao i tako znao šta se o Moru u gradu govorilo.

— Nemojte se mešati u ovo, Moro! — opomenuo ga je sveštenik.

— To vas se uopšte ne tiče — bretnuo se Meksikanac grubo. Možda i ja želim da razgovaram sa Dokom Holidejom.

Džordžijanac je već bio u hodniku.

— A šta biste to hteli sa mnom da razgovarate?

Razbojnik priđe bliže, a onda izvuče kolt iz pojasa. Bio je to Džordžijančev revolver.

Moro verovatno nije učinio to sa namerom da puca. Ali odakle je to Holidej mogao da zna? Video je samo pokret, video je da se nepoznati čovek maša oružja.

Reagovao je munjevito, neverovatnom brzinom. njemu svojstvenom. Pucanj odjeknu hodni-

kom, a Meksikanac kriknu. U dva skoka našao se u svojoj sobi.

— To ćeš iskižati prokleti tvoje! — vikao je gnevno.

Desna ruka mu je krvarila.

Na nekoliko jardi od Doka Holideja ležao je veliki revolver na prljavom podu. Revolver, koji je Džordžijanac dobro poznavao. Razrogačeno je piljio u kolt.

Abe Grejn je iskolačio oči od užasa i straha.

— Nemojte ubiti još jednog čoveka, molim vas! — viknuo je.

Holidej ga pogleda.

— Meni se sve čini da se u ove stvari baš ne razumete, mister.

— Ne, doista se ne razumem. Ja sahranjujem mrtve.

— Bolje bi bilo da sada nestanete odavde, jer će možda vas morati da sahranjuju.

U svojoj sobi Moro je otkinuo komad košulje i vezao povređenu ruku.

Bilo je to prvi put u njegovom razbojničkom životu da mu neko metkom izbije oružje iz ruke.

Pokušao je da povređenom rukom izvuče sopstveni revolver iz futrole, ali mu nije uspelo.

— Prokletstvo, onda ću ga srediti levom rukom — cedio je kroz zube, drhteći od gneva i ponovo prišao vratima.

Džordžijanac je čuo korake.

— Gubite se konačno odavde! — vikao je na starog sveštenika. — Vazduh je ovde vraški nezdrav.

Rančer je ustao iz postelje i prišao Džordžijancu.

— Koji su to ljudi? Poznajete li vi tu dvojicu? — pitao je.

— Ne — uzvрати kockar. On doista nije imao pojma s kim opet ima posla.

Abe Grejn je učinio najgluplje što bi se u ovoj situaciji moglo učiniti. Nije pošao niz hodnik prema stepenicama, nego prema Morovoj sobi.

Učinio je to s namerom da kaže nekoliko umirujući reči razbojniku.

— Stanite, čoveče! — vikao je Holidej za njim, ali ga sveštenik nije poslušao. Išao je dalje. Kada je stigao do vrata Morove sobe, dogodilo se! Ponovo se razlegao pucanj. Nesrećnog starca usijano olovo pogodi i odbaci na suprotni zid.

Razbojnik je tek sad video koga je pogodio.

— Prokletstvo, pogodio sam pogrešno! — rekao je glasno.

Džordžijanac opsova kroz zube, a onda brzo izađe u hodnik. Hteo je da vidi ranjenika, ali nije uspeo. Pre nego što ga je metak zakačio, bacio se na pod. Odmah zatim odjeknu kanonada iz Holidejevog revolvera.

Moro je blagovremeno skočio nazad u sobu. Uprkos tome, jedan ga je metak ipak okrznuo, a kožni prsluk mu je na desnoj strani bio iscepan. Osetio je novi prodoran bol.

Džordžijanac je puzao nazad do vrata svoje sobe, a onda se ponovo uspravio.

Odozdo, sa dna stepenica, čuo se sad gnevni krčmarev glas:

— Grom i pakao, hoće li to puškaranje konačno prestati? Ovde je salun, krčma, a ne mrtvačnica! Poubijajte se gde god vam je volja, ali nemojte u mojoj kući.

Krčmar, naime, nije bio u kući kada su odjeknuli prvi pucnji. Bio je dole u glavnoj ulici, u šerifovoj kancelariji, da bi video da li se čuvar zakona vratio. Međutim, naišao je na zaključana vrata.

Sada je stajao dole na poslednjem stepeništu i, kolutajući očima od gneva, vikao. Nije se osmelio da pođe gore.

Dobro je poznao razbojnika Mora. Isto tako nije mu bilo nepoznato koliko je Dok Holidej brzoruk. To je video sopstvenim očima prethodnog dana.

— Prokletstvo, trebalo je da ih izbacim, obojicu! — mrmljao je sebi u bradu, a onda uzviknuo glasno:

— Nestanite konačno odavde!

Nije dobio odgovor. Uostalom, kako je neko mogao da nestane, ko sada gore puca? Niko nije mogao da izađe iz svoje sobe. Holidej se čuvao da ne izađe u hodnik, a isto je učinio i Moro.

Abe Grejn se uzdišući uspravi. Lice mu je bilo bledo i upalo. Razbojnikov metak pogodio ga je u desno rame.

— To niste smeli da učinite — rekao je žustro Moru, koga je mogao da vidi kroz otškrinuta vrata.

Razbojnik razvuče lice u ciničnu grimasu.

— On vam je lepo rekao da se

držite po strani. A ja, ja nemam smisla za ovakve šale...

Sveštenik pritisnu ranu zdravom rukom.

— Vi to, dakle, nazivate šalama — zaključio je Grejn, odmahujući glavom. Onda se okrenuo i umornim koracima krenuo niz hodnik. Još jednom je zastao pred vratima sobe u kojoj su se nalazili rančer i Holidej.

— Nije dobro to što vi ovde činite — rekao je obojici.

Mek Traben se javio.

— Zar smo pucali na vas?

— Ne, niste, ali i vi pucate.

Završivši pridiku krenuo je niz stepenice.

Džordžijanac je gledao za njim, video njegovu sedu kosu, a onda uzdahnulo.

— Ludak — promrsi rančer.

— Nije on lud. On prosto živi u nekom svom drugom svetu.

Rančer pogleda zadivljeno svog sabesednika. Nije ništa rekao. Dok Holidej je netremice motrio na hodnik. Govorio je sa rančermom preko ramena.

— Zašto mi obojica stojimo ovde?

Mek Traben obori glavu.

— Da, zašto stoje ovde?

Holidej je još imao neki razlog. Hteo je da se dočepa stvari koja mu je pripadala, koja mu je bila ukradena.

Ali, da li je to mogao biti pravi, opravdani razlog što je krenuo u ovu poteru?

Mek Traben je odavno slutio da razlog tome nisu dva nestala

revolvera, koja su ovog nemirnog čoveka povela tragom razbojnika.

Holidej je jednostavno mrzeo nepravdu, mrzeo je bezakonje koje u ovoj zemlji bujalo kao korov.

Moro je lupao glavu kako da se izvuče iz klopke u kojoj se nalazio. Shvatio je da je uhvaćen i da mu najverovatnije nema spasa.

Shvatio je ono što je, uostalom pre nekoliko sati shvatio i ubica Bili Skidmor. Nije nalazio izlaz iz situacije i ako je Džordžijanac i sam bio vezan za svoju sobu.

•

* *

Ranjeni razbojnik Džeri Skidmor je proveo noć na drvenom stolu. Njegova postelja bio je zeleni sto, na koji je prethodne večeri položen. Pucnji i bol u grudima trgli su ga i izvukli iz nesvestice. S mukom je otvorio oči.

Ovaj razbojnik bio je žilav čovek. Uspravio se, čak mu je uspelo da sklizne sa stola. Ostao je da stoji. Nije pao kao prethodne večeri.

Ugledao je čudan prizor.

Abe Grejn je sedeo ispred šanka na tronošcu. Krčmar je bio ispred njega i držao čašu u ruci. U drugoj je držao sačmaricu kratke cevi. Bio je to prizor, koji je mogao da izazove smeh. Međutim, razbojniku nije bilo do smeha. Video je samo jedno: oružje u krčmarevoj ruci. To je

bilo oružje kojeg mora da se dočepa! Kada mu se svest vratila, setio se šta se prethodnog dana dogodilo.

Bili je mrtav. Pao je napolju na ulici u dvoboju sa Holidejem.

Zlato, koje su opljačkali i doneli ovamo, oteto im je, nestalo.

Džefri Skidmor steže zube. Nije hteo da odustane. Ono što ga je držalo na nogama, bilo je zlato. Pohlepa!

Dva čoveka za šankom nisu primetila da razbojnik sada stoji kraj stola. Nisu čak ni čuli lake korake i hripavo disanje ranjenika iza svojih leđa.

Krčmar je potpuno zaboravio na njega, na ranjenika koji je ležao u mračnom uglu krčme na velikom stolu.

Krčmar je bio van sebe od gneva. U njemu se sve vrilo. Iskalio je svoj bes na svešteniku.

— Popijte to konačno! — vikao je na Grejna. — Onda ćete otići doktoru Adamsu. Ne mogu više da brinem o vama!

Abraham Grejn odmahnu glavom.

— Vi dobro znate da ja ne pijem. Mogu i ovako da odem preko ulice kod lekara, ali neću da idem. Moje mesto je ovde.

— Prokletstvo, idite do đavola! Hoću da isteram onu dvojicu momaka odozgo, a vi nemate šta da tražite ovde.

— Upravo je to razlog zbog kojeg hoću da ostanem.

Sveštenik je pokazao glavom na sačmaricu, govoreći: — Suviše

je krvi proliveno u Akomi, mister Koster!

Krčmar je poplaveo od gneva. Počeo je da viče histerično:

— Znate li vi do čega je meni stalo? Reći ću vam jasno: radi se ovde o mom lokalu, o mom poslu od kog živim. Vi ste jedna bezazlena ovca, dozvoljavate da vas lupeži ustrele, ali ja to neću dopustiti. Ja ću sada da ih sredim. Da, srediću Mora i onog paklenog kockara.

Uzbuden i zadihan hvatao je vazduh, a samo dve jarde od njega stajao je Skidmor. Vrebao je pogodan trenutak, u kome bi krčmaru mogao da otme oružje iz ruke. Stajao je uz šank, držeći se za njega jednom rukom. Trebalo mu je mnogo volje da se održi na nogama. Stezao je zube. Mora da se dokopa oružja, jer mu je opasač bio prazan. Nije znao gde mu se nalazi revolver.

Skidmor je već ispružio ruku da istrgne krčmaru pušku, kad ovaj učini jedan korak napred. Nije se okrenuo, nego je nastavio da viče na sveštenika.

— Znate li šta će se dogoditi kada se šerif bude vratio? Ne, to ne znate! On će zatvoriti moj lokal kada sazna šta se ovde zbililo.

Sveštenik ga prekide.

— Zbog čega bi trebalo da zatvara vaš lokal? To mi doista nije jasno. Nije vaša krivica što se ovde puca.

Krčmar odloži čašu, koju je držao u rukama, a onda se pre-

domisli, privuče je i ispi na dušak. Zagrenu se i dobio napad kašlja.

Lice mu potamne, a beonjače pocrveneše.

Viski, koji je bio namenio svešteniku, zapao mu je u dušnik.

S mukom hvatajući vazduh, ječao je.

— Loše vi onda poznajete šerifa Tomsona. On će zatvoriti lokal, ne bio ja koji sam.

Od jednom puška mu više nije bila u ruci. U prvom trenutku nije shvatio šta se dogodilo. Pilijsio je u svoju praznu ruku, a onda se lagano okrenuo i ugledao razbojnika.

Bledo, upalo lice Džefri Skidmora delovalo je zastršujuće. Podrugljivo se cerio. Uperio je pušku u krčmareve grudi.

— Puška je sad u mojim rukama, krčmaru — rekao je otegnuto. — Cenim da ćete sređivanje situacije prepustiti meni. Ja se u to, uveravam vam, bolje razumem.

Abe Grejn se uspravio i zbuđeno pogledao Džefri Skidmora.

— Ko ste vi?

Krčmar je odgovorio umesto razbojnika:

— On je brat onog lupeža koga ste jutros sahranili.

Skidmoreve oči se pretvoriše u dva uska proreza.

— Nemoj još jednom tako nešto ponoviti, stara bačvo, inače ću te napuniti sitnim kolovom.

Krčmar ustuknu.

— Koji vas je vrag doveo baš ovamo u Akomu!

Razbojnik otkoči sačmaricu. Bio je to preteći, metalni zvuk.

— Vas dvojica ćete odmah nestati odavde — rekao je preteći. — Neće šerif, nego ću ja zatvoriti ovu šupu.

Krčmar je zinuo u čudu. Grejn je ustao. Pritiskivao je desnom rukom ranu na ramenu.

— To što činite, mister, to je bezakonje.

Skidmor se grohotom nasmeja, onda bolno razvuče lice. Mučila ga je rana.

— S takvim ljudima ne možete govoriti o zakonu, Grejn — umešao se ponovo krčmar. — Za njih zakon su jedino vešala!

Od gneva debeli krčmar je potpuno zaboravio na opreznost. Nije znao kako će se ovo završiti.

Razbojnik Džefri bi bez sumnje pucao na njega da ga neka posebna okolnost nije zadržala.

Nije bio u mogućnosti da ponovo puni pušku. Bila mu je potrebna sačma da se izvuče iz ove situacije. Nalazio se u svakom slučaju u paklenom položaju.

— Bilo bi bolje da to nisi kazao krčmaru.

Podigao je oružje. Cev je sada bila uperena tačno u krčmarevo čelo.

Debeljko posive.

— Nećete se usuditi da pucate na mene!

Džefri Skidmor se isceri.

— Ko bi mogao da me sredeži?

— Ja — javio se sveštenik. Glas mu je čak bio odlučan. Zvučalo je kao da ko je rešio da svoju reč i održi.

Razbojnik sažaljivo odmeri sveštenika. Taj pogled je govorio mnogo više, bio rečitiji nego ono što je kazao.

— Vi hoćete da me sprečite?

— Da, baš ja.

— Interesovalo bi me kako to mislite da izvedete?

Abe Grejn je gledao netremice razbojnika.

— Ja ću se postaviti između vas i puške — rekao je kratko.

— To je nezdravo mesto — primetio je razbojnik podrugljivo.

Da, to mesto bi doista bilo veoma nezdravo da je Skidmor doista imao nameru da puca na krčmara. No, morao je da misli na municiju. Gde da nađe novu sačmu?

Džefri Skidmor prođe mirno pored obojice. Koraci su mu bili nesigurni, ukočeni. Uostalom kako i ne bi bilo kada je bio teško ranjen?

Kad je došao do stepeništa, još jednom se okrenuo.

— Mislim da bi bolje bilo da odete.

Rekao je to pretećim glasom, tako da su se dva čoveka za šankom trgla.

— Mislim da je doista bolje da idemo — predloži krčmar.

Pogled starog sveštenika bio je prikovan za surovo razbojnikovo lice. Shvatio je da bi čak i njegova žrtva bila uzaludna. Nije postojao most koji je vodio do ovog razbojnika.

— U pravu ste — rekao je Grejn. — Možda je bolje da ide-

mo. Ovde više ništa ne može da se spreči.

Krčmar klimnu glavom, a onda još jednom pogleda razbojnika.

— To će vas skupo stajati.

Skidmor se ponovo nasmeja. Međutim, taj smeh je zvučao izveštačeno.

— Neka to bude moja briga!

Sačekao je da obojica izađu iz saluna.

Iznad njega, tamo gore gde se stepenište završavalo, Džefri Skidmora vrebala je smrt.

To razbojnik nije znao. Jedino što je osećao bili su bol i gnev. Još uvek nije uspeo da otkrije gde je zlato, ono zlato koje mu je doneo toliku nesreću.

Nalazio se na kraju puta.

Išao je uz stepenice, korak po korak, sve dok nije stigao gore.

*
* *

Dve milje od Akome jahalo je šest ljudi. Konji su im bili krajnje iscrpljeni. Sneg ih je dokrajčio.

Sunce se jedva pobijalo kroz oblake pume snega i tako bacalo oskudnu svetlost na pust planinski predeo.

Serif i njegovi ljudi jahali su naporno celu noć.

Čuvar zakona je imao nameru da se istog dana vrati. Nije mogao da dozvoli sebi da tako dugo ostane daleko od grada. Ipak rešio je da stigne do Akome. Stigao

je u mali planinski grad, ali prekasno.

Posao je već bio obavljen.

*
* *

U hodniku na prvom spratu „Santa Hoze” saluna vladala je tišina. Neprijatna, preteća! Ta tišina uvukla se u stare drvene zidove, obavila stepenište i spustala se čak dole do saluna kao džinovska zmija.

Takvu tišinu prekinuli su koraci na stepenicama. Koraci nekog ko se šunja. Tako su išli ljudi koji su smerali nešto zlo, opasno. Ovaj put to su bili koraci ubice Džefri Skidmora. Držao je u ruci sačmaricu, a drugom se držao za ogradu stepeništa. Vukao se prema vrhu, jer je bio teško ranjen. Izgubio je mnogo krvi, pa mu se stalno vrtelo u glavi.

Penjao se lagano, držeći otkočenju sačmaricu u ruci, iako je znao šta ga očekuje u mračnom hodniku.

Dok Holidej je bio prvi koji je ugledao ranjenika. Stajao je na pragu svoje sobe i motrio.

Mek Traben je stajao iza njega.

— Ko je to? — upitao je rančer.

— Jedan od dvojice razbojnika — odgovorio je Holidej šapatom. Brat onog ubijenog.

Onda se dogodilo. Pucnji zagrmeše hodnikom. Najednom je

sve bilo osvetljeno za delić sekunde.

Prvi pucanj došao je iz kolta Meksikanca Mora. I on je čuo korake u hodniku, ali nije mogao da vidi ko je to. Odmah je pucao.

Odgovor na njegov metak bio je užasan. Još u padu Skidmor je povukao obarač. Sitno olovo ispunilo vazduh mračnog hodnika. Sitan metal se zarivao u drvene zidove i otvore vrata, a i u grudi Meksikanca Mora, koji je iskočio korak ispred sobe.

Džefri Skidmor je pao na pod, a Moro se držao za vrata. Osećao je kako mu noge otkazuju poslušnost. Lagano klonu na kolena.

Dok Holidej i Traben su još uvek stajali u vratima. Srećom, sačma ih nije pogodila.

Dok Holidej brzo izađe napolje. Ono što je zatekao u hodniku bilo je užasno. Jedan mrtvac i jedan samrtnik.

Džefri Skidmor je bio mrtav. Ubica i pljačkaš željeznice dobio je zasluženu kaznu. Ležao je popreko u uzanom hodniku, lica naslonjenog na prljave daske.

Kockar se okrete i kleče pored Meksikanca. U njemu je još tinjao plamičak života. Ipak Holideju je bilo jasno da je ovaj čovek izgubljen.

Moro je ležao na vratima ispred svoje sobe i na njegovom samrtničkom licu pojavio se jedva primetan osmeh.

— Hej, Dok! — jedva je promrsio. — Vi ste ovo zakuvali.

Šteta, ovo je mogao da bude moj najveći lov, najveći u životu. Šteta!

Džordžijanac odjednom nasluti međusobnu povezanost događaja.

— Gde je zlato? — upitao je tiho.

Moro baci jedan dug pogled negde neodređeno u daljinu.

— Zlato? — Smešio se i ako mu je sva boja nestajala s lica.
— Da, zlato.

— Gde je ono? — pitao je Holidej odlučno.

Moro se smešio i dalje.

— Gde je? — ponovio je Holidej pitanje.

— To bi sigurno rado hteo da znaš? Siguran sam, Dok.

Kockar se i sam osmehnu.

— Nemoj da pogrešno posmatraš stvari, amigo. Mene lično zlato uopšte ne zanima. Ono je suviše umazano krvlju za moj ukus. Mnogo ljudi zbog njega moralo je da umre.

— Da, to je istina.

Holidej se naže još niže.

— Ti si ga sakrio?

— Da.

— U redu, onda će ga jednog dana naći neki lupež i onda će sve opet početi iz početka.

Osmeh nestade sa smrtnikovog lica.

— Lupež? — upitao je muklo.

— Da, lupež. On će odvući zlato, a drugi krenuti za njim i onda će se opet, pucati. To zlato, koje si sakrio, pripada Santa Fe i tamo će i stići, ako meni otkriješ gde je skrovište.

Beskrajno iznenađenje moglo

se sada videti na licu teško ranjenog razbojnika.

— Da li bi ga ti tamo... odneo... Dok?

— Da.

— Ol rajt... Obećaj... mi, da ga nećeš ostaviti... u ovom prokletom gradu... i da ga nećeš... dati tom debelom krčmažu...

— Daću ga šerifu iz Santa Fe. Smrtnik je pipao oko sebe tražeći Džordžijančevu desnicu.

— Obećaj mi, Dok! — ječao je Holidej prihvati ruku i steže je.

Ono što je posle toga Moro izgovorio, Holidej je samo uz krajnji napor mogao da čuje i razume.

Međutim, Holidej je dovoljno čuo i klimnuo glavom.

— Razumeo sam te. Imaš svoju reč. Predaću zlato šerifu iz Santa Fe.

Grč nestade sa razbojnikovog lica i na njemu ponovo zaigra osmeh. Tako je izdahnuo. Glava mu je samo klonula u stranu.

Holidej se lagano uspravi. Na vratima je stajao Mek Traben. Brisao je znoj sa čela. Nije razumeo ni reč.

Holidej prođe pored njega.

Kada je sišao niz stepenice saluna i izašao na trem, prva osoba koju je video na ulici bio je šerif iz Santa Fe.

— Holidej? Vi ste ovde?

Kockar ga pogleda, a onda i ostale jahače koji su nailazili iz bočne ulice. Lagano se vinuo u sedlo.

— Hajdete šerife, nemojte sta-

hati. Vaš put se završava nekoliko milja odavde.

Uskoro su našli dva kožna džaka. Šerif ih natovari na leđa svog konja. Pozdravi se sa kockarom i odmah vrati nazad u Santa Fe.

Holidej je gledao za njim sve dok se nije izgubio na vidiku.

Hvala? Niko nije smatrao da tu reč treba izgovoriti.

Kada je kockar kasnije prošao kroz Akomu, video je samo mračne, odbojne poglede.

Lagano je grabio prema severozapadu. Nije mu se žurilo, niti je imao određen cilj.

Kao što je to uostalom često i činio, jahao je prosto tamo kuda ga je konj nosio

Bilo kud.

K R A J

Klint Morgan:

**GDE JE
VOĐA?**

Roni Mičel skoči.

Pred njim su stajala četiri čoveka. Njihov izgled nije baš ulivao poverenje. Odeli su im bila iznošena i prašnjava, a prepređena lica pokazivala da ne zarađuju hleb čestitim radom.

— Samo ti budi miran, mališa — naredi mu njihov predvodnik, snažan čovek srednjeg rasta i širokih ramena. — Ako se suviše približiš svojoj pucaljki, napraviću ti rupu posred tog pametnog čela.

Ostali su prsnuli u smeh.

Roni Mičel opusti ruku niz telo i upita ravnodušno:

— Šta ćete od mene?

— Ništa naročito — odgovori vođa grupe. — Baš smo seli da se odmorimo iza kamenog zida, kad smo čuli da dolaziš. Morali smo da pogledamo ko se to smestio u susjedstvu, zar ne?

— Pa, lepo. Sad ste videli. Imate li još neku želju? — zapita Roni, skrstivši ruke na grudima.

— Prilično si neprijatan, mališa — promrmlja vođa dok su mu duboko usađene oči podrugljivo odmeravale mladića. — Zašto nam lepo ne ispričaš kako se zoveš, odakle dolaziš i tako dalje?

— Zovem se Ronald Mičel, a dolazim iz Ebilejna. Na putu sam za Taker-Fols. Jeste li sad zadovoljni?

Čovek, koga su njegovi pratioci nazvali Sledom, isturi donju usnu.

— Iz Ebilejna? — zapitao je. — To je proketo dug put koji si prešao, mališa. Sad još treba da nam kažeš šta te vuče u Taker-Fols i bićemo zadovoljni. Nije li tako, prijatelji? — obratio se svojim momcima.

— Tako nekako — promumla dugački.

— Hajde, dovrši to što treba da nam kažeš, mališa! Nemoj da ti svaku reč cedimo!

— Treba da posetim jednog starog prijatelja, koga godinama nisam video — odgovori Roni, čije je strpljenje bilo na kraju. — Mislim da je ovo saslušanje trajalo dovoljno dugo, i ako nemate ništa protiv, ja bih se uvio u čebe.

U međuvremenu se noć spustila. Samo je bledunjavi mesec osvetljavao predeo. A i zvezde su sijale sa tamnog neba.

— Dobro, sad znamo dovoljno — reče Sled — ali ne znamo da li je sve to tačno što si nam obesio na nos. Oduzmite mu pucaljku i bacite časkom pogled u njegove džepove, prijatelji.

Roni je grozničavo razmišljao. Nekad je pametnije popustiti, zaključio je, i dopustio da mu dugački momak izvuče pištolj iz futrole. Opipao mu je i džepove i iz njih izvukao dvadeset pet dolara, nož i jedan izpresavijani komad papira.

— Daj mi to, Vels! — reče Sled

i uze iz njegove ruke komad papira. Rastvorio ga je i pokušao da čita, ali je mesečina ipak bila suviše slaba.

— Pripali šibicu, Tom! — naredio je.

Jedan od momaka kresnu šibicu. Sled počeo s mukom da sriče reč po reč. To je prilično potrajalo, a onda je spustio ruku sa papirom i smeškajući se podrugljivo, upiljio se u Ronijevo lice.

— Dečko je, kako izgleda, premazan svim mastima. Ovaj papir ovde nije ništa drugo do otpusnice iz Ebilejnskog zatvora!

— Oho! — začudi se četvrti momak, koji se dotle nije javljao.

— A zbog čega si sedeo u buvari, mališa?

— To se vas uopšte ne tiče — odgovori mladić s mukom savlađujući bes. — Eto, ubio sam jednog momka koji je trgao pištolj na mene. — Prišao je Sledu i istrgao mu papir iz ruke, brižljivo ga presavio i vratio ga u svoj džep na košulji. — Ovaj drugi je bio sin najbogatijeg trgovca stokom u celoj oblasti — objasnio je dalje. — Njegov otac je bio sudijin najbolji prijatelj. Malo je nedostajalo da me obese. Sva sreća da je u gradu bilo nekoliko časnih ljudi koji su bili protiv toga. Tako sam se iz cele stvari izvukao sa dve godine zatvora. Mogu li sad da dobijem natrag moje stvari?

— Naravno! — prasnu Sled. — Otkad se mi to petljamo sa sitnišem?

Roni potrpa sasvim spokojno svoje stvari u džepove i pođe prema svom ležaju. Spustio se na ležaj, pokrio čebetom i sa uzdahom opuštanja okrenuo na stranu, kao da ovi ljudi uopšte ne postoje za njega.

Vens munu laktom Sleda u rebra.

— Mi za njega kao da predstavljamo vazduh!

— Čuj ti, mališa — reče Sled sa nameštenom ljubaznošću. — Nama je potreban jedan sposoban mlad čovek, koji bi bio naš peti član. Možda bi nam ti odgovarao.

Roni zevnu.

— Hvala, mister, ali ja imam druge planove.

Navukao je šešir na oči i više se nije micao.

— Ništa, onda, dete — reče Sled.

— Imao sam dobru nameru, ali si ti za svoje godine prilično nevaspitan. — Okrenuo se svojim prijateljima i rekao: — Bacite ga u baru!

*
* *

Ponoć se bližila kad je ugledao prve kuće Taker-Folsa. Pri slaboj svetlosti ugledao je šarenu firmu na drvenoj kući iz koje su kroz pokretna vrata dopirali galama i smeh. Gurnuo je vrata, pošto je predhodno vezao kobilu za prečku a onda je ušao u salon.

U to kasno doba u salunu se nalazilo desetak gostiju. Većina je stajala kraj šanka.

Roni se pfogura između dvojice koji su najverovatnije bili kauboji, prerijski jahači ili goniči goveda. Nekolicina od njih je sa interesovanjem posmatrala pridošlicu.

— Hej, prikane — nasmejao se jedan postariji kauboj. — Jeste li se vi to kupali, pa ste tom prilikom zaboravili da skinete stare prnje?

Ostali su prasnuli u smeh.

— Tako nekako — odgovori Roni i nasmeja se od muke.

Tek tada je primetio da za šankom poslužuje goste jedna žena. Mogla je imati oko trideset pet go-

dina. Njena ticijanercvena kosa bila je privezana crnom somotskom trakom. Zelene, malo koso postavljene oči svetlucale su kao smaragdi na tamnom, ovalnom licu. Roni je zurio u nju kao opčinjen, dok mu je prilazila njišući kukovima, a onda se nagnula prema njemu preko šanka.

— Želite li neko piće, džentlmen-
nu?

Na Ronija je i njen glas delovao uzbuđujuće. Osetio je to po nekom unutrašnjem nemiru koji ga je obuzeo.

Klimnuo je samo glavom. Grlo mu je bilo stegnuto.

Neprekidno je gledao tu ženu dok mu je sipala mrki viski u čašu. Pružio je ruku prema čaši i tom prilikom dotakao njene prste. Imao je utisak kao da ga je od tog dodira stresla struja.

Požudno je iskapio čašu, ne skidajući oka s nje. Preko lica crvenokose lepotice pređe za trenutak osmeh.

— Izgledate prilično promrzlo, mister — rekla je dubokim, zvonkim glasom.

— Bio sam bačen u baru, madam — objasni mladić, isprazni čašu i obriše usne, a onda nastavi: — Možda bi bilo bolje da se opet izgubim odavde. Možete li da kažete, madam, gde stanuje Čarli Frimen? Ja sam zbog njega dojahao u Taker-Fols.

— Frimen? — ponovi žena razmišljajući. — On nije više u gradu. Ako se dobro sećam, on je navodno odjahao u Kaliforniju. Odselio se odavde.

To obaveštenje nije ga mnogo obradovalo.

Kad su ga u Ebilejnu otpustili iz zatvora nije znao kud da krene; ro-

đake više nije imao, roditelji su mu bili umrli još pre mnogo godina, kada je vladala epidemija tifusa, a njegov jedini brat nije se vratio iz Secesionističkog rata. Onda se setio svog prijatelja iz mladosti Čarlija Frimena. Znao je da se Frimen nastanio u Taker-Folsu. A sad je, eto, uzalud jahao dve cele nedelje!

— Idite u sobu — rekla mu je žena. — Od umora se jedva držite na nogama.

Vrata njegove sobe nisu bila zaključana. Ušao je i spustio rezu, a onda je skinuo sa sebe još uvek vlažno odelo i bacio se na tvrdi ležaj. Tek što je navukao preko sebe vuneno čebe, zaspao je dubokim snom.

Kad je čuo užurbano kucanje na vratima, činilo mu se da je spavao svega nekoliko minuta. Još uvek bunovan, pridigao se i pogledao prema prozoru. Sunce se tek bilo pojavilo i osvetlilo samo deo horizonta na istoku. Nekoliko zraka je prodrlo u sobu i osvetlilo oskudni nameštaj. Onda mu je pogled skrenuo prema vratima iza kojih se čuo ljutiti glas:

— Otvorite odmah, Mičele, ili ću pucati u bravu!

U prvom trenutku se Roniju učinilo da je sanjao kako neko kuca na vrata, ali mu je sad bilo jasno da je to stvarnost.

Skočio je iz kreveta, dograbio svoje oružje iz futrole i pribio se uza zid pored vrata.

— Ko ste vi? — zapitao je.

Iza vrata se prvo čulo ljutito mrmljanje, a onda odsečan glas:

— Ovde je maršal Oliver Kasidi. Otvorite smesta!

Roni je podigao rezu. Maršal ne-

strpljivo jurnu u sobu, držeći u desnoj ruci veliki kolt.

Kad je video pištolj u Ronijevoj ruci, prislonio je cev na Ronijeve grudi i uzviknuo:

— Baci to iz ruke, sinko, ili ću da povučem obarač!

— Šta treba da predstavlja ova komedija, maršale? — upitao ga je Roni mirno.

— To ćete saznati kasnije. Uskačite odmah u odelo i pođite sa mnom. Ovde pitanja postavljam ja, a ne vi!

Kad su sišli niz stepenice, Roni se trže. Pred njim je stajala vlasnica saluna, ogrnuta svilenim jutarnjim ogrtačem, dok joj je crvena kosa rasuta padala preko ramena. Roniju se u tom trenutku učinila još mnogo lepšom nego prethodne večeri u salunu.

— Ti zaista misliš da bi on ipak mogao da ima prste umešane u celu igru, Olivera? — pitala je maršala neprijateljskim glasom. — Zašto baš on?

Maršal samo odmahnu sa nipodaštavanjem rukom i gurnu Ronija pored vlasnice saluna.

— Imam svoje razloge, Mirna — rekao je. — Nadam se da ti je to dovoljno.

Izašli su na ulicu, koja je u ovo vreme bila još sasvim pusta. Mladić duboko udahnu hladan jutarnji vazduh i protegnu se. Veselo se nasmejao i okrenuo maršalu.

— Ja, istina, nemam pojma za šta me sumnjičite, ali pošto mi je svest potpuno čista, ništa me ne može uplašiti.

Na otvorenim vratima kancelarije stajao je naslonjen tridesetogodišnji momak tamnog lica, pocrvenelog od sunca i kao slama žute kose. Uklonio se sa ulaza i propustio ih

da uđu, posmatrajući uz put radoznalo Ronija Mičela.

— Kafa je skuvana, šefe — rekao je obraćajući se maršalu. Tek sad je Roni primetio da i on nosi metalnu zvezdu na grudima.

— To je moj pomoćnik Džeri Vinters — procedi maršal.

Roni klimnu glavom plavokosom momku, a ovaj se osmehnu.

Napunio je zatim tri metalne šoljice crnom, mirišljivom toplom tečnošću i gurnuo jednu Roniju preko pisaćeg stola.

— Sad sam se sasvim probudio — objavi Roni. — Raspalite, maršale!

— Priznajte, Mičele, da ste član Sadlerove bande — počeo odmah maršal. — Ili ste čak njihov vođa!

Mladić prekrsti ruke na grudima.

— Sadlerove bande? To ime čujem prvi put.

— Ne pravite se glupi, Mičele! — nastavi maršal. — Ne postoji u krugu od trideset milja nijedan čovek koji nije već čuo za te ubice.

— Zao mi je — reče Roni mirno — ali ja sam tek od juče u ovom kraju. Ime Sadler mi je sasvim novo.

— Odakle dolazite?

— Iz Ebilejna. Hteo sam da ovde posetim jednog svog prijatelja iz mladosti, ali sam od gospođice Mirne saznao da se Čarli Frimen odselio odavde.

— Dobro — reče Kasidi. — On da ćemo da počnemo sa druge strane: Vi ste noćas napustili svoju hotelsku sobu kroz prozor. Je li tako?

Roni se zvonko nasmeja i odmahnu glavom.

— Već dugo nisam tako dobro spavao ko ove noći — rekao je. — Da vi niste zakucali na vrata, ja bih još uvek bio u carstvu snova.

— Noćas su tu u blizini grada opljačkana poštanska kola u kojima se nalazio tovar zlata. Vozač je teško ranjen, a pratilac mrtav.

— Ah? — začudi se Roni. — Ali što baš ja, maršale?

Vrata kancelarije su se naglo otvorila i sedokosi čovek oborenih ramena ude. Na nosu je imao naočare sa debelim staklima.

Maršal skoči sa stolice i pode mu u susret.

— Helo, doktore — pozdravio ga je. Kako stoji stvar sa vozačem? Da li je došao svesti? Smem li da odem do njega?

Lekar odmahnu rukom.

— Bio je pri svesti nekoliko minuta, a sada je ponovo u nesvesti.

— Prokletstvo! — promumla Kasidi. — Morao bih hitno da mu postavim izvesna pitanja.

— Pitanja sam mu ja već postavio — reče lekar. — U prepadu su učestvovala četiri jahača. Vozač Ves Meloni je prepoznao jednog od njih.

— Koga, doktore? — zaknklja maršal. — Nemojte me stavljati na muke!

Lekar nije uspeo da prikrije zadovoljan osmeh kad je video maršala kako nestrpljivo pocupkuje uzbuđen oko njega.

— Ves je prepoznao Sleda Rigena — rekao je.

Sa pobedonosnim izrazom na licu, se maršal zavalio nazad u svoju stolicu.

— Znao sam da su u pitanju momci iz Sadlerove bande.

— Vidite, Olivero — umeša se Džeri Vinters, pomoćnik — bila su četvorica. Posle Sadlerove smrti bandu sačinjavaju samo četvorica zlikovaca: Sled, Vens, Tom i Džipsi.

Prema tome, mislim da bi mogli da pustimo ovog momka.

Roni se seti susreta kraj bare i neprijatnog kupanja. Tom prilikom je čuo imena Sled, Vens i Tom. Bilo mu je jasno sa kojim je pticama imao posla.

— Zaboravljaš Džeri šta mi je Sadler zlurado prošaptao na uvo kad je video da mu se bliži kraj. Rekao mi je da je on, istina, izbačen iz igre, ali da pravi vođa sedi još uvek živ i zdrav u Taker-Folsu.

Mladi čovek je oklevajući ustao sa stolice, upitno gledajući.

— Šta ste radili u Ebilejnu? — upita maršal mladića.

— To je moja stvar, maršale! — odgovori mu na isti način Roni.

*
**

Na ulici je sreo vlasnicu lokala. Nastavili su zajedno. Kad su stigli do saluna, Roni je prvi put imao priliku da pročita ime saluna: „Krčma kod stare puške”.

Neodlučno je zastao kraj šanka, ali ga Mirna uhvati ispod ruke i povede u susednu prostoriju.

— Sigurno ste gladni, Roni — rekla je zabrinuto i nestala iz sobe.

Roni pogleda oko sebe. Od ranog detinjstva, koliko je pamtio, nije bio u ovako prijatno nameštenoj sobi.

Čuo je korake koji se približavaju vratima i okrenuo se prema njima, očekujući da vidi vlasnicu salona, ali se na njegovo veliko iznenađenje na vratima pojavila crnokosa devojka. Nije imala više od sedamnaest godina. Ronijev izraz lica bio je takav da je devojka i nehotice razvukla usne u osmeh.

Nosila je poslužavnik sa punim tanjirom i šoljom kafe. Stavila je

sve to pred Ronija na sto i nestala iz sobe isto tako brzo kao što je i došla. Mladić je otvorenih usta zurio za njom.

Tek ga je jak miris jaja sa slaninom i pečenim krompirom vratio u stvarnost. Bacio se onda kao vuk na jelo i konačno zalio sve šoljom tople kafe.

Kad je završio sa jelom, zavalio se na naslon sofe i izvadio iz džepa na grudima kesu sa duvanom i papirom. Smotao je podeblju cigaretu i pripalio je.

Uz put je razmišljao o svom položaju. Nalazio se pred istom odlukom kao onda u Ebilejnu kad su se otvorila vrata zatvora i kad je konačno izašao na slobodu. Kuda da krene? U suštini mu je bilo svejedno.

*
* *

Roni je prihvatio ponuđenu službu i već nedelju dana radio u Mirninoj kući.

Bilo je mnogo posla. On je poslovaao sa liferantima viskija, nabavljao i dovlačio povrće od farmera u blizini grada i meso od rančera.

Maršal Kasidi je čitavo to vreme bez uspeha pokušavao da uhvati napadače na poštanska kola. Uveče je obično navraćao u salun da popije svoje uobičajeno piće.

Kada su gosti već počeli da se razilaze, u lokal uđe stari Rodžers, vlasnik banke, i priđe maršalu. Uskoro su Mirna, bankar, maršal i Roni bili sami u salunu. Bankar je bez ustručavanja pričao:

— Sutra kasno poslepodne doneće mi dva poštanska jahača, u pratnji petorice vojnika, novac za isplatu svih železničkih radnika sa

gradilišta Hagerli. Vreće sa novcem će prenoćiti u mom trezoru, a sledećeg jutra će pod stražom od deset ljudi biti prebačen do gradilišta pruge.

— Razumem — promumla maršal. — Sad biste vi hteli da se neko pobrine za čuvanje tog novca preko noći, dok je u vašem trezoru, jer bi ta gomila para mogla da primami lopuže.

— Tačno tako, Kasidi! — potvrdi bankar. — Za taj novac ne bi trebalo niko da zna, ali iz iskustva znam da je Sadlerova banda uvek bila veoma dobro obaveštena, pa mi nije baš svejedno.

— Ovaj put će ti razbojnici ostati bez obaveštenja — obećao mu je maršal, gledajući zamišljeno Ronija. — Ko je još obavešten da je taj novac na putu?

— Nisu obavešteni ni radnici koji prekosutra treba da ga prime! Inženjer će im saopštiti neposredno pre nego što krenu.

— Lepo — promumla Kasidi. — Moj pomoćnik Džeri Vinters će provesti noć zajedno sa novcem u vašoj blagajni. Je li to u redu?

— U redu — odgovori Rodžers. — Znao sam da mogu da se oslonim na vas, Kasidi.

*
* *

Bila je prošla ponoć kada je Kasidi uleteo u salun. Mirna je uplašeno podigla ruku prema ustima.

— Šta se dogodilo, Olivero? — pitala je bez glasa.

Maršal s mukom proguta pljuvačku.

— Banka je opljačkana — prokrkljao je promuklo.

— A Džeri Vinters? — Oči vlas-

nice saluna postale su neprirodno
velike.

— Mrtav! — mrmljao je Kasidi.
Duboko je uzdahnulo. — Sigurno su
ga iznenadili. Ubijen je s leđa.

— Strašno! — prošapta Mirna.

— Prokletstvo! — povika jedan
od gostiju. — Kada će se konačno
pojaviti neko ko će staviti lisice na
ruke ubicama iz Sadlerove bande?

— Šta ćeš da radiš, Olivere? —
zapita ga Mirna, spustivši svoju us-
ku šaku na njegovu snažnu ruku.

— Već sam ispitao nekolicinu lju-
di koji stanuju pored banke — od-
govorio je potišteno. — Niko ništa
nije čuo. Niko ništa nije video. Ni-
ko ne zna iz kog pravca su zlikov-
ci dojahali, a potera po mraku je
potpuno besmislena.

— Otkako je ovaj mladić ovde,
dogodila su se dva zločina! — viknu
neko.

— Šta ste vi radili u Ebilejnu,
Mičele, pre nego što ste došli u
Taker-Fols? Ako hoćete da imam
poverenja u vas, morate da mi od-
govorite na to pitanje — upita mar-
šal.

Roni pogleda Nensi koja je sedela
kraj njega. Stisak njene ruke se po-
jača.

— Bio sam u zatvoru, maršale. I
to dve godine.

Maršal zavrte glavom.

— Dajte mi vašu pucaljku, Mi-
čele!

Roni je oklevao. Onda izvuče svo-
ju ruku iz Nensine i izvadi kolt iz
futrole. Maršal prihvati pištolj i za-
denu ga za pojas.

— Pođite sa mnom, Mičele. Hap-
sim vas zbog osnovane sumnje da
ste saučesnik napada na banku u
Taker-Folsu.

Prošla su od tada tri dana. Mar-
šal Kasidi je sa velikom potero-
m obišao predeo oko Taker-Folsa, pre-
gledao svaki kutak obližnjeg steno-
vitog masiva, kao lovački pas išao
je za svakim sumnjivim tragom, ali
je uprkos svim naporima morao
praznih šaka da se vrati u Taker-
Fols.

Maršal i, njegov pomoćnik Kid
postavljali su uporno ista pitanja
Roniju Mičelu.

— Vi, znači, nemate ništa više
da mi kažete, Mičele?

— Ništa drugo sem onoga što sam
već sto puta rekao.

Na Kasidijev znak, njegov po-
moćnik odvede Ronija ponovo u čeli-
ju. Pažljivo je zaključao vrata za
njim i vratio se u kancelariju lenjo
vukući noge.

Roni je još neko vreme stajao na-
slonjen na vrata čelijske, a onda se
okrenuo. U tom trenutku čuo je šum
nekih užurbanih koraka i Nensi se
pojavi sa uobičajenim poslužavni-
kom sa jelom. Lice joj je bilo obli-
veno lakim rumenilom.

— Heho, Nensi — reče Roni tiho
i dohvati kroz rešetke zdelu sa
hranom.

— Prijatno, Roni — prošapta
Nensi. Stajala je, ne skidajući oči
sa njega.

— Ovaj put će mi posebno prija-
ti, jer je ovo verovatno poslednji
put da imam priliku da jedem hra-
nu iz saluna „Kod stare puške“.

Devojka se uplašeno trže.

Roni nije znao da li treba da bu-
de tužan ili da se raduje kad je
ugledao kako su se dve krupne su-
ze skotrljale iz devojčinih očiju.

Vrativši se u salun, devojka je
prepustila majci sav posao, a onda
se povukla u svoju sobu, gorko
plačući. Tako je i zaspala u suzama.

Nije joj uopšte bilo jasno šta je

to bilo što je probudilo i kakav je to iznenadni šum naterao da ustane sa jastuka. Pokušala je da pogledom proдре kroz mrak, ali nije uspela ni da čuje ni da vidi išta sumnjivo.

— Budite samo mirni, mala! — prošaputa neki taman glas sasvim kraj njenog uveta. — Nemamo nameru da vam na bilo koji način naudimo, mada smo vas omeli u vašem spavanju. Radite ono što vam se kaže. To će biti najbolje za sve nas.

— Šta hoćete od mene?

— Sad ćemo samo malo da izjašemo iz grada — odgovorio je onaj isti tamni glas.

•
• •

Mirna je doručkovala i uz put zapitala kuvaricu da li je njena ćerka Nensi ustala. Kuvarica zavrte glavom, a onda se uputi ka Nensinoj sobi da je probudi. Nekoliko sekundi kasnije Mirna je čula uzbuđeni kuvaričin glas. Skočila je iz kreveta. Kuvarica ulete u njenu sobu sva zadihana. Mirna je jedva uspela da je razume.

— Mis Nensi je izašla. Ova cedulja je bila na krevetu; mucala je.

Mirna zgrabi ceduljicu koju je kuvarica stezala u ruci. Na hartiji je pisalo:

„Vaša kćerka je u dobrim rukama. Biće puštena onog trenutka kada se Roni Mičel pojavi kod Jeki kanjona sam, bez pratnje. Mi ne želimo da on nedužan strada. Pljačka banke je naše delo.

Sadlerova banda”.

— Daj mi haljinu! — naredi Mirna i kuvarica joj pomože oko oblačenja.

Dva minuta kasnije Mirna je žur-

nim koracima izašla iz saluna i uputila se maršalovoj kancelariji.

Pred kućom maršala Kasidija stajala su dva osedlana konja.

Naglo je stala pred zbunjenog maršala, koji je upravo hteo da stavi Roniju Mičelu lisice na ruke.

— Prekini za trenutak taj glupi posao, Olivero! — rekla je. Zamašla je presavijenim komadom hartije pred maršalovim nosom. — Pročitaj ovo, ako uopšte umeš da čitaš!

Zaštitnik zakona uvređen dohvati papir iz njene ruke. Sa svakim pročitanim redom lice mu je postajalo sve bleđe.

— Oni su oteli Nensi? — promucac je užasnut.

Jednim skokom bio je Roni kraj Mirne.

— Šta se dogodilo sa Nensi? Govorite! — povikao je uzbuđeno.

Vlasnica saluna ga nežno odgurnu ustranu i stupi pred maršala. Odmerila ga je ledenim pogledom.

— Mogli su sasvim neometano da otmu Nensi — izgovorila je ledenim glasom — jer naš maršal gubi vreme kinjeći nedužnog čoveka.

Oliver Kasidi ustuknu. Pokušavao je da nađe reči, da se odbrani. A onda mu je lice najednom pobedonosno zablistalo.

— To što se Sadlerova banda toliko brine o Mičelu — rekao je — samo je dokaz da on pripada njima. Zar ti to nije jasno, najdraža?

Maršal je ponovo stekao osećanje sigurnosti. Očinski je spustio ruku na Mirnino rame i rekao:

— O tome da li je Mičel kriv ili je nevin, odlučiće sudija. Ja samo postupam onako kako to od mene traži zakon.

Mirna prezrivo skide maršalovu ruku sa svog ramena.

— Ništa ti nećeš uraditi Olivere, sem ovoga što ti ja kažem. Ti ćeš smesta osloboditi ovog nevinog mladog čoveka da bi mogao da odjaše do Jeki kanjona.

— Ne, Mirna. On će da jaši sa mnom u Rivertaun do sudije Van Džonsona — rekao je Kasidi. Glas mu je zvučao čvrsto i odlučno.

Mirna ga je ćutke posmatrala nekoliko trenutaka, a onda je klimnula glavom.

— Dobro, Olivere. Ti jaši sa Ronijem za Rivertaun. Ja ću za to vreme sazvati sve građane ovoga grada i svima ću pročitati pismo. Objasniću im da smo izabrali maršala koji je u stanju da stavi na kocku život jedne nedužne devojke samo zato da bi jednog drugog nevinog čoveka odveo na nož. Objasniću im da on to radi samo zato što je nesposoban da uhvati prave izvršiоce zločina.

Izborano maršalovo lice postalo je tamnocrveno.

— Mirna — prostenjao je — to bi ti uradila?

— Naravno — odbrusi žena. — I savetujem ti da odmah i ostaneš u Rivertaunu, jer bi te žene Taker-Folsa ispljuvale, a deca bi te gđala kamenjem.

Okrenula se i kao kraljica izašla iz kancelarije.

Maršal je zurio za njom sve dok se vrata nisu zatvorila. Njegov pomoćnik se vrpolio na svom mestu, bacajući iskosa poglede na svog šefa. Roni dohvati ceduljicu, koju je maršal bio spustio na svoj sto i prelete je pogledom. Onda zgrabi maršala za jaknu.

— Pustite me da odjašem do Jeki kanjona, Kasidi — procedio je kroz zube. — Obećavam vam da ću se dobrovoljno vratiti čim devojka bude slobodna.

Maršal je neodlučno stajao i gledao u pod. S vremena na vreme bi podigao glavu i bacio ispitivački pogled na Ronija Mičela, ali je ovaj mirno stajao, okrenut njemu leđima i motao cigaretu.

To neprijatno, teško ćutanje, kao da je izbacilo maršalovog pomoćnika iz ravnoteže. On se zakašljao, prišao maršalu i povukao ga za rukav.

— Hej, šefe — rekao je: — ako se devojci nešto dogodi, onda ćete vi biti krivi.

Maršal se nije ni pokrenuo. Samo je nešto mumljao sebi u bradu. Onda je naglo podigao glavu i rekao:

— Mislim da imaš pravo, Kid. — Onda je munuo Ronija u leđa. — Jašite do tog prokletog kanjona, Mičele. Nadaјmo se da će ti zlikovci održati reč i pustiti devojku.

— Dajte mi moju pucaljku.

Kasidi oklevajući priđe zidu gde je na jednom klinu visio Ronijev opasač sa pištoljem. Skinuo ga je i dobacio mu. Roni ga opasa oko sebe i jurnu iz kancelarije.

Čim je izašao, bacio se na leđa svoje kobile Kendi, koja ga je pozdravila radosnim rzanjem. Nju je, po maršalovom naređenju njegov pomoćnik Kid izveo iz štale saluna da bi je osedlao za put u Rivertaun.

Nekoliko trenutaka kasnije, poslednje kuće Taker-Folsa ostale su daleko za Ronijem.

*
**

Stigao je na ugovoreno mesto i satima čekao da se učenjivači pojave. Nije međutim bilo nikog. Vrućina je ošamutila Ronija i on je zadremao.

Jedna nežna ruka spustila se me-

ko na njegovo oznojeno lice. Trgao se i ruka mu je poletela prema furtoli pištolja, ali je onda polako opustio, jer je shvatio da ga gledaju dva devojačka oka ispunjena srećom. U istom času osetio je pritisak njenih usana na svojimima.

Nije bio svestan koliko je vremena prošlo. Da li su u pitanju bili minuti ili sati koji su protekli pre nego što su im se ruke razdvojile?

— Nensi — prošaputao je. — Kako si došla ovamo?

Tiho se nasmešila.

— Dva muškarca i ja smo te posmatrali iz šumarka. Hteli su da budu sasvim sigurni da te neko ne prati. Onda je najednom jedan od njih rekao: „Trčite, mis! Inače će taj momak još da pusti korenje tamo gde sedi”. Ja sam potrčala što sma brže mogla.

Roni ustade

— Ne smemo da ostavimo tvoju majku dugo u neizvesnosti. Sigurno će joj prepući srce u grudima.

Jednim skokom vinuo se u sedlo i povukao devojkicu.

Čutke su galopirali kraj lanca brežuljaka, ali su pogledi, koje su često izmenjivali, jasno govorili šta osećaju.

Nedaleko od grada sreli su dvokolice, u koje je bio upregnut šareni konj. Uzde je u rukama držala jedna žena.

— Majko! — povikala je Nensi srećna i njih dve su se ubrzo našle zagrljene. Onda je Mirna, smeškajući se, odvojila kćerku od sebe.

— Dobro izgledaš, malecka — rekla je zadovoljno. — Izgleda da te poznanstvo sa najopasnijim zlokovcima ovoga područja nije mnogo uplašilo.

— Bili su sasvim ućtivi, mama. Niko od njih mi ni blizu nije pri-

šao — rekla je Nensi, porumenevši.

Mirna se okrete mladiću koji je odsutno milovao nozdrve svoje kobile.

— Hvala vam, Roni — rekla je. — I moram reći da mi je žao što se sad moramo rastati.

— Rastati? — gotovo kriknu Nensi. Oči su joj se raširile.

— Zašto bismo morali da se rastanemo?

— Zar hoćete po svaku cenu da završite ponovo u Kasidijevom zatvoru? — zapita Mirna podsmešljivo. — To prokletu njuškalo će vas dokopati za jaku istog trenutka kad stupite opet na tle Taker-Folsa! On je sad uvrteo sebi u glavu da ste vi jedan od članova Sadlerove bande. Sad ga je teško razuveriti i odvratiti od te lude ideje.

— Odlučio sam da ostanem, gospodo, bez obzira na sve!

— Radujem se što ostaješ ovde, Roni — prošaptala je Nensi mladiću. — Maršal će uskoro morati da uvidi da si nevin.

Roni se pope na svog konja i podiže Nensi u sedlo. Polako su krenuli za kolima koja su već bila stigla do prvih kuća Taker-Folsa.

Nekoliko minuta kasnije stigli su do krčme „Kod stare puške”, gde je već momak isprezao konja iz Mirninih kola. Mirna je stajala sa rukama na kukovima i mračnim pogledom merila maršala koji je stajao naslonjen na prečku za vezivanje konja.

— Ti čekaš svoju žrtvu, Olivero. Jesam li u pravu? — zapitala ga je podrugljivo.

Sledećeg jutra Roni je izjahao iz grada. Nije imao nikakvog određenog cilja. Pa ipak nije uopšte bio iznenađen kad se posle dugog jahanja našao kraj bare gde se prvi put sreo sa članovima Sadlerove bande.

— Podigni lepo ručice i nemoj da se mičeš, dečko — naredi mu jedan glas, za koji je Roni bio siguran da ga je već jednom čuo. Onda se granje razmaklo i pojavilo se lice čoveka koga se Roni sećao iz pratnje Sleda Rigena i koji se zvao Tom.

Iza Toma ugledao je omanji otvor neke pećine, zaklonjen od radoznalih pogleda upravo tim gustim, bodljikavim žbunjem. Roni je morao da se nasmeje kad se setio kako je maršal Kasidi sa ogromnom poterom pretražio svaki pedelj okoline i zabio nos u svaku polusrušenu kolibu na koju je naišao, da je mnogo puta prešao kraj kamenog masiva i prelazio kraj tog gustog bodljikavog žbunja, a da njegovom iskusnom oku nije uopšte smetalo polusasušeno žbunje, koje je skrivalo ulaz u pećinu.

— Nisam baš siguran, momčiću, da imaš mnogo razloga da se kežiš — reče Tom i oštro odmeri Ronija. — Mi smo, istina, čuli da si zbog nas imao okapanja sa onim maršalom, okićenim llimenom zvezdom iz Taker-Folisa, ali zbog toga ti još ni izdaleka nisi postao naš prijatelj!

Roni spusti ruke. Bandit na to spusti cev puške i uperi je pravo u mladićeve grudi. — Nikakve gluposti, dete! — Procedio je preteći. — Sled i ostali nisu ovde. I ja sam protiv toga da se zbog tebe vrši otmica devojke iz saluna.

— Šta ti uopšte tražiš ovde, ma-

lečki? — nastavio je Tom nestrpljivo. — Brzo smisli nešto pametno kao odgovor, inače ću povući obarač i time će cela stvar biti okončana.

— Ja sam vas sreo pre nekoliko nedelja kraj bare i pomislio sam da ću možda opet naići na nekog od vas. Mislim da sam imao sreće — smeškao se Roni.

— Pa lepo, imao si sreće i naišao si na mene. I šta onda?

— Hteo sam da vam se zahvalim. Mislim da je tako red.

— Igraš neku prijavu igru, momče. Sigurno ti je maršal obećao da te više nikada neće vratiti u zatvor, ako uspeš da nas pronađeš. Tako je to sigurno bilo! — Tom kao da je bio sasvim ubeđen u to što je rekao. Oči su mu se skupile u dve tanke crte. — Možda se ta vaška krije ovde negde u blizini sa gomilom ljudi iz potere da bi nas odmah sve pobio.

— Govoriš gluposti, čoveče! — reče Roni oštro. Postajao je pomalo uznemiren. Jedan pogled u Tomove oči bilo mu je dovoljno da shvati u kakvoj se opasnosti nalazi. — Kad bi Sled Rigen bio ovde, ti ne bi izjavljivao takve stvari.

— On nikada neće ni saznati šta smo nas dvojica razgovarali — prošapta razbojnik dok mu je zelja za ubijanjem svetlucala u očima. Kažiprst mu se polako savijao.

Roni se baci na zemlju i u padu poteže kolt. Iz puščane cevi se vnu plamen i metak podiže vihor prašine kraj same Ronijeve glave. Roni opali dvaput. A onda se podiže oprezno, držeći u ruci zapeti pištolj.

Tom, član Sadlerove bande, nalazio se još uvek na istom mestu. Donja vilica mu je bila opuštena.

Pogled njegovih tamnih očiju bludeo je preko Ronija negde u daljinu. Kroz telo mu je prošao drhtaj, ali su mu ruke još uvek čvrsto stezale pušku. Na njegovim grudima, odmah ispod vrata, nalazila se crvena mrlja koja se polako širila. Kolena su mu drhtala. Tom se onda okrenuo oko sebe i pao na leđa. Tek tada mu je puška ispala iz ruku.

Roni pođe ka ulazu u pećinu. Tek kad je došao sasvim blizu video je da se ulaz širi tako da je ulaz širi, tako da je čak konj mogao da prođe kroz ulaz.

MLADIĆ pripali šibicu. U dubini prilično velike pećine stajao je jedan magarac, a u jednom uglu pećine nalazilo se sedlo i pribor. Roni je našao i nekoliko praznih konzervi. Bilo mu je odmah jasno da je ovo sklonište služilo banditima samo kao privremeno utočište i da se oni obično nalaze negde na drugom mestu.

Roni izvede napolje magarca, osedla ga, a onda natovari na sedlo mrtvog lupeža i čvrsto ga priveza. Bio je to prilično težak posao, jer je bandit Tom bio mnogo teži od Ronija.

Kad je taj posao završio, Roni uzjaha svoju kobilu i krenu, vodeći za sobom na ularu magarca.

Snažan vetar je rasterao oblake i sunce je opet pržilo svom snagom.

Maršal izađe iz svoje kancelarije, kao da je unapred očekivao Ronijev dolazak. Lice mu je najednom postalo mračno, a brada mu se nakostrešila.

Roni se umorno spusti iz sedla na zemlju. Zaturio je šešir na potiljak i obrisao oznojeno čelo.

— Treba da govorim sa vama, maršale — rekao je promuklo.

— To se i meni čini — promumla maršal i zapita ga, pokazujući rukom prema mrtvacu, prebačenom preko magarca: — Jeste li ga to vi pronašli?

— Pa, to ne bi moglo baš da se kaže — odgovori Roni otegnuto. — Kad sam naišao na njega bio je još živ.

— Čekajte malo, Mišel — mumlao je Kasidi. — Treba li to da znači da ste vi ubili ovog čoveka? — Uhvatio je Ronija za ruku.

Roni skide maršalovu ruku sa svoje sasvim mirno i potvrdi:

— Baš to sam hteo da kažem. — Onda je ravnodušno nastavio: — Možda bi vaš pomoćnik mogao da se pokrene i pomogne mi da unesem mrtvaca u kuću.

— Jeste li prepoznali ubijenoga, Kasidi? — zapita Roni ne obraćajući pažnju na maršalovu primedbu.

— Ne — odgovori maršal vrteći začuđeno glavom. — Koliko ja znam, taj momak još nikada nije dotrčao do vrhova mojih čizama.

— Čudno. A koliko ste čeznuli za njim i tražili ga.

— Hej! — skoči maršal koji kao da je počinjao da shvata. Da nije on... — zagrcnuo se, a onda nastavio — ... jedan od Sadlerovih...?

— Pogodili ste! — podsmehnu se Roni. — Njegovi ortaci su ga zvali Tom. Prezime mu ne znam.

— Veličanstveno! — radovao se Kaisdi. — To je početak. Ispričajte mi sve, Mišele. Nemojte da vam svaku reč kleštima izvlačim!

Roni je umornim, teškim korakom ušao u salun „Kod stare puške”.

— Jeste li pijani, Roni? — upitala ga je vlasnica saluna oštro.

— Ne — promumlao je — ali ću to vrlo brzo biti. — Odlučio sam da ipak napustim grad, gospodo!

— Hej, Miče! — povikao je maršal s druge strane ulice — Odlazite izgleda?

— Tačno! — odgovori Roni lakonski.

— Mirna ne želi da ima pod krovom čoveka koji je u sukobu sa Sadlerovim ljudima. Mogu da shvatim. Ona se plaši. Kuda nameravate, Miče?

— Idem malo na sever. A ako mi se tamo ne bude svidelo, krenuću nekuda u drugom pravcu. Da li vam je dovoljno ovo objašnjenje?

— Daaa — reče maršal otegnuto češkajući se zamišljeno po glavi. Razmišljao je o nečemu. — Mogli biste da ostanete ovde. U mojoj kući. Oliver Kasidi može uvek da upotrebi sposobnog čoveka.

— Nas dvojica se sigurno ne bi smo najbolje podnosili, maršale — odgovori Roni, odvezujući svoju kobilu.

— Ne tako žurno, mladiću! — produži maršal i priđe bliže Roniju. Vi biste zaista mogli da mi budete od koristi. Rado bih vam objasnio....

*
* *

U tom trenutku je prasnuo hitac!

Maršal se uhvati za grudi i zastenja. Roni se munjevito okrete. Učinilo mu se da je video neki pokret iza razbijenog stakla na pro-

zoru drvene kuće, koja se nalazila tačno preko puta maršalove kancelarije.

Maršalova glava klonu na grudi. Roni uspe da ga uhvati i povuče njegovo teško telo prema vratima kancelarije na kojima se u tom času pojavio i maršalov pomoćnik držeći u ruci kolt sa dugačkom cevi.

— Pobrinite se za njega! — doviknu Roni pomoćniku i spusti maršalovo telo na Kidove ispružene ruke. U tom trenutku sevnulo je iza razbijenog stakla na drvenoj koći još jednom i metak se kraj same Ronijeve glave zari u okvir vrata kancelarije. Roni istrže kolt i opali, brzo nišaneći, tri puta u pravcu razbijenog prozora, a onda jurnu preko ulice.

*
*

Grupa ljudi bila se okupila pred maršalovom kancelarijom pokušavajući da kroz otvorena vrata bace pogled u unutrašnjost. Kad je pomoćnik primetio Ronija kako grozničavom brzinom odvezuje svoj zavežljaj, koji je bio stavio iza sedla na konja, i kako ga bezobzirno baca na zemlju, doviknuo mu je:

— Kasidi je živ! Ja sam već poslao po lekara.

— Tako i treba! — doviknu mu Roni, bacajući se na leđa svoje verne kobile. — Ja ću pokušati da uhvatim podmuklog strelca koji je zasede napunio maršala olovom!

Kendi jurnu niz ulicu, bacajući svojim snažnim kopitama oblake prašine. Već posle nekoliko sekundi Roni je nestao sa vidika okupljene gomile.

Prošao je bio skoro pola milje

kroz suvi, škripavi pesak i već je nameravao da se vrati, kad je u daljini otkrio, na rastojanju od oko tridesetak metara, jednu tamnu liniju koja se pružala daleko kroz sivobeli pesak.

Roni potrča u tom pravcu vukući za sobom vernu kobilu. Kada je prišao bliže, video je da je ta linija u stvari niz otisaka konjskih kopita. Jahaču se, očigledno žurilo!

Jednim skokom našao se ponovo u sedlu.

Kendi je pojurila po tragu.

*
* *

Roni je imao sreće. Posle žestokog puškanja savladao je i drugog člana Sadlerove bande. Krenuo je odmah sa svojim zarobljenikom u grad.

— Mnogo očekuješ od ovog, momče, ali će ti se izjaloviti!

Bile su to prve reči koje je Vens izgovorio od kada se nalazio u Ronijevim rukama.

Vens je mrmljao sebi u bradu, pošto Roni nije reagovao.

— Onda bar izvadi neku cigaretu, vodiću robova.

— Hajde, ubico! Do Taker-Folsa nije daleko.

Do grada su stigli pre nego što je sunce dostiglo zenit. Na ulicama je vladala uobičajena poslovna užurbanost. Mnogi ljudi su skrenuli pogled prema mladiću i njegovom zarobljeniku, koji je bio natukao šešir duboko na čelo i oborio glavu. Jedan kauboј ga je prepoznao.

— Hej! — povikao je. — Zar to nije jedan od Sadlerovih bandita koji su nam prošle godine oterali

trideset goveda? Onaj Vens, koji je Klintu pucao u nogu? To je on siguran sam!

Kauboјi i građani potrčali su prema sredini ulice i preprečili put dvojici jahača. Jedan, koji je redovno dolazio u salun kod Mirne i poznavao Ronija, upita:

— Je li taj pucao na maršala?

— Sasvim je moguće — odgovorio je Roni i reče okupljenim ljudima da mu oslobode prolaz.

Stigao je sa zarobljenikom pred maršalovu kancelariju. Lica sivog kao pepeo, Vens sjaha s konja. Na vratima kancelarije pojavi se visoki, suvonjavi maršalov zamenik. Oči su mu se raširile i od čuda je zinuo kad je ugledao Ronija i bandita.

— Otvorite najsigurniju ćeliju, Kid! — rekao je. Sadlerov bandit Vens ne sme da ima nikakvu šansu za bekstvo.

Vrata sa rešetkama su se zatvorila za Vensom. Naslonio se na njih s unutrašnje strane posmatrajući stisnutih očiju Ronija.

— Vaša je dužnost — procedio je kroz zube — da se pobrinete da oni goniči krava tamo napolje ne izigravaju budale. Morate da me odvedete pred sudiju u Rivertaun. Samo, do sudije je put prilično dug.

Roniju je bilo sasvim jasno šta je bandit hteo da kaže.

Preostala su još dva člana bande, Sled Rigen i Džipsi, koji su se još uvek nalazili na slobodi. Oni neće sedeti skrštenih ruku. Sem toga, trebalo je da postoji i tajanstveni „gazda“ bande koji, navodno, živi u Taker-Folsu. Maršal Kasidi je nešto nagovestio o tom „gazdi“ još pre nekoliko nedelja, kada je Roni stigao u grad.

— Gde mogu da nađem Kasidija, Kid?

— U doktorovoj kući. Taj matori krpač kostiju je jedva uspeo da spa- se maršala.

Dugim koracima uputio se prema lekarevoj kući, jednospratnoj zgra- di građenj od kamena.

Nekoliko minuta kasnije našao se pred stolicom za ležanje, u kojoj se odmarao maršal Kasidi. Ramena su mu bila umotana debelim zavojima, a levu ruku je nosio u marami od zavoja, prebačenju oko vrata. Smeš- kajući se posmatrao je svog mla- dog posetioca.

— Kako se osećate, maršale?

Kasidi samo nestrpljivo odmahnu rukom.

— Nećemo sad o tome da govo- rimo, sinko. Važnija je činjenica da ste uhvatili tog momka koji je jed- nog časnog starog čuvara zakona, hteo da smesti pod zemlju. O tome već i vrapci cvrkuću po krovovima.

— Nije, on nameravao vas da smakne. Mene je on hteo da ukloni. Vaša nesreća je bila u tome što ste stajali suviše blizu, kad je on po- vukao obarač.

Čuvar zakona je opet odmahivao zdravom rukom. — To uopšte nije važno — mumlao je. — Važno je da ga imamo u rukama!

Pridigao se u stolici, ali se lekar, koji je dotle ćutke slušao njihov razgovor, najednom pobuni.

— E, sad je mome strpljenju kraj, Kasidi! — prasnuo je. To što ste se digli iz postelje još sam mogao i da progutam, ali znajte da ćete ostati u toj stolici za ljuljanje, pa makar ja bio prinuđen da vas vežem za nju! Vi ste izgubili mnogo krvi i potreban vam je apsolutni mir.

Kasidi, ne slušajući lekara, skide šešir za širokim obodom, koji je bio okačen o čiviluk i natuče ga na glavu.

— Skinite mi s vrata tog čoveka. Miće! — promamio je uz to.

Pomalo nesigurnim koracima je Kasidi krenuo napolje iz sobe na ulicu. Stari lekar je samo bespo- moćno slegao ramenima.

— Hej, šefe! — promućao je po- moćnik. — Jeste li to vi ili je to vaš duh?

— Sad ste ga videli, Kasidi — re- kao je mirno Roni. Onu preostalu dvojicu iz Sadlerove bande videće- te u svakom slučaju jednoga dana. Sad vam je, međumim, potrebno da sednete. Hajdemo natrag u vašu kancelariju.

Maršal se tiho stenjući spusti na stolicu. Nije skidao pogled sa zatvo- renika.

Vens je davno već bio prestao da se igra zlatnikom vezanim za kon- čić. Maršalovo prisustvo pred vra- tima ćelije činilo ga je nervoznim.

Onda je bandit najednom zastao u svom hodanju po ćeliji i njegovo tamnoputo lice iscerilo se u groznu grimasu besa. Jurnuo je na rešetke, dograbio ih obema rukama i počeo kao mahnit da ih drma.

— Skloni se odatle, krvniče! Od- lazi! Idi!

Kasidi je ravnodušnim, mirnim pokretom izvadio cigaru iz ugla us- tiju i tamnim glasom rekao:

— Ja ostajem ovde!

Sadlerovom banditu je izbila na usta pena od besa. Oči su mu se podlile krvlju. Gotovo bez glasa je prošaputao:

— Šta hoćete od mene? Govorite konačno, proketo njuškalo! Šta ho- ćete?

Kasidi baci na pod dogoreli opu- šak cigare i pažljivo ga izgazi no- gom. Tiho je rekao, kao da govori o nečem sasvim nevažnom kao uz put:

— Ime vašeg „gazde“. Ništa više.
Ali i ništa manje.

•
* *

— Ime našeg gazde? Pa, njega zna svako dete: Sled Rigen.

— Ne — reče Kasidi, skrstivši ruke na grudi. — Rigen samo predvodi grupu u izvršavanju poslova, ali on nije gazda Sadlerove bande.

— Otkud vi to znate, njuškalo? — zapita Vens, koji kao da se bio pribrao. U glasu mu je odvanjala poruga.

— Sadler je to rekao nekoliko trenutaka pre nego što je zauvek sklopio oči. A poznato je da smrtnici ne pričaju bajke — objasni maršal.

— Hej! — izusti Vens iznenađen, provlačeći ruku kroz čupavu crnu kosu. — Sadler je bio hladnokrvan momak. Hladan kao led. On vam je napričao šta je hteo.

Roni se oprezno naže nad maršala i prošaputa mu na uvo:

— Vama je potreban odmor. Trebalo bi da legnete, maršale. Ja mogu da vas zamenim ovde sve dokle ovaj zlikovac ne omekša i ne progovori.

Oliver Kasidi odmahnu glavom.

— Neću imati mira dok ne čujem to ime. Niko me neće maknuti odavde pre toga!

Maršalov zamenik Kid je dotrčao sav zadihan u hodnik pred ćelijama, mlatarajući uzbuđeno rukama.

— Maršale — rekao je bez daha — pola grada je na nogama. Hoće da vide ovog Sadlerovog bandita na vešalima. Zaključao sam vrata kancelarije. Ne znam koliko vremena će proći dok gomila ne pobesni.

Vens se naglo uspravi. Oči su mu

bile razrogačene od straha. Nervozno je oblizivao suve usne.

— Vi morate da me zaštitite, maršale — rekao je.

— Ime — odgovorio je maršal vrlo mirno.

— Do đavola i vi i to ime! — kreštao je Vens. — Ja još nikada nisam bio izdajica. Radije ću crći nego da vam kažem!

•
* *

Kid pronade bocu sa viskijem i dodade je svom šefu, koji je zatvorenih očiju prisloni na suve usne. Onda se uspravio u naslonjači i na bleđem licu mu se pojavi pobedonosni smešak.

— Je li progovorio? — zapita ga Roni brzo. Najednom je i njega obuzela beskrajna radoznalost i želja da što pre sazna ime tog tajanstvenog „gazde“. — Je li rekao njegovo ime?

•
* *

Maršalovo izmučeno telo se opusti u naslonjači i preko njegovih usana pređe nekoliko neodređenih zvukova. Oči mu najdnom odoše sasvim gore, pod kapke tako da su se videle samo vlažne beonjače.

— Onesvestio se — promumla Kid. I to baš sad?! Ne ostaje nam ništa drugo već da čekamo dok se ne osvesti.

Posaljite nekoga po lekara, Kide. Ja ću morati da se pobrinem za Vensa. Taj zlikovac mora da ide iz Taker-Folsa. U svakom trenutku može da se dogodi nova provala besa kod građana, a onda će možda za sve biti kasno.

*
* *

Kad su stigli do konja, Vens ga zabrinuto upita:

— Zar nije još suviše svetlo, mališa? Plašljivo je pogledao kroz štalska vrata prema nebu. Tek je Počinjalo da pada sumrak.

— Dok konji budu osedlani, biće dovoljno mračno — reče Roni. — Dovoljno mračno da niko ne prepozna tvoje zlikovačko lice.

— U tvom je interesu, dečko, da niko od onih momaka, koji su tražili kavgu, ne dođe na ideju da nas progoni.

— Penji se u sedlo! — naredi mu Roni i htede i sam da uzjaše, ali u tom času sevnu plamen sa drugog kraja ulice i Vens prigušeno kriknu. Uprkos mraku, Roni je primetio kako se Vens uhvatio vezanim rukama za glavu i odmah zatim pao na zemlju.

Roni ispali tri hica u pravcu odakle je video da je ispaljen metak, tamo gde je pretpostavljao da stoji sakriveni strelac, a onda se nagnuo nad bandita koji je nepomično ležao na zemlji. Vens nije davao znake života.

Na drugoj strani ulice, iza spuštenih kapaka na prozorima, počela su da se pale svetla i začuli su se uzbuđeni glasovi.

*
* *

Kad su stigli u maršalovu kancelariju, Roni ponudi bankaru da sedne na stolicu, a on se spusti u fotelju iza maršalovog pisaćeg stola. Bankar je sedeo prekoputa njega sa licem bledim od uzbuđenja.

— Ako niste vi lično pucali, onda

morate da znate gde se strelac nalazio u zaseci. On nije mogao da bude mnogo daleko od vas.

— Video sam plamen iz cevi i ništa više. To je najčistija istina, mister Mišel.

Pogled mu je bio prikovan za metanu zvezdu na Ronijevim grudima.

Roni se zavalio u naslonjaču. On se živo sećao događaja onoga dana kada je bila opijačkana banka. Bilo mu je jasno da je Sadlerovim banditima mogao da da obaveštenja o novcu samo neko od prisutnih onom razgovoru koji je obavljen u Mirninom salunu. A prisutni su bili: Kasidi, Mirna, Nensi, Mišel i Rodžers. Zar nije postojala mogućnost da je bankar tražio od maršala pomoć odnosno zaštitu novca predviđenog za isplatu železničkih radnika samo da bi sa sebe skinuo svaku sumnju?

— Zlikovac Vens je propevao — saopštio je. — On je ispričao maršalu ko u gradu duva u istu tikvu sa Sadlerovim banditima.

— To me raduje — odgovori Rodžers. Zvučalo je sasvim iskreno.

Opet su se otvorila ulazna vrata i u maršalovu kancelariju žurnim korakom ušla Mirna. Imala je na sebi ljubičastu haljinu, koja je još više isticala njenu kao plamen crvenu kosu i blistave, zelene oči.

Klimnula je glavom Roniju u znak pozdrava.

— Upravo dolazim iz doktorove kuće — reče. — Maršala su gadno dohvatili. Ima groznicu. Doktor nema baš mnogo nade da će se maršal izvući.

— Do đavola! — promumla Roni. — Izgleda kao da su se ti Sadlerovi banditi uvertali sa srećom.

— Vajš bes je verovatno u vezi sa

imenom koje je ustreljeni bandit prišapnuo maršalu? Tako sam bar shvatila iz Rodžersovih reči. Kako to da to ime niko ne zna sem maršala?

— Kasidi se onesvestio neposredno posle razgovora koji je vodio sa uhapšenim banditom Vensom. Izgubio je bio mnogo krvi — odgovori Roni, pogleda prikovanog za površinu maršalovog pisaćeg stola.

— Zašto vi to uopšte radite, Roni? — zapitala ga je Mirna jedva čujno. — Šta se vas tiču brige građana Taker-Folsa i njihovog maršala? Odjašite oдавде! Bila bi velika šteta za vas. Još uvek postoje dvojica bandita iz Sadlerove bande, koji sigurno neće odustati od toga da vas unište. Potražite neko mesto na ovoj zemlji, koje će vam se dopasti. Možda postoji mogućnost da se tamo ponovo sretnete sa Nensi.

— Ne mogu sada — rekao je prigušeno. Začudio se sopstvenom glasom. Izgledao mu je najednom nekako tuđ. — Napustiću ovaj grad tek onda kad Kasidi bude u stanju da stane na sopstvene noge.

Mirnina ruka je naglo skliznula sa njegovog ramena. Čulo se šuštanje njene svilene haljine, i onda su se vrata kancelarije sa treskom zalupila za njom.

Roni je podigao pogled gotovo sa olakšanjem.

Istog časa u kancelariju je uleteo Kid.

— Loši izgledi za maršala, Mičele — procedio je zadihano. — Sve Sadlere ovog sveta trebalo bi baciti kojotima da ih požderu.

*
**

Kad je ugledao Ronija, lekar je načinio zabrinuto lice. Iz njega se osećao zadah viskija, koji je mladi zamenik maršalov odmah osetio. Lekar je verovatno dobro potegao iz boce umesto uobičajenog doručka.

— Možete da pogledate Kasidiju, ako hoćete — promumlao je lekar mrzovoljno — ali to vam neće pričiniti veliko zadovoljstvo. Već sam mislio da neće preživeti ovu noć. Ipak, izgleda da je momak napravljen od tvrdog drveta.

Kad se našao pred maršalom, Roni oseti bol u grudima.

— Dobro je što ste došli, Mičel — dočekao ga je Kid. — Ovo je Antoni Rid, službenik u Rodžersovoj banci. Okrenuo se onda prema mladom čoveku i nastavio: — Hajde, mladiću, ispričajte još jednom tu vašu priču.

Ovaj spremno ispriča da se on još jutros veoma čudio kad je vidio da mister Rodžersa nema u kancelariji, ali se uplašio kad je nešto kasnije dotrčao u kancelariju neki dečak, koji mu je doneo nekakvu ceduljicu.

— Taj papir je neki stranac tutnuo u ruku dečaku, koji se igrao na kraju grada i dao mu jedan dolar da tu cedulju preda u banci — izvršio je Rid, pokazujući na komadić papira koji je Kid držao u ruci.

Kid pruži Roniju papirić. Ovaj pročitá redove ispisane neveštím rukopisom.

„Na dve milje severno od Taker-Folsa, kraj tri velika bresta, ostavićemo obaveštenje gde možete da nađete Rodžersa.

Sled Rigen”

— Šta vi mislite o ovom pisametu, Mičele? — zapita Kid radoznalo. — Pretpostavljam da je to

samo klopka u koju bi vi trebalo da upadnete.

— Tako nekako — osmehnu se Roni. — Pa ipak, ne ostaje mi ništa drugo nego da odjašem u tu klopku. Samo što ću ja već držati dobro otvorene oči!

— Nas dvojica ćemo zajedno držati oči otvorene, momče — reče Kid — pošto ću i ja u svakom slučaju da krenem zajedno sa vama.

— Bolje bi bilo da vi to prepustite meni, Kid — odgovori Roni. — Neko od nas dvojice mora ovde da se brine o redu u gradu sve dok maršal ne bude u stanju da uđe u sopstvene čizme.

Kid je razmišljao. Potrebno mu je bilo za to brižno vremena. Ona je odlučno klimnuo glavom. — U pravu ste, Roni — rekao je. — A pošto je klopka pripremljena za vas, onda ću ja da odjašem tamo! Ako me ti krvoloci ipak uhvate, sa mnom sigurno neće postupati tako surovo kao što bi sa vama. Ja nisam, konačno, smakao nijednog od njih!

— Koješta, Kide! — odmahnu Roni nestrpljivo rukom. — Zlikovcima će biti dovoljna ta zvezda na vašim grudima da bi vam sa osmehom na licu provrteli rupu metkom posred čela.

— To je poslovni rizik — smešio se Kid. Pre nego što je iznenađeni Roni mogao da učini i najmanji pokret. Kidova dugačka ispružena ruka pogodi ga ogromnom pesnicom posred brade.

Roni najednom oseti kako mu se mračni pred očima i počeo da tone pravo u ispružene ruke maršalovog pomoćnika, koji ga odvuče do klupe i položi na nju. Kid je do-

grabio šešir, proverio da li mu je napunjen kolt i jurnuo prema štali.

Nešto kasnije odjeknuo je niz glavnu ulicu topot kopita njegovog konja i izgubio se u daljini.

•
• •

Roni nije znao koliko je dugo ležao na klupi. Pridigao se i stenjući dohvatio rukom bolnu bradu. Prošlo je nekoliko sekundi dok nije sasvim došao svesti.

— Ta budala! — promumla Roni. Dobronamerna budala! Leti pravo u otvorena kljusa koja su pripremili zlikovci, a uopšte nije svestan toga. On verovatno misli da će ga poštediti.

Skinuo je sa kuke sedlo i grozničavom brzinom prebacio ga preko svoje kobile Kendi. Ubrzo zatim vinuo se na konja i u punom galopu jurnuo niz glavnu ulicu, ostavljajući za sobom oblake prašine. Uplašeni prolaznici bežali su u stranu i začuđeno gledali za njim.

•
• •

Poterao je svoju kobilu lakim kasom kroz visoko grmlje. Ruka mu je bila u neposrednoj blizini futrole kraj vrha sedla.

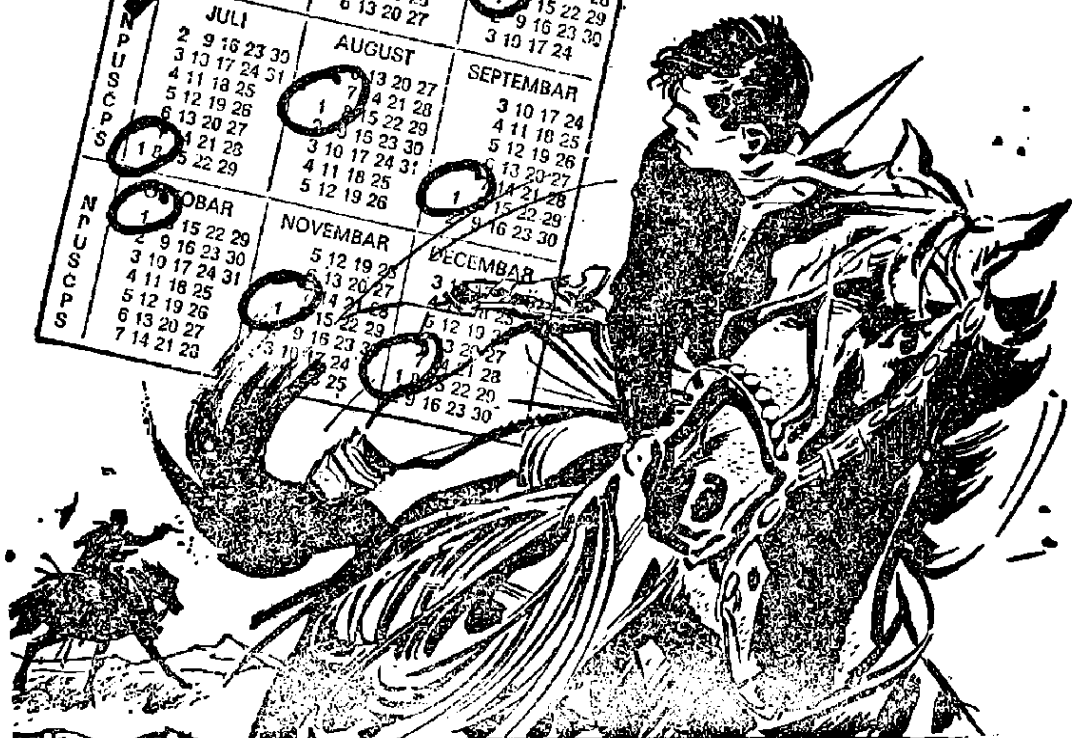
U trenutku kada je prolazio između dve razgranate krošnje visokog drveća, kobila je najednom zastala. Roni istrže kolt iz futrole. Na tridesetak metara od njega najednom se pokrenu neka senka, a onda pade ponovo na zemlju, pokušavajući da se s mukom odvuče dalje. Roni zakloni oči šakom da bi bolje video. Uspeo je da prepozna tu priliku, koja je teškom mukom poku-

SVAKOG 1. U MESECU CRTANI ROMANI

BESTSELLER

1972

JANUAR	FEBRUAR	MARZ
C 5 12 19 26 P 6 13 20 27 S 7 14 21 28 1 8 15 22 29	1 8 15 22 29 2 9 16 23 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26	5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 1 8 15 22 29 2 9 16 23 30
APRIL	MAY	JUNI
N 1 8 15 22 29 P 2 9 16 23 30 C 3 10 17 24 31 P 4 11 18 25 S 5 12 19 26	1 14 21 28 2 15 22 29 3 16 23 30 4 17 24 31 5 18 25 6 19 26 7 20 27	4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30 10 17 24 31
JULI	AUGUST	SEPTEMBAR
N 2 9 16 23 30 P 3 10 17 24 31 C 4 11 18 25 P 5 12 19 26 S 6 13 20 27 1 14 21 28 2 15 22 29	1 8 15 22 29 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28	3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30
OCTOBAR	NOVEMBAR	DECEMBAR
N 1 8 15 22 29 P 2 9 16 23 30 C 3 10 17 24 31 P 4 11 18 25 S 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28	1 8 15 22 29 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28	3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 8 15 22 29 9 16 23 30

šavala da se kreće napred. Bio je to bankar Rodžers.

I on je u međuvremenu bio primetio jahača. Bespomoćno je podigao ruke uvis mumlajući neke nerazumljive reči. Onda je pao na kolena.

— Kako ste se našli u tom položaju, mister Rodžers? — zapita Roni. — Ja znam da vam je teško da govorite, ali mislim da je to veoma važno.

Rodžers je glavom dao znak da je spreman, uprkos naporu koji je morao da uloži da ispriča sve što Ronija interesuje. Prešao je rukom preko znojavog lica. Usne, u kojima nije bilo ni kapi krvi, drhtale su. Oda se malo pridigao.

— Kad sam se prošle noći pozdravio sa vama u maršalovoj kancelariji, krenuo sam bio pravo kući. Pred samim vratima moje kuće skočile su na mene dve senke iz mraka. Jedna ruka mi je pritisnula usta tako da nisam mogao da vičem. Pre nego što sam uspeo da se saberem — nastavio je bankar isprekidanim glasom — bio sam vezan, u usta su mi strpali neku maramu i prebacili me preko sedla ispred jednog jahača. Jahali smo otprilike dva sata, a onda su se ta dvojica jahača zaustavila. Ovaj veći, na čijem sam sedlu bio privezan, vezao mi je ruke dugačkim kožnim kaišem. Drugi kraj kaiša zadržao je u rukama. Onda su njih dvojica opet pojahali konje i poterali ih, a ja sam bio primoran da trčim za njima. Prvo su išli nešto sporije, a onda su poterali konje sve brže i brže. Svaki put, kad bih se ja sapleo i pao, onaj veći je zaustavljao konja i naređivao mi da ustanem. A onda bi opet poterali konje dalje.

Izraz Rodžersovog lica se smračio.

— To nisu ljudi — promrsio je jedva čujno. — To su prave životinje.

Roni ga je ćutke slušao. Čekao je dok bankar ne bude opet u stanju da govori.

Jedva da su progovorili koju reč. Roni je bio zabrinut zbog Kida. Jedino mu je još preostala nada da je Kid postupao dovoljno oprezno i da nije bezglavo uleteo u klopku koju su mu banditi pripremili.

Možda Kid sad već sedi u maršalovoj kancelariji, pomislio je Roni, sa nogama prekrštenim, po običaju, na ivici maršalovog pisaćeg stola.

Roni se svom snagom trudio da odagna turobne misli koje su ga obuzimale, ali nije uspeo da ih se reši.

*
* *

Na blatnjavoj obali potočića sjahali su s konja. Žedna kobila se probila kroz blato da bi došla do bistre vode. Roni zavi cigaretu, ponudi i bankaru kutiju sa duvanom, ali ovaj samo odmahnu rukom.

Rodžers se spustio na travu. Lice mu je bilo zeleno. Drhtao je u groznici, iako je vladala podnevna vrućina.

Ronijeva kobila se vratila do njih i počela da čupka svežu, zelenu travu u njihovoj blizini.

Roni začu tiho stenjanje i okrete se izmučenom bankaru.

— Je li vam teško, mister? — zapitao je.

— Nije — odgovori bankar. — Istina, ne osećam se najbolje, ali bilo mi je mnogo gore. — Pokušao je čak da se osmehne.

— Zastenjali ste, pa sam pomislio da se loše osećate.

— Mora da ste prećuli, Miče! — nasmeši se Rodžers. — U odnosu na moje stanje od pre jednog sata, sada se osećam sjajno.

Onda se opet začuo prigušeni jauk. Sad ga je i bankar čuo. Roni skoči i pogleda oko sebe. Na petnaestak metara od njih potočić je skretao prema severu i na tom mestu je obala bila malo uzdignuta. Roniju se učini da baš iz tog pravca dopre taj čudan zvuk, koji mu se činio kao prigušeni jauk.

Dugim koracima pojurio je u pravcu obale potoka i kad je stigao do mesta na kome je potok skretao prema severu, naglo je zastao. Protrljao je oči, jer mu se učinilo da sanja.

Jedan čovek, go do pojasa, bio je do kukova zatrpan u blato. Glava mu je bila oborena na grudi. Obrazi umrljani krvlju. Na golim grudima videle su se krvave pruge. Roni nije video lice toga čoveka, ali je ipak odmah znao da je taj čovek maršalov pomoćnik Kid.

Jednim skokom našao se kraj njega. Počeo je kao besomučan da kopa oko maršalovog pomoćnika i bacila velike komade blata ustranu. Teškom mukom uspeo je konačno da izvuče Kida iz jame.

Kid je za trenutak pokrenuo očne kapke, ali je odmah zatim sklopio oči i glava mu je pala na stranu. Roni je sa užasom primetio da krvave brazde na Kidovim grudima u stvari predstavljaju slova, koja su nožem bila urezana u kožu.

Pročitao je te krvave reči: „Za Toma i Vensa“ pisalo je na Kidovim grudima.

Roniju je i bez tih krvavih reči bilo jasno da je to zverstvo delo Sadlerovih bandita.

— Kid! — povika Roni— Čujete li me?

Kidovi nepokretni udovi jedva vidljivo se pomeriše. Videlo se kako se muči da nešto kaže. U očima se pojavi odblesak svesti.

Sem ogromne čvoruge iznad slepoočnice i isečene kože na grudima, Roni nije primećivao neku drugu povredu na Kidu. Bio je ubeđen da jedan tvrd momak, kao što je bio Kid, neće podleći takvim povredama. Kad je popio i drugi gutljaj čuma, maršalov pomoćnik se lako stresao, ali nije uspeo da se uzdrži da ne jekne potmulo od bola. Usne su mu se pokrenule.

— Bilo je... dobro... što sam... ja pošao... Tebe bi... oni ubili.

— Možda — osmehnu se Roni. — Glavno je da su se, kad si ti bio u pitanju, predomislili i odustali od toga.

— Neki jahač, mister Miče! — viknu u tom času bankar.

Roni skoči. Ugledao je nekog čoveka, koji je u tom času čvrsto pritezao uzde svom crvenkastom konju. Roniju se učini da je već ranije jednom video tog čoveka.

— Ostanite kod Kida! — doviknu on bankaru i pojuri ka svojoj kobili. Jednim skokom se našao u sedlu, a odmah zatim Kendi projuri kao da je gone sto đavola.

Nepoznati jahač je zaustavio bio svog konja, okrenuo ga i pojurio u suprotnom pravcu. Posle otprilike pola milje jahač je naglo skrenuo prema zapadu.

Kad se Roni toliko približio nepoznatom, da je ovaj mogao da ga čuje, on mu je doviknuo:

— Stanite ili ću vam opaliti metak u leđa!

Progonjeni se nije obazirao na Ronijevo upozorenje. Još jednom je

pokušao da iz konja istera i poslednji atom snage.

Roni izvuče svoj kolt i opali. Namerno je nišanio visoko. Istog časa progonjeni jahač istrže iz futrole oružje i plamen sevnu iz cevi.

Roni se naže u sedlu, a onda ponovo podiže ruku. Ovaj put je nanišanio. Čovek se samo izvi u sedlu i pade sa konja u stranu.

Nekoliko sekundi kasnije Roni je već bio kraj njega. Jahač je bio mrtav.

— Nisam se prevario — promumlao je Roni.

Taj čovek je bio Džipsi, jedan od dvojice preostalih članova Sadlerove bande.

*
* *

Roni natovari mrtvog razbojnika na njegovog konja i veza ga. Polako se uputio nazad do obale potoka, kraj koga je ostavio ranjenog Kida i bankara Rodžersa.

Pošto su sahranili lupeža, uputili su se u Taker-Fols.

*
* *

Lekar im otvori vrata i odmah ih uputi u bolesnikovu sobu.

— Ta stara gvozdena tikva se već dva sata neprekidno raspituje za vas — rekao je tobože ljutito, a na licu mu se čitalo da je veoma zadovoljan maršalovim stanjem. — Raspricao se kao stara usedelica!

Roni je jedva uspeo da savlada uzbuđenje kad je shvatio da se stanje ranjenog maršala bitno popravilo. Dolazio je trenutak kada će saznati ime tog velikog nepoznatog „gazde”!

Maršal je ležao bleđa i ispijena lica na jastuku. Upale oči šetale su od Kidovog do Ronijevo lice?

— Gde ste se vas dvojica muvali okolo?

Kid se nakašlja, a onda počeo da priča svoje i Ronijeve doživljaje.

— Ako ja još uvek znam da brojim — promumla Kasidi tiho — onda postoji još samo jedan živi član Sadlerove bande. — Oči su mu svetlucale kao i obično kad bi ga neka vest posebno obradovala.

— Dobro ste izbrojali, maršale — nasmeši se Roni. — Jedino ste zabravili na tajanstvenog „gazdu”. I on spada u tu bandu. A jedino vi znate njegovo ime.

U Ronijevim rečima osećao se prizvuk uzbuđenja.

Kasidi, međutim, kao da je prečuo ove Ronijeve reči. Nastavio je kao da ga to pitanje uopšte ne interesuje:

— Uostalom, mogu vam reći da se Mirna, vlasnica saluna „Kod stare puške” interesovala za moje zdravlje kod našeg lekara. Doktor joj je rekao da se ja još uvek nalazim u carstvu snova i da ću tamo verovatno i ostati zauvek.

Prigušeno se kikotao dok im je to pričao, kao da mu to čini posebno zadovoljstvo.

— Zbog čega je lekar slagao Mirnu? — zapitao je Roni, ništa ne shvatajući.

— Zato što sam ja tako hteo, Mišel. Zato što sam mu ja rekao da joj tako kaže kad se bude raspitivala — odgovori maršal, gledajući nekim čudnim pogledom mladog čoveka.

*
* *

Roniju kao da najednom spade koprena sa očiju. Otvorio je usta od čuda, a onda ih je ponovo zatvorio. Prstima se grčevito uhvatio za naslon maršalovog bolesničkog kreveta.

Za trenutak mu se učinilo da će se zaljuljati i srušiti odnekog neobičnog osećanja, ali se sabrao i smogao snage da promuca: — Ona? ... Mirna? ... To je nemoguće, Kasidi. Priznajte da ste se prevarili!

Nensi!

Zar je moguće da i ona pripada tom krugu Sadlerovih ljudi? Zar je moguće da i ona spada među bandite?

Učinilo mu se da mu se ta pomisao kao nož zarila posred srca.

Kasidi kao da je čitao njegove misli.

— Kćerka ridokose lepotice nema nikakve veze sa svim tim — rekao je. — Ona čak, čini mi se, uopšte nema pojma da je njena majka igrala dvostruku ulogu, da je vodila dvostruki život.

Kid je samo slegao ramenima i zavrteo glavom. To što je sad čuo bilo je izvan njegovih mogućnosti prihvatanja. Lice mu se izdužilo, a donja vilica polako opuštala. Nije mu išlo u glavu da Mirna bude taj tajanstveni „gazda”. Nešto se nije slagalo sa onim što je do tada znao i on je to odmah i rekao:

— Čekajte, šefe — obratio se Kasidiju. — Tu se nešto u celoj stvari ne slaže. Sadlerovi banditi su oteli Nensi iz njene kuće i odvucli je van grada.

Ranjeni zaštitnik zakona se dobroćudno nasmejavao, gledajući u zabrinuto lice svoga pomoćnika.

— Sve je to nameštena igra, moj mladiću — objasnio mu je. — Ta da-

ma je htela da izvuče iz zatvora Ronija Mičela, a to je bio najjednostavniji način da u tome uspe.

— Ja ne mogu da idem protiv Mirne, maršale — rekao je Roni oštro i odlučno.

Skinuo je s grudi veliku metalnu zvezdu, koju mu je bio prikačio maršal, a onda je bacio na pokrivač Kasidijeve bolesničke postelje. Izbegavao je pri tom da ranjenog maršala pogleda u oči.

Polako se okrenuo i ukočenim koracima pošao prema izlazu.

— Ja sam računao sa tim, mladi prijatelju — odjeknuo je iza njega Kasidijev glas.

— Ostajem ovde, maršale. Neću se maknuti sa ovoga mesta dok sve ne bude gotovo! Predomislio sam se!

*
* *

Roni je dugim koracima jurio duž mračne glavne ulice u pravcu krčme „Kod stare puške”, odakle su se čuli pucnji. Gurnuo pokretna vrata i zaustavio se na ulazu.

Desetak gostiju nalazilo se koje kraj šanka, koje za stolovima. Svi su posmatrali zadnja vrata saluna, koja su vodila prema dvorištu.

— Odakle su se čuli pucnji? — zapita Roni jednog visokog mršavog kaubojca.

— Ja mislim da su se čuli odozgo — odgovori momak, pokazujući rukom prema tavanici.

Kroz zadnja vrata saluna uletela je Nensi. Preplašenim pogledom prešla je preko velike prostorije. Čim je primetila Ronija, poletela je prema njemu i bacila mu se u naručje.

— Moraš mi pomoći, Roni — jecala je uzbuđeno. Gore kod mame je

neki čovek, koga sam videla među Sadlerovim razbojnicima, onda kad su me bili oteli. On je pucao na maršalovog pomoćnika!

— Gde je maršalov pomoćnik? — pitao je Roni. — Reci mi brzo, Nensi!

— Na stepenicama. Krvari. — Zajecala je ponovo, a onda je nastavila zbunjeno: — Pitam se zašto je moja majka dobacila tom lupežu kolt, kad je čula da dolazi maršalov pomoćnik?

Bila je zbunjena. Najednom kao da se čitav svet za nju srušio i izmenio.

— Trči koliko te noge nose pravo do doktorove kuće i čekaj me tamo! — reče joj Roni i oslobodi se njenog zagrljaja.

Onda se najednom stresao.

Na pragu sporednih vrata saluna, koja su vodila prema stepenicama na gornji sprat, stajao je Sled Rigen.

Salunom odjeknu uzbuđeni žamor. Gosti su se povukli prema zidu.

— Tebe sam čekao, sinko. Niko neće moći da mi prebaci da ti nisam pružio šansu.

Roni i razbojnik stajali su jedan prema drugom na rastojanju od deset koraka.

Mladić je stajao opuštenih ruku, lako pognut. Desna ruka mu je bila povijena blizu futrole.

— Da li je maršalov pomoćnik mrtav, Rigen?

— Nije! Šta čekaš?! Pucaj, momče!

— Ne — rekao je mladić mirno. — Nikada još nisam bio onaj koji je prvi držao pištolj u ruci.

— Dobro, kako hoćeš!

Slegao je ramenima i u njegovim tamnim očima je zasvetlucao nepri-

jatan plamen. Ruka mu je munjevit poletela prema oružju.

Pucao je gotovo ne vadeći revolver. Bio je to hitac s boka!

Roni se istog časa bacio na pod. Osetio je samo kako mu je metak okrznuo kožu na glavi.

Još u padu istrgao je svoj kolt i pritisnuo obarač. Pucao je sve dok nije ispraznio doboš.

Rigenova desna ruka se bespomoćno opustila niz telo, a onda su mu se i prsti raširili. Pištolj je s treskom pao na pod. Iz rukava mu je tekla krv i preko šake se slivala na prljave daske.

Pogled Sleda Rigena bio je još uvek prikovan za Ronija. U jednom trenutku je izgledalo kao da će Rigen da se sagne i dohvati ispušteni pištolj. No, shvatio je da bi izgubio ravnotežu i srušio se.

Jedan od prisutnih dobaci Roniju svoj napunjeni pištolj.

— Uzmi ga, momče. Biće ti još potreban!

Roni uhvati pištolj u letu i pojuri kroz zadnja vrata.

Kad je stigao u podnožje stepenica, koje su vodile na gornji sprat, ugledao je Rigena. Pridržavajući se za ogradu, penjao se stepenicu po stepenicu.

Rigen je stigao do polovine stepeništa i tu zastao, držeći se obema rukama čvrsto za ogradu.

Pogled mu je bio prikovan za petrolejsku lampu, koja je bila pričvršćena jednim lancem za drvenu tavanicu i blago se ljuljala tamo-amo baš iznad njegove glave. Onda se najednom, sa životinjskim urlikom, uspravio gore na stepenicama zgrabio lampu, koja mu je bila na dohvata ruku i otrgao je sa lanca.

Zamahnuo je i bacio lampu na

svog smrtnog neprijatelja, ali je promašio. Lampa se na donjem odmoru stepenica razbila u komade. Petroleum se rasuo na sve strane i oko zdrobljene lampe pojavili su se mnogobrojni plamenovi.

Na gornjem spratu su zaškrpnuila neka vrata, a onda se ubrzo zatim pojavila Mirna. U ruci je držala mali „deringer“.

Roni zakorači preko nepomičnog bandita i pođe polako uz stepenice prema njoj.

— Stanite, Roni! — rekla je crvenokosa lepotica muklo.

Gledajući u njeno, kao maska ukočeno lice, dolazio je sve bliže.

— Vi me potcenjujete, Roni — rekla je promuklim glasom. — Nemojte misliti da ne znam kako se rukuje pištoljem!

Ipak, bez otpora je dozvolila da joj on uzme „deringer“ iz ruke

Roni je onda gurnu nazad u njenu sobu i pritisnu je na jednu fotelju, a sam je seo na glatku površinu skupocenog drvenog stola.

— Mirna — oslovio je promuklim glasom. — Dao bih nekoliko godina života ako bi postojala mogućnost da budem pošteđen ovoga dana, ako bi postojala mogućnost da ga ne doživim.

Samrtničkog bledila je nestalo sa Mirninog lica. Najednom joj se na obrazima pojavilo neprirodno rumenilo.

— Ni ja nisam ni u snu sanjala, Roni, da ćete vi postati moja zla kob. Sled Rigen me je na vreme opomenuo, čim ste se pojavili.

— Kako je uopšte došlo do toga da se vi nadete u Sadlerovoj bandi? — zapitao je Roni. — Žena kao što ste vi!

— Džerom Sadler je bio moj muž.

Jedini čovek koga sam ikada volela u životu!

— Nensin otac!

— Da! Molila sam ga i preklinjala — nastavila je — da izmeni svoj život, ali me je on ismejao. Više je voleo opasnost nego novac i imanje.

— Što niste vi prekinuli sa tim? Mislim, onda kada su uhvatili vašeg muža?

— Zašto? — zapitala je sa gorčinom u glas. — Bila sam prinuđena da gledam kako ljudi ovoga grada pljuju i vredaju mog muža, dok je umirao pred mojim očima. U tom času donela sam odluku da se svetim!

*
* *

Dole, sa ulice, čuli su se uzbuđeni glasovi.

— Vatra! Vatra!

Jednim skokom Roni se našao kraj prozora. Ljudi su se okupili i pokazivali u pravcu Mirnine kuće.

Roni jurnu ka vratima i otvori ih. Hodnik je bio u plamenu.

Dim je prodirao kroz vrata u sobu. Roni kašljući zatvori vrata.

— Moraćemo kroz prozor, Mirna! Hajde, brzo!

Dovukao se do prozora i nogom otvorio oba krila. Dim je jurnuo u sobu.

Prebacio se preko ivice prozora.

Bio je prisiljen da prilikom prebacivanja oslobodi jednu ruku, kako bi mogao da se pridrži. U tom trenutku držao je Mirnu samo jednom rukom.

Žena se otela i s krikom poletela dole.

Udarila je glavom o drveni pločnik.

Oko Mirne se okupila gomila radoznalaca. Roni se progurao kroz gomilu i naže se nad nepomičnu ženu, pokušavajući da ukloni čoveka koji se bio sasvim nadneo nad Mirnu. Kad ga je okrenuo, ugledao je izborano lekarevo lice.

Uspravio se i otrešajući prašinu sa pantalona, muklim glasom rekao:

— Gotovo je. Pri padu je slomila vrat.

Iza Ronijevih leđa se u tom času začu očajnički krik.

Prihvatio je na ruke onesveščenu Nensi.

*
* *

Protekle su dve nedelje od tragične noći kada je bio otkriven tajanstveni „gazda“ Sadlerove bande.

Maršal Kasidi, još uvek bleđ i iz-

mršaveo ali energičan i oran za rad, sedeo je kao i obično za svojim stolom u kancelariji.

Ispod gustih, čekinjastih obrva posmatrao je, smeškajući se zadovoljno, mladi par koji je sedeo preko puta njega. bio je tu i maršalov pomoćnik Kid, još uvek u zavojima. Upitno je gledao svog šefa.

— Zar vam još uvek nije pošlo za rukom da omekšate Ronija, maršale?

— Ne nije — morao je da prizna stari čuvar zakona. — Taj Mičel je tvrd orah.

Roni nije reagovao na ovu maršalovu primedbu.

— Nensi ne bi mogla više da živi u ovom gradu — rekao je mirno. — Nadam se da vam je to jasno, maršale, posle svega što je ovde preživela.

— U svakom slučaju — rekao je maršal — želim vam svu sreću kad budete stigli u Kaliforniju. A mislim da će vam sreća biti potrebna.

KRAJ

ZABAVNE ROMANE FORUMA

DOK HOLIDEJ

broj
15

severno
od
meksika

SVAKOG 1. U MESECU

1. jul 1973.